

--	--

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 10 жовтня 2001 р. N 1306
Київ

Про Правила дорожнього руху

*{ Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
N 16 (16-2005-п) від 06.01.2005 N 538 (538-2005-п) від 30.06.2005 N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007
N 879 (879-2007-п) від 27.06.2007 N 634 (634-2008-п) від 09.07.2008 N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008
N 76 (76-2009-п) від 11.02.2009 N 124 (124-2009-п) від 11.02.2009 N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009
N 934 (934-2009-п) від 03.09.2009 N 435 (435-2011-п) від 20.04.2011 N 620 (620-2011-п) від 09.06.2011
N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }*

Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я е :**

1. Затвердити Правила дорожнього руху (додаються).

2. Міністерству внутрішніх справ забезпечити видання Правил дорожнього руху та через засоби масової інформації довести їх зміст до учасників дорожнього руху.

Установити, що видання Правил дорожнього руху та коментарів до них може здійснюватися лише за погодженням з Центром безпеки дорожнього руху та автоматизованих систем при МВС, а відповідних навчальних посібників з питань безпеки дорожнього руху також з Міністерством освіти і науки.

{ Абзац другий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

3. Центральним і місцевим органам виконавчої влади сприяти вивченню громадянами Правил дорожнього руху.

4. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком (додається).

5. Міністерству внутрішніх справ та іншим центральним органам виконавчої влади привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

6. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2002 року.

Прем'єр-міністр України

А.КІНАХ

Інд. 21

КАБИНЕТ МИНИСТРОВ УКРАИНЫ

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е
от 10 октября 2001 N 1306
Киев

О Правилах дорожного движения

Кабинет Министров Украины **п о с т а н о в л я е т :**

1. Утвердить Правила дорожного движения (прилагаются).

2. Министерству внутренних дел обеспечить издание Правил дорожного движения и через средства массовой информации довести их содержание к участникам дорожного движения.

Установить, что издание Правил дорожного движения и комментариев к ним может осуществляться только по согласованию с Центром безопасности дорожного движения и автоматизированных систем при МВД, а соответствующих учебных пособий по вопросам безопасности дорожного движения также с Министерством образования и науки.

{ Абзац второй пункта 2 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008 }

3. Центральным и местным органам исполнительной власти оказывать содействие изучению гражданами Правил дорожного движения.

4. Признать утратившими силу постановления Кабинета Министров Украины согласно перечню (прилагается).

5. Министерству внутренних дел и другим центральным органам исполнительной власти привести свои нормативно-правовые акты в соответствие с настоящим постановлением.

6. Это постановление вступает в силу с 1 января 2002 года.

Премьер-министр Украины

А. КИНАХ

<div>ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. N 1306</div>	<div>УТВЕРЖДЕНО постановлением Кабинета Министров Украины от 10 октября 2001 N 1306</div>
ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ	ПРАВИЛА ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ
<div>1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</div> <div>1.1. Ці Правила відповідно до Закону України "Про дорожній рух" (3353-12) встановлюють єдиний порядок дорожнього руху на всій території України. Інші нормативні акти, що стосуються особливостей дорожнього руху (перевезення спеціальних вантажів, експлуатація транспортних засобів окремих видів, рух на закритій території тощо), повинні ґрунтуватися на вимогах цих Правил.</div> <div>1.2. В Україні встановлено правосторонній рух транспортних засобів.</div> <div>1.3. Учасники дорожнього руху зобов'язані знати й неухильно виконувати вимоги цих Правил, а також бути взаємно ввічливими.</div> <div>1.4. Кожний учасник дорожнього руху має право розраховувати на те, що й інші учасники виконують ці Правила.</div> <div>1.5. Дії або бездіяльність учасників дорожнього руху та інших осіб не повинні створювати небезпеку чи перешкоду для руху, загрожувати життю або здоров'ю громадян, завдавати матеріальних збитків.</div> <div>Особа, яка створила такі умови, зобов'язана негайно вжити заходів до забезпечення безпеки дорожнього руху на цій ділянці дороги та вжити всіх можливих заходів до усунення перешкод, а якщо це неможливо, попередити про них інших учасників дорожнього руху, повідомити підрозділ міліції, власника дороги або уповноважений ним орган.</div> <div>1.6. Використовувати дороги не за їх призначенням дозволяється з урахуванням вимог статей 36-38 Закону України "Про автомобільні дороги (2862-15).</div> <div>{ Пункт 1.6 в редакції Постанови КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }</div> <div>1.7. Водії, пішоходи та пасажирів зобов'язані бути особливо уважними до таких категорій учасників дорожнього руху, як діти, люди похилого віку та особи з явними ознаками інвалідності.</div> <div>1.8. Обмеження в дорожньому русі, крім передбачених цими Правилами, можуть бути запроваджені в установленому законодавством порядку.</div> <div>1.9. Особи, які порушують ці Правила, несуть відповідальність згідно із законодавством.</div> <div>1.10. Терміни, що наведені у цих Правилах, мають таке значення: автобус - автомобіль з кількістю місць для сидіння більше дев'яти з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їхнього багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки;</div> <div>автомагістраль - автомобільна дорога, що:</div> <div>{ Абзац третій пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }</div> <div>спеціально побудована і призначена для руху транспортних засобів, не призначена для в'їзду на прилеглу територію або виїзду з неї;</div> <div>{ Абзац пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }</div> <div>має для кожного напрямку руху окремі проїзні частини, відокремлені одна від іншої розділювальною смугою;</div> <div>{ Абзац пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }</div> <div>не перетинає на одному рівні інші дороги, залізничні і трамвайні колії, пішохідні і велосипедні доріжки, шляхи проходу тварин, має огороження на узбіччях і розділювальній смузі та обгороджена сіткою;</div> <div>{ Абзац пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }</div> <div>позначена дорожнім знаком 5.1 (306а-2001-п);</div> <div>{ Абзац пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }</div>	<div>1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ</div> <div>1.1. Настоящие Правила в соответствии с Законом Украины "О дорожном движении" устанавливают единый порядок дорожного движения на всей территории Украины. Другие нормативные акты, касающиеся особенностей дорожного движения (перевозка специальных грузов, эксплуатация транспортных средств отдельных видов, движение на закрытой территории и т. п.), должны основываться на требованиях настоящих Правил.</div> <div>1.2. В Украине установлено правостороннее движение транспортных средств.</div> <div>1.3. Участники дорожного движения обязаны знать и неуклонно выполнять требования настоящих Правил, а также быть взаимно вежливыми.</div> <div>1.4. Каждый участник дорожного движения имеет право рассчитывать на то, что и другие участники выполняют эти Правила.</div> <div>1.5. Действия или бездействие участников дорожного движения и других лиц не должны создавать опасность или препятствие для движения, угрожать жизни или здоровью граждан, причинять материальный ущерб.</div> <div>Лицо, которое создало такие условия, обязано немедленно принять меры к обеспечению безопасности дорожного движения на этом участке дороги и принять все возможные меры к устранению препятствий, а, если это невозможно, предупредить о них других участников дорожного движения, сообщить в подразделение милиции, собственнику дороги или в уполномоченный орган.</div> <div>1.6. Использовать дороги не по их назначению разрешается с учетом требований статей 36-38 Закона Украины "Об автомобильных дорогах" (2862-15).</div> <div>{Пункт 1.6 в редакции Постановления КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}</div> <div>1.7. Водители, пешеходы и пассажиры обязаны быть особенно внимательными к таким категориям участников дорожного движения, как дети, пожилые люди и лица с явными признаками инвалидности.</div> <div>1.8. Ограничение в дорожном движении, кроме предусмотренных настоящими Правилами, могут быть введены в установленном законодательством порядке.</div> <div>1.9. Лица, нарушающие настоящие Правила, несут ответственность согласно законодательству.</div> <div>1.10. Термины, приведенные в настоящих Правилах, имеют следующее значение: автобус - автомобиль с количеством мест для сидения более девяти с местом водителя включительно, который по своей конструкции и оборудованию предназначен для перевозки пассажиров и их багажа с обеспечением необходимого комфорта и безопасности;</div> <div>автомагистраль - автомобильная дорога, которая:</div> <div>{Абзац третий пункта 1.10 в редакции Постановления КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}</div> <div>специально оборудована и предназначена для движения транспортных средств, не предназначена для въезда на прилегающую территорию или выезда с нее;</div> <div>{Абзац пункта 1.10 в редакции Постановления КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}</div> <div>имеет для каждого направления движения отдельные проезжие части, отделенные друг от друга раздельной полосой;</div> <div>{Абзац пункта 1.10 в редакции Постановления КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}</div> <div>не пересекает на одном уровне другие дороги, железнодорожные и трамвайные пути, пешеходные и велосипедные дорожки, пути прохода животных, имеет ограждение на обочинах и разделительной полосе и огорожена сеткой;</div> <div>{Абзац пункта 1.10 в редакции Постановления КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}</div> <div>обозначена дорожным знаком 5.1 (306а-2001-п);</div> <div>{Абзац пункта 1.10 в редакции Постановления КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}</div>

автомобільна дорога, вулиця (дорога) - частина території, в тому числі в населеному пункті, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, і обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу. Цей термін включає також спеціально побудовані тимчасові дороги, крім довільно накатаних доріг (колій);

автомобільні дороги державного значення - автомобільні дороги загального користування, до яких належать міжнародні, національні та регіональні автомобільні дороги, які позначені відповідними дорожніми знаками;

{ Пункт 1-10 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

безпечна дистанція - відстань до транспортного засобу, що рухається попереду по тій самій смузі, яка у разі його раптового гальмування або зупинки дасть можливість водієві транспортного засобу, що рухається позаду, запобігти зіткненню без здійснення будь-якого маневру;

безпечний інтервал - відстань між боковими частинами транспортних засобів, що рухаються, або між ними та іншими об'єктами, за якої гарантована безпека дорожнього руху;

безпечна швидкість - швидкість, за якої водій має змогу безпечно керувати транспортним засобом та контролювати його рух у конкретних дорожніх умовах;

буксирування - переміщення одним транспортним засобом іншого транспортного засобу, яке не належить до експлуатації транспортних составів на жорсткому чи гнучкому зчепленні або способом часткового навантаження на платформу чи на спеціальне опорне пристосування;

вантажний автомобіль - автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів;

велосипед - транспортний засіб, крім інвалідних колясок, що приводиться в рух мускульною силою людини, яка знаходиться на ньому;

велосипедист - особа, яка керує велосипедом;

{ Пункт 1.10 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

велосипедна доріжка - виконана в межах дороги чи поза нею доріжка з покриттям, що призначена для руху на велосипедах та мопедах і позначена дорожнім знаком 4.12 (див. додаток 1) (306а-2001-п);

видимість у напрямку руху - максимальна відстань, на якій з місця водія можна чітко розпізнати межі елементів дороги та розміщення учасників руху, що дає змогу водієві орієнтуватися під час керування транспортним засобом, зокрема для вибору безпечної швидкості та здійснення безпечного маневру;

вимушена зупинка - припинення руху транспортного засобу через його технічний стан або небезпеку, що створюється вантажем, який перевозиться, станом водія (пасажира) або перешкодою на дорозі;

випередження - рух транспортного засобу із швидкості, що перевищує швидкість попутного транспортного засобу, що рухається поряд по суміжній смузі;

власник транспортного засобу - фізична або юридична особа, яка володіє майновими правами на транспортний засіб та має на це відповідні документи;

водій - особа, яка керує транспортним засобом і має посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії. Водієм також є особа, яка навчає керуванню транспортним засобом, перебуваючи безпосередньо в транспортному засобі;

{ Абзац двадцять другий пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

габаритно-ваговий контроль - перевірка габаритних і вагових параметрів транспортного засобу (в тому числі механічного транспортного засобу), причепа і вантажу на предмет відповідності встановленим нормам щодо габаритів (ширина, висота від поверхні дороги, довжина транспортного засобу) та щодо навантаження (фактична маса, осьове навантаження), яка проводиться відповідно до встановленого порядку на стаціонарних або пересувних пунктах габаритно-вагового контролю;

{ Пункт 1.10 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 879 (879-2007-п) від 27.06.2007 }

автомобильная дорога, улица (дорога) - часть территории, в том числе в населенном пункте, предназначенная для движения транспортных средств и пешеходов, со всеми расположенными на ней сооружениями (мостами, путепроводами, эстакадами, надземными и подземными пешеходными переходами) и средствами организации дорожного движения, и ограниченная по ширине внешним краем тротуаров или краем полосы отвода. Этот термин включает также специально построенные временные дороги, кроме произвольно накатанных дорог (путей);

автомобильные дороги государственного значения - автомобильные дороги общего пользования, к которым относятся международные, национальные и региональные автомобильные дороги, которые обозначены соответствующими дорожными знаками;

{Пункт 1-10 дополнен абзацем согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10. 2008}

безопасная дистанция - расстояние до транспортного средства, движущегося впереди по той же полосе, которое в случае его внезапного торможения или остановки позволит водителю транспортного средства, движущегося сзади, предотвратить столкновение без осуществления любого маневра;

безопасный интервал - расстояние между боковыми частями движущихся транспортных средств или между ними и другими объектами, на котором гарантирована безопасность дорожного движения;

безопасная скорость - скорость, при которой водитель имеет возможность безопасно управлять транспортным средством и контролировать его движение в конкретных дорожных условиях;

буксировка - перемещение одним транспортным средством другого транспортного средства, которое не подлежит эксплуатации, транспортным средством на жесткой или гибкой сцепке или способом частичной погрузки на платформу или на специальное опорное приспособление;

грузовой автомобиль - автомобиль, который по своей конструкции и оборудованию предназначен для перевозки грузов;

велосипед - транспортное средство, кроме инвалидных колясок, которое приводится в движение мускульной силой человека, находящегося на нем;

велосипедист - лицо, которое управляет велосипедом;

{Пункт 1.10 дополнен абзацем согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

велосипедная дорожка - выполненная в границах дороги или вне ее дорожка с покрытием, которая предназначена для движения на велосипедах и мопедах и обозначенная дорожным знаком 4.12 (см. приложение 1) (306а-2001-п);

видимость в направлении движения - максимальное расстояние, на котором с места водителя можно четко распознать границы элементов дороги и размещение участников движения, которое позволяет водителю ориентироваться во время управления транспортным средством, в частности для выбора безопасной скорости и осуществления безопасного маневра;

вынужденная остановка - прекращение движения транспортного средства в связи с его техническим состоянием или опасностью, которая создается грузом, который перевозится, состоянием водителя (пассажира) или препятствием на пути;

опережение - движение транспортного средства со скоростью, превышающей скорость попутного транспортного средства, которое двигается рядом по смежной полосе;

владелец транспортного средства - физическое или юридическое лицо, которое наделено имущественными правами на транспортное средство и имеет на это соответствующие документы;

водитель - лицо, управляющее транспортным средством и имеющее удостоверение на право управления транспортным средством соответствующей категории. Водителем является также лицо, обучающее управлению транспортным средством, находясь непосредственно в транспортном средстве;

{Абзац двадцать второй пункта 1.10 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

габаритно-весовой контроль - проверка габаритных и весовых параметров транспортного средства (в том числе механического транспортного средства), прицепа и груза на предмет соответствия установленным нормам по габаритам (ширина, высота от поверхности дороги, длина транспортного средства) и по нагрузке (фактическая масса, осевая нагрузка), которая проводится в соответствии с установленным порядком на стационарных или передвижных пунктах габаритно-весового контроля;

{Пункт 1.10 дополнен абзацем согласно Постановлению КМ N 879 (879-2007-п) от 27.06.2007}

гальмовий шлях - відстань, що проходить транспортний засіб під час екстреного гальмування з початку здійснення впливу на орган керування гальмовою системою (педаль, рукоятку) до місця його зупинки;

головна дорога - дорога з покриттям відносно ґрунтової або та, що позначається знаками 1.22, 1.23.1-1.23.4 і 2.3 (див. додаток 1) (306а-2001-п). Наявність на другорядній дорозі покриття безпосередньо перед перехрестям не прирівнює її за значенням до перехрещуваної;

дати дорогу - вимога до учасника дорожнього руху не продовжувати або не відновлювати рух, не здійснювати будь-яких маневрів (за винятком вимоги звільнити займану смугу руху), якщо це може примусити інших учасників дорожнього руху, які мають перевагу, змінити напрямок руху або швидкість;

дозволена максимальна маса - маса спорядженого транспортного засобу з вантажем, водієм і пасажирями, що встановлена технічною характеристикою транспортного засобу як максимально допустима. Дозволена максимальна маса автопоїзда - це сума дозволеної максимально допустимої маси кожного транспортного засобу, що входить до складу автопоїзда;

дорожньо-транспортна пригода - подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки;

дорожні роботи - роботи, пов'язані з будівництвом, реконструкцією, ремонтом чи утриманням автомобільної дороги (вулиці), штучних споруд, споруд дорожнього водовідводу, інженерного облаштування, встановленням (ремонтom, заміною) технічних засобів організації дорожнього руху;

{ Пункт 1.10 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }

дорожні умови - сукупність факторів, що характеризують (з урахуванням пори року, періоду доби, атмосферних явищ, освітленості дороги) видимість у напрямку руху, стан поверхні проїзної частини (чистота, рівність, шорсткість, зчеплення), а також її ширину, величину похилів на спусках і підйомах, виражів і заокруглень, наявність тротуарів або узбіч, засобів організації дорожнього руху та їх стан;

дорожня обстановка - сукупність факторів, що характеризуються дорожніми умовами, наявністю перешкод на певній ділянці дороги, інтенсивністю і рівнем організації дорожнього руху (наявність дорожньої розмітки, дорожніх знаків, дорожнього обладнання, світлофорів та їх стан), які повинен ураховувати водій під час вибору швидкості, смуги руху та прийомів керування транспортним засобом;

експлуатація транспортного состава - транспортування тягачем причепа згідно з інструкцією щодо його використання (відповідність причепа тягачу, наявність страхового з'єднання, єдиної системи сигналізації, освітлення тощо);

естакада - інженерна споруда для руху транспортних засобів та (або) пішоходів, підняття однієї дороги над іншою у місці їх перетину, а також для створення дороги на певній висоті, яка не має з'їздів на іншу дорогу;

житлова зона - дворові території, а також частини населених пунктів, позначені дорожнім знаком 5.31 (див. додаток 1) (306а-2001-п);

залізничний переїзд - перехрещення дороги із залізничними коліями на одному рівні;

засліплення - фізіологічний стан водія внаслідок дії світла на його зір, коли водій об'єктивно не має можливості виявити перешкоди чи розпізнати межі елементів дороги на мінімальній відстані;

зупинка - припинення руху транспортного засобу на час до 5 хвилин або більше, якщо це необхідно для посадки (висадки) пасажирів чи завантаження (розвантаження) вантажу, виконання вимог цих Правил (надання переваги в русі, виконання вимог регулювальника, сигналів світлофора тощо);

колона пішоходів - організована група людей, які рухаються по проїзній частині в одному напрямку;

колона транспортних засобів - організована група з трьох і більше транспортних засобів, що разом рухаються в одному напрямку безпосередньо один за одним з постійно увімкненим ближнім світлом фар;

тормозной путь - расстояние, которое проходит транспортное средство во время экстренного торможения с начала осуществления воздействия на орган управления тормозной системой (педаль, рукоятку) до места его остановки;

главная дорога - дорога с покрытием относительно грунтовой или отмеченной знаками 1.22, 1.23.1-1.23.4 и 2.3 (см. приложение 1) (306а-2001-п). Наличие на второстепенной дороге покрытия непосредственно перед перекрестком не приравнивает ее по значению к пересекаемой;

уступить дорогу - требование к участнику дорожного движения не продолжать или не возобновлять движение, не осуществлять никаких маневров (за исключением требования освободить занимаемую полосу движения), если это может вынудить других участников дорожного движения, имеющих преимущество, изменить направление движения или скорость;

разрешенная максимальная масса - масса снаряженного транспортного средства с грузом, водителем и пассажирами, установленная технической характеристикой транспортного средства как максимально допустимая. Разрешенная максимальная масса автопоезда - это сумма разрешенной максимально допустимой массы каждого транспортного средства, входящего в состав автопоезда;

дорожно-транспортное происшествие - событие, которое произошло при движении транспортного средства, вследствие которого погибли или ранены люди или причинен материальный ущерб;

дорожные работы - работы, связанные со строительством, реконструкцией, ремонтом или содержанием автомобильной дороги (улицы), искусственных сооружений, сооружений дорожного водоотвода, инженерного обустройства, установлением (ремонтom, заменой) технических средств организации дорожного движения;

{Пункт 1.10 дополнен абзацем Постановлению КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}

дорожные условия - совокупность факторов, характеризующих (с учетом времени года, времени суток, атмосферных явлений, освещенности дороги) видимость в направлении движения, состояние поверхности проезжей части (чистота, ровность, шершавость, сцепление), а также его ширину, величину уклонов на спусках и подъемах, виражей и закруглений, наличие тротуаров или обочин, средств организации дорожного движения и их состояние;

дорожная обстановка - совокупность факторов, характеризующихся дорожными условиями, наличием препятствий на определенном участке дороги, интенсивностью и уровнем организации дорожного движения (наличие дорожной разметки, дорожных знаков, дорожного оборудования, светофоров и их состояние), которые должен учитывать водитель при выборе скорости, полосы движения и приемов управления транспортным средством;

эксплуатация транспортного состава - транспортирование тягачом прицепа в соответствии с инструкцией по его использованию (соответствие прицепа тягачу, наличие страхового соединения, единой системы сигнализации, освещение и т.п.);

эстакада - инженерное сооружение для движения транспортных средств и (или) пешеходов, подъема одной дороги над другой в месте их пересечения, а также для создания дороги на определенной высоте, которая не имеет съездов на другую дорогу;

жилая зона - дворовые территории, а также части населенных пунктов, обозначенные дорожным знаком 5.31 (см. приложение 1) (306а-2001-п);

железнодорожный переезд - пересечение дороги с железнодорожными путями на одном уровне;

ослепление - физиологическое состояние водителя вследствие действия света на его зрение, когда водитель объективно не имеет возможности обнаружить препятствия или распознать границы элементов дороги на минимальном расстоянии;

остановка - прекращение движения транспортного средства на время до 5 минут или больше, если это необходимо для посадки (высадки) пассажиров или загрузки (выгрузки) груза, выполнение требований настоящих Правил (предоставление преимущества в движении, выполнение требований регулировщика, сигналов светофора и т.п.);

колонна пешеходов - организованная группа людей, которые двигаются по проезжей части в одном направлении;

колонна транспортных средств - организованная группа из трех и более транспортных средств, которые вместе двигаются в одном направлении непосредственно один за другим с постоянно включенным ближним светом фар;

край проїзної частини (для нерейкових транспортних засобів) – видима умовна чи позначена дорожньою розміткою лінія на проїзній частині в місці її прилягання до узбіччя, тротуару, газону, розділювальної смуги, смуги для руху трамваїв, велосипедної або пішохідної доріжки;

крайне положення на проїзній частині – положення транспортного засобу на відстані від краю проїзної частини (середини проїзної частини або розділювальної смуги), яка не дає можливості рухатися попутному транспортному засобу (у тому числі двоколісному) ще ближче до краю проїзної частини (середини проїзної частини або розділювальної смуги);

легковий автомобіль – автомобіль з кількістю місць для сидіння не більше дев'яти, з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їхнього багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки;

маршрутні транспортні засоби (транспортні засоби загального користування) – автобуси, мікроавтобуси, тролейбуси, трамваї і таксі, що рухаються за встановленими маршрутами та мають визначені місця на дорозі для посадки (висадки) пасажирів;

механічний транспортний засіб – транспортний засіб, що приводиться в рух з допомогою двигуна. Цей термін поширюється на трактори, самохідні машини і механізми, а також тролейбуси та транспортні засоби з електродвигуном потужністю понад 3 кВт;

{Абзац сорок четвертий пункту 1.10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011}

мікроавтобус – одноповерховий автобус з кількістю місць для сидіння не більше сімнадцяти з місцем водія включно;

міст – споруда, призначена для руху через річку, яр та інші перешкоди, межами якої є початок і кінець пролітних споруд;

мопед – двоколісний транспортний засіб, який має двигун з робочим об'ємом до 50 куб. см або електродвигун потужністю до 4 кВт;

{ Абзац сорок сьомий пункту 1.10 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

мотоцикл – двоколісний механічний транспортний засіб з боковим причепом або без нього, що має двигун з робочим об'ємом 50 куб.см і більше. До мотоциклів прирівнюються моторолери, мотоколяски, триколісні та інші механічні транспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує 400 кг;

населений пункт – забудована територія, в'їзди на яку і виїзди з якої позначаються дорожніми знаками 5.45, 5.46, 5.47, 5.48 (див. додаток 1) (306а-2001-п);

небезпека для руху – зміна дорожньої обстановки (у тому числі поява рухомого об'єкта, який наближається до смуги руху транспортного засобу чи перетинає її) або технічного стану транспортного засобу, яка загрожує безпеці дорожнього руху і змушує водія негайно зменшити швидкість або зупинитися. Окремим випадком небезпеки для руху є рух у межах смуги транспортного засобу іншого транспортного засобу назустріч загальному потоку;

недостатня видимість – видимість дороги в напрямку руху менше 300 м у сутінках, в умовах туману, дощу, снігопаду тощо;

обгін – випередження одного або кількох транспортних засобів, пов'язане з виїздом на смугу зустрічного руху;

обмежена оглядовість – видимість дороги в напрямку руху, яка обмежена геометричними параметрами дороги, придорожніми інженерними спорудами, насадженнями та іншими об'єктами, а також транспортними засобами;

оглядовість – об'єктивна можливість бачити дорожню обстановку з місця водія;

пасажир – особа, яка користується транспортним засобом і знаходиться в ньому, але не причетна до керування ним;

перевага – право на першочерговий рух стосовно інших учасників дорожнього руху;

перевезення організованих груп дітей – одночасне перевезення десяти і більше дітей з керівником, відповідальним за їх супроводження під час поїздки (на групу з тридцяти і більше дітей призначається додатково медичний працівник);

{ Пункт 1.10 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

край проезжей части (для нерельсовых транспортных средств) – видимая условная или обозначенная дорожной разметкой линия на проезжей части в месте ее примыкания к обочине, тротуару, газону, разделительной полосе, полосе для движения трамваев, велосипедной или пешеходной дорожке;

крайнее положение на проезжей части – положение транспортного средства на расстоянии от края проезжей части (середини проезжей части или разделительной полосы), которая не дает возможности двигаться попутному транспортному средству (в том числе двухколесном) еще ближе к краю проезжей части (середини проезжей части или разделительной полосы);

легковой автомобиль – автомобиль с количеством мест для сидения не более девяти, с местом водителя включительно, который по своей конструкции и оборудованию предназначен для перевозки пассажиров и их багажа с обеспечением необходимого комфорта и безопасности;

маршрутные транспортные средства (транспортные средства общего пользования) – автобусы, микроавтобусы, троллейбусы, трамваи и такси, которые двигаются по установленным маршрутам и имеют определенные места на дороге для посадки (высадки) пассажиров;

механическое транспортное средство – транспортное средство, приводимое в движение с помощью двигателя. Этот термин распространяется на тракторы, самоходные машины и механизмы, а также троллейбусы и транспортные средства с электродвигателем мощностью свыше 3 кВт;

{Абзац сорок четвертый пункта 1.10 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

микроавтобус – одноэтажный автобус с количеством мест для сидения не более семнадцати с местом водителя включительно;

мост – сооружение, предназначенное для движения через реку, овраг и прочие препятствия, границами которого являются начало и конец пролетных сооружений;

мопед – двухколесное транспортное средство, имеющее двигатель с рабочим объемом до 50 куб.см или электродвигатель мощностью до 4 кВт;

{Абзац сорок седьмой пункта 1.10 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

мотоцикл – двухколесное механическое транспортное средство с боковым прицепом или без него, которое имеет двигатель с рабочим объемом 50 куб.см и более. К мотоциклам приравниваются моторолеры, мотоколяски, трехколесные и другие механические транспортные средства, разрешенная максимальная масса которых не превышает 400 кг;

населенный пункт – застроенная территория, въезды на которую и выезды с которой обозначаются дорожными знаками 5.45, 5.46, 5.47, 5.48 (см. приложение 1) (306а-2001-п);

опасность для движения – изменение дорожной обстановки (в том числе появление подвижного объекта, который приближается к полосе движения транспортного средства или пересекает его) или технического состояния транспортного средства, которое угрожает безопасности дорожного движения и заставляет водителя немедленно уменьшить скорость или остановиться. Частным случаем опасности для движения является движение в границах полосы транспортного средства другого транспортного средства навстречу общему потоку;

недостаточная видимость – видимость дороги в направлении движения менее 300 м в сумерках, в условиях тумана, дождя, снегопада и т.п.;

обгон – опережение одного или нескольких транспортных средств, связанное с выездом на полосу встречного движения;

ограниченная обзорность – видимость дороги в направлении движения, которая ограничена геометрическими параметрами дороги, придорожными инженерными сооружениями, насаждениями и другими объектами, а также транспортными средствами;

обзорность – объективная возможность видеть дорожную обстановку с места водителя;

пассажир – лицо, пользующееся транспортным средством и находится в нем, но не причастное к управлению им;

преимущество – право на первоочередное движение относительно других участников дорожного движения;

перевозки организованных групп детей – одновременная перевозка десяти и более детей с руководителем, ответственным за их сопровождение во время поездки (на группу из тридцати и более детей назначается дополнительно медицинский работник);

{Пункт 1.10 дополнен абзацем согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008 –п) от 01.10.2008}

перешкода для руху - нерухомий об'єкт у межах смуги руху транспортного засобу або об'єкт, що рухається попутно в межах цієї смуги (за винятком транспортного засобу, що рухається назустріч загальному потоку транспортних засобів) і змушує водія маневрувати або зменшувати швидкість аж до зупинки транспортного засобу;

перехрестя - місце перехрещення, прилягання або розгалуження доріг на одному рівні, межею якого є уявні лінії між початком заокруглень країв проїзної частини кожної з доріг. Не вважається перехрестям місце прилягання до дороги виїзду з прилеглої території;

пішохід - особа, яка бере участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу. До пішоходів прирівнюються також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу чи інвалідну коляску;

пішохідний перехід - ділянка проїзної частини або інженерна споруда, призначена для руху пішоходів через дорогу. Пішохідні переходи позначаються дорожніми знаками 5.35.1-5.37.2 (див. додаток 1), дорожньою розміткою 1.14.1-1.14.3 (див. додаток 2) (306а-2001-п), пішохідними світлофорами. За відсутності дорожньої розмітки межі пішохідного переходу визначаються відстанню між дорожніми знаками або пішохідними світлофорами, а на перехресті за відсутності пішохідних світлофорів, дорожніх знаків та розмітки - шириною тротуарів чи узбіч.

Регульованим вважається пішохідний перехід, рух по якому регулюється світлофором чи регулювальником, нерегульованим - пішохідний перехід, на якому немає регулювальника, світлофори відсутні або вимкнені чи працюють у режимі миготіння жовтого сигналу;

пішохідна доріжка - доріжка з покриттям, призначена для руху пішоходів, виконана в межах дороги чи поза нею і позначена знаком 4.13 (див. додаток 1); прилегла територія - територія, що прилягає до краю проїзної частини та не призначена для наскрізного проїзду, а лише для в'їзду до дворів, на стоянки, автозаправні станції, будівельні майданчики тощо або виїзду з них;

причіп - транспортний засіб, призначений для руху тільки в з'єднанні з іншим транспортним засобом. До цього виду транспортних засобів належать також напівпричепа і причепа-розпуски;

проїзна частина - елемент дороги, призначений для руху нерейкових транспортних засобів. Дорога може мати декілька проїзних частин, межами яких є розділювальні смуги;

регулювальник - працівник міліції, військової інспекції безпеки дорожнього руху, дорожньо-експлуатаційної служби, черговий на залізничному переїзді, поромній переправі, які мають відповідне посвідчення та екіпіровку (формений одяг або розпізнавальний знак, нарукавна пов'язка, жезл, диск з червоним сигналом чи світлоповертачем, червоний ліхтар або прапорець) і регулюють дорожній рух;

рейковий транспортний засіб - трамвай та платформи із спеціальним обладнанням, що рухаються трамвайними коліями. Усі інші транспортні засоби, що беруть участь у дорожньому русі, вважаються нерейковими;

розділювальна смуга - виділений конструктивно або за допомогою суцільних ліній дорожньої розмітки 1.1 або 1.2 (див. додаток 2) (306а-2001-п) елемент автомобільної дороги, який розділяє суміжні проїзні частини. Розділювальна смуга не призначена для руху або стоянки транспортних засобів. За наявності на розділювальній смузі тротуару по ньому дозволяється рух пішоходів;

смуга руху - поздовжня смуга на проїзній частині завширшки щонайменше 2,75 м, що позначена або не позначена дорожньою розміткою і призначена для руху нерейкових транспортних засобів;

стоянка - припинення руху транспортного засобу на час, більший ніж 5 хвилин, з причин, не пов'язаних з необхідністю виконання вимог цих Правил, посадкою (висадкою) пасажирів, завантаженням (розвантаженням) вантажу;

препятствие для движения - неподвижный объект в пределах полосы движения транспортного средства или объект, движущийся попутно в границах этой полосы (за исключением транспортного средства, движущегося навстречу общему потоку транспортных средств) и заставляющий водителя маневрировать или уменьшать скорость вплоть до остановки транспортного средства;

перекресток - место пересечения, прилегания или разветвления дорог на одном уровне, границей которого являются условные линии между началом закруглений краев проезжей части любой из дорог. Не считается перекрестком место примыкания к дороге выезда из прилегающей территории;

пешеход - лицо, участвующее в дорожном движении вне транспортных средств и не выполняющее на дороге любую работу. К пешеходам приравниваются также лица, передвигающиеся в инвалидных колясках без двигателя, ведущие велосипед, мопед, мотоцикл, везущие санки, тележку, детскую или инвалидную коляску;

пешеходный переход - участок проезжей части или инженерное сооружение, предназначенное для движения пешеходов через дорогу. Пешеходные переходы обозначаются дорожными знаками 5.35.1-5.37.2 (см. приложение 1), дорожной разметкой 1.14.1-1.14.3 (см. приложение 2) (306а-2001-п), пешеходными светофорами. При отсутствии дорожной разметки границы пешеходного перехода определяются расстоянием между дорожными знаками или пешеходными светофорами, а на перекрестке при отсутствии пешеходных светофоров, дорожных знаков и разметки - шириной тротуаров или обочин.

Регулируемым считается пешеходный переход, движение по которому регулируется светофором или регулировщиком, нерегулируемым - пешеходный переход, на котором нет регулировщика, светофоры отсутствуют или отключены или работают в режиме мигания желтого сигнала;

пешеходная дорожка - дорожка с покрытием, предназначенная для движения пешеходов, выполненная в границах дороги или вне ее и обозначенная знаком 4.13 (см. приложение 1);

прилегающая территория - территория, которая прилегает к краю проезжей части и не предназначена для сквозного проезда, а лишь для въезда во дворы, на стоянки, автозаправочные станции, строительные площадки и т.п. или выезда из них;

прицеп - транспортное средство, предназначенное для движения только в соединении с другим транспортным средством. К этому виду транспортных средств относятся также полуприцепы и прицепы-розпуски;

проезжая часть - элемент дороги, предназначенный для движения нерельсовых транспортных средств. Дорога может иметь несколько проезжих частей, границами которых являются разделительные полосы;

регулировщик - работник милиции, воинской инспекции безопасности дорожного движения, дорожно-эксплуатационной службы, дежурный на железнодорожном переезде, паромной переправе, имеющие соответствующее удостоверение и экипировку (форменная одежда или опознавательный знак, нарукавная повязка, жезл, диск с красным сигналом или светоотражателем, красный фонарь или флажок) и регулирующий дорожное движение;

рельсовое транспортное средство - трамвай и платформы со специальным оснащением, которые движутся по трамвайным путям. Все другие транспортные средства, участвующие в дорожном движении, считаются нерельсовыми;

разделительная полоса - выделенный конструктивно или с помощью сплошных линий дорожной разметки 1.1 или 1.2 (см. приложение 2) (306а-2001-п) элемент автомобильной дороги, который разделяет смежные проезжие части. Разделительная полоса не предназначена для движения или стоянки транспортных средств. При наличии на разделительной полосе тротуара на нем разрешается движение пешеходов;

полоса движения - продольная полоса на проезжей части шириной не менее 2,75 м, обозначенная или не обозначенная дорожной разметкой и предназначенная для движения нерельсовых транспортных средств;

стоянка - прекращение движения транспортного средства на время, больше чем 5 минут, по причинам, не связанным с необходимостью выполнения требований настоящих Правил, посадкой (высадкой) пассажиров, загрузкой (разгрузкой) груза;

темна пора доби - частина доби від закінчення вечірніх (30 хв після заходу сонця) до початку ранкових сутінків (30 хв до сходу сонця);

транспортний засіб - пристрій, призначений для перевезення людей і (або) вантажу, а також встановленого на ньому спеціального обладнання чи механізмів;

трамвайна колія - елемент дороги, призначений для руху рейкових транспортних засобів, який обмежується по ширині спеціально виділеним вимощенням трамвайної лінії або дорожньою розміткою. По трамвайній колії допускається рух нерейкових транспортних засобів відповідно до розділу 11 цих Правил;

тротуар - елемент дороги, призначений для руху пішоходів, який прилягає до проїзної частини або відокремлений від неї газоном;

узбіччя - виділений конструктивно або суцільною лінією дорожньої розмітки елемент автомобільної дороги, який прилягає безпосередньо до зовнішнього краю проїзної частини, розташований з нею на одному рівні та не призначений для руху транспортних засобів, крім випадків, передбачених цими Правилами. Узбіччя може використовуватися для зупинки і стоянки транспортних засобів, руху пішоходів, мопедів, велосипедів (за відсутності тротуарів, пішохідних, велосипедних доріжок або у разі неможливості пересуватися по них), гужових возів (саней);

учасник дорожнього руху - особа, яка бере безпосередню участь у процесі руху на дорозі як пішохід, водій, пасажир, погонич тварин;

шляхопровід - інженерна споруда мостового типу над іншою дорогою (залізницею) в місці їх перетину, що забезпечує рух по ній на різних рівнях та дає можливість з'їзду на іншу дорогу.

2. ОВОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ВОДІЇВ МЕХАНІЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Водій механічного транспортного засобу повинен мати при собі:

а) посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії;

{ Підпункт "а" пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 620 (620-2011-п) від 09.06.2011; в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

б) реєстраційний документ на транспортний засіб (для транспортних засобів Збройних Сил - технічний талон);

{ Підпункт "б" пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 124 (124-2009-п) від 11.02.2009; в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

в) у разі встановлення на транспортних засобах проблескових маячків і (або) спеціальних звукових сигнальних пристроїв - дозвіл, виданий Державтоінспекцією МВС, у разі розміщення реклами, - погодження, що видається підрозділами Державтоінспекції МВС;

г) на маршрутних транспортних засобах - схему маршруту та розклад руху; на великовагових і великогабаритних транспортних засобах та транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, - документацію відповідно до вимог спеціальних правил;

{ Підпункт "г" пункту 2.1 в редакції Постанови КМ N 634 (634-2008-п) від 09.07.2008; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

г) поліс (сертифікат) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Водії, які відповідно до законодавства звільняються від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на території України, повинні мати при собі відповідні підтвердні документи (посвідчення).

{ Підпункт "г" пункту 2.1 в редакції Постанови КМ N 16 (16-2005-п) від 06.01.2005 }

2.2. Власник транспортного засобу, а також особа, яка використовує такий транспортний засіб на законних підставах, можуть передавати керування транспортним засобом іншій особі, що має при собі посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії.

Власник транспортного засобу може передавати такий засіб у користування іншій особі, що має посвідчення водія на право керування транспортним засобом

темное время суток - часть суток от окончания вечерних (30 мин после захода солнца) до начала утренних сумерек (30 мин до восхода солнца);

транспортное средство - устройство, предназначенное для перевозки людей и (или) груза, а также установленное на нем специальное оборудования или механизмов;

трамвайный путь - элемент дороги, предназначенный для движения рельсовых транспортных средств, который ограничивается по ширине специально выделенной отстойкой трамвайной линии или дорожной разметкой. По трамвайному пути допускается движение нерельсовых транспортных средств в соответствии с разделом 11 настоящих Правил;

тротуар - элемент дороги, предназначенный для движения пешеходов, который прилегает к проезжей части или отделенный от нее газоном;

обочина - выделенный конструктивно или сплошной линией дорожной разметки элемент автомобильной дороги, который прилегает непосредственно к внешнему краю проезжей части, расположенный с ней на одном уровне и не предназначенный для движения транспортных средств, кроме случаев, предусмотренных настоящими Правилами. Обочина может использоваться для остановки и стоянки транспортных средств, движения пешеходов, мопедов, велосипедов (при отсутствии тротуаров, пешеходных, велосипедных дорожек или при невозможности передвигаться по ним), гужевых повозок (саней);

участник дорожного движения - лицо, принимающее непосредственное участие в процессе движения на дороге как пешеход, водитель, пассажир, погонщик животных;

путепровод - инженерное сооружение мостового типа над другой дорогой (железной дорогой) в месте их пересечения, которое обеспечивает движение по ней на разных уровнях и дает возможность съезда на другую дорогу.

2. ОБЯЗАННОСТИ И ПРАВА ВОДИТЕЛЕЙ МЕХАНИЧЕСКИХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

2.1. Водитель механического транспортного средства должен иметь при себе:

а) удостоверение на право управления транспортным средством соответствующей категории;

{Подпункт "а" пункта 2.1 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 620 (620-2011-п) от 09.06.2011, в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

б) регистрационный документ на транспортное средство (для транспортных средств Вооруженных Сил - технический талон);

{Подпункт "б" пункта 2.1 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 124 (124-2009-п) от 11.02.2009, в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

в) в случае установления на транспортных средствах проблесковых маячков и (или) специальных звуковых сигнальных устройств - разрешение, выданное Госавтоинспекцией МВД, в случае размещения рекламы, - согласование, которое выдается подразделениями Госавтоинспекции МВД;

г) на маршрутных транспортных средствах - схему маршрута и расписание движения; на тяжеловесных и крупногабаритных транспортных средствах и транспортных средствах, осуществляющих дорожную перевозку опасных грузов - документацию в соответствии с требованиями специальных правил;

{Подпункт "г" пункта 2.1 в редакции Постановления КМ N 634 (634-2008-п) от 09.07.2008 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

г) полис (сертификат) обязательного страхования гражданско-правовой ответственности владельцев наземных транспортных средств. Водители, которые в соответствии с законодательством освобождаются от обязательного страхования гражданско-правовой ответственности владельцев наземных транспортных средств на территории Украины, должны иметь при себе соответствующие подтверждающие документы (удостоверение).

{Подпункт "г" пункта 2.1 в редакции Постановления КМ N 16 (16-2005-п) от 06.01.2005}

2.2. Владелец транспортного средства, а также лицо, которое использует такое транспортное средство на законных основаниях, могут передавать управление транспортным средством другому лицу, имеющему при себе удостоверение на право управления транспортным средством соответствующей категории.

Владелец транспортного средства может передавать такое средство в пользование другому лицу, имеющему водительское удостоверение на право управления транспортным

відповідної категорії, передавши їй реєстраційний документ на цей транспортний засіб.

{ Пункт 2.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 124 (124-2009-п) від 11.02.2009; в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

2.3. Для забезпечення безпеки дорожнього руху водій зобов'язаний:

а) перед виїздом перевірити і забезпечити технічно справний стан і комплектність транспортного засобу, правильність розміщення та кріплення вантажу;

б) бути уважним, стежити за дорожньою обстановкою, відповідно реагувати на її зміну, стежити за правильністю розміщення та кріплення вантажу, технічним станом транспортного засобу і не відволікатися від керування цим засобом у дорозі;

в) на автомобілях, обладнаних засобами пасивної безпеки (підголовники, ремені безпеки), користуватися ними і не перевозити пасажирів, не пристебнутих ремнями безпеки. Дозволяється не пристібгатися особі, яка навчає водінню, якщо за кермом учень, а в населених пунктах, крім того, водіям-інвалідам, водіям і пасажиром оперативних та спеціальних транспортних засобів і таксі;

г) під час руху на мотоциклі і мопеді бути в застібнутому мотошоломі і не перевозити пасажирів без застібнутих мотошоломів;

{ Підпункт "г" пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

г) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг;

{ Пункт 2.3 доповнено підпунктом "г" згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }

д) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху;

{ Пункт 2.3 доповнено підпунктом "д" згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }

е) повідомляти дорожньо-експлуатаційним організаціям або Державтоінспекції про виявлені факти створення перешкод для дорожнього руху;

{ Пункт 2.3 доповнено підпунктом "е" згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }

е) не вчиняти дій, внаслідок яких може бути пошкоджено автомобільні дороги та їх складові, а також завдано шкоди користувачам.

{ Пункт 2.3 доповнено підпунктом "е" згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }

2.4. На вимогу працівника міліції водій повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

а) пред'явити для перевірки документи, зазначені в пункті 2.1;

{ Підпункт "а" пункту 2.4 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

б) дати можливість перевірити номери агрегатів і комплектність транспортного засобу;

{ Підпункт "б" пункту 2.4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }

в) дати можливість оглянути транспортний засіб відповідно до законодавства за наявності на те законних підстав, у тому числі провести з використанням спеціальних пристроїв (приладів) перевірку технічного стану транспортних засобів, які відповідно до законодавства підлягають обов'язковому технічному контролю.

{ Підпункт "в" пункту 2.4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

2.4-1. У місці здійснення габаритно-вагового контролю на вимогу працівника пункту габаритно-вагового контролю або працівника МВС водій вантажного автомобіля (в тому числі механічного транспортного засобу) повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

а) передати для перевірки документи, зазначені в підпунктах "а", "б" і "г" пункту 2.1 цих Правил;

б) надати транспортний засіб та причіп (за наявності) для вагового та/або габаритного контролю відповідно до встановленої процедури.

{ Правила доповнено пунктом 2.4-1 згідно з Постановою КМ N 879 (879-2007-п) від 27.06.2007 }

2.4-2. У разі виявлення під час здійснення габаритно-вагового контролю невідповідності фактичних вагових та/або габаритних параметрів установленим нормам і правилам рух такого транспортного засобу та/або причепа забороняється до отримання в установленому порядку дозволу на проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, про що складається відповідний акт.

{ Правила доповнено пунктом 2.4-2 згідно з Постановою КМ N 879 (879-2007-п) від 27.06.2007 }

средством соответствующей категории, передал ему регистрационный документ на это транспортное средство.

{Пункт 2.2 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 124 (124-2009-п) от 11.02.2009, в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

2.3. Для обеспечения безопасности дорожного движения водитель обязан:

а) перед выездом проверить и обеспечить технически исправное состояние и комплектность транспортного средства, правильность размещения и крепления груза;

б) быть внимательным, следить за дорожной обстановкой, соответственно реагировать на ее изменение, следить за правильностью размещения и крепления груза, техническим состоянием транспортного средства и не отвлекаться от управления этим средством в дороге;

в) на автомобилях, оборудованных средствами пассивной безопасности (подголовники, ремни безопасности), пользоваться ими и не перевозить пассажиров, не пристегнутых ремнями безопасности. Разрешается не пристегиваться лицу, обучающему вождению, если за рулем ученик, а в населенных пунктах, кроме того, водителям-инвалидам, водителям и пассажирам оперативных и специальных транспортных средств и такси;

г) во время движения на мотоцикле и мопеде быть в застегнутом мотошлеме и не перевозить пассажиров без застегнутых мотошлемов;

{Подпункт "г" пункта 2.3 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

г) не загрязнять проезжую часть и разделительную полосу автомобильных дорог;

{Пункт 2.3 дополнен подпунктом "г" согласно Постановлению КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}

д) не создавать своими действиями угрозу безопасности дорожного движения

{Пункт 2.3 дополнен подпунктом "д" согласно Постановлению КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}

е) сообщать дорожно-эксплуатационным организациям или Госавтоинспекции об обнаруженных фактах создания препятствий для дорожного движения;

{Пункт 2.3 дополнен подпунктом "е" согласно Постановлению КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}

е) не совершать действий, вследствие которых могут быть повреждены автомобильные дороги и их составляющие, а также нанесен вред пользователям.

{Пункт 2.3 дополнен подпунктом "е" согласно Постановлению КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}

2.4. По требованию работника милиции водитель должен остановиться с соблюдением требований настоящих Правил, а также:

а) предъявить для проверки документы, указанные в пункте 2.1;

{Подпункт "а" пункта 2.4 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

б) дать возможность проверить номера агрегатов и комплектность транспортного средства;

{Подпункт "б" пункта 2.4 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}

в) дать возможность осмотреть транспортное средство в соответствии с законодательством при наличии на то законных оснований, в том числе провести с использованием специальных устройств (приборов) проверку технического состояния транспортных средств, которые согласно законодательству подлежат обязательному техническому контролю.

{Подпункт "в" пункта 2.4 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

2.4-1. В месте осуществления габаритно-весового контроля по требованию работника пункта габаритно-весового контроля или работника МВД водитель грузового автомобиля (в том числе механического транспортного средства) должен остановиться с соблюдением требований настоящих Правил, а также:

а) передать для проверки документы, указанные в подпунктах "а", "б" и "г" пункта 2.1 настоящих Правил;

б) предоставить транспортное средство и причеп (при наличии) для весового и/или габаритного контроля согласно установленной процедуре.

{Правила дополнены пунктом 2.4-1 согласно Постановлению КМ N 879 (879-2007-п) от 27.06.2007}

2.4-2. В случае выявления при осуществлении габаритно-весового контроля несоответствия фактических весовых и/или габаритных параметров установленным нормам и правилам, движение такого транспортного средства и/или прицепа запрещается до получения в установленном порядке разрешения на проезд по автомобильным дорогам транспортных средств, весовые или габаритные параметры которых превышают нормативные, о чем составляется соответствующий акт.

{Правила дополнены пунктом 2.4-2 согласно Постановлению КМ N 879 (879-2007-п) от 27.06.2007}

2.5. Водій повинен на вимогу працівника міліції пройти в установленому порядку медичний огляд для визначення стану алкогольного сп'яніння, впливу наркотичних чи токсичних речовин.

2.6. За рішенням уповноваженої на те посадової особи Державтоінспекції, за наявності на те підстав, водій зобов'язаний пройти позачерговий медичний огляд з метою визначення здатності безпечно керувати транспортним засобом і перевірку знання цих Правил та навичок водіння.

2.7. Водій, крім водіїв транспортних засобів дипломатичних та інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, оперативних і спеціальних транспортних засобів, повинен надавати транспортний засіб:

а) працівникам міліції та охорони здоров'я для доставки до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги;

б) працівникам міліції для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків, пов'язаних із переслідуванням правопорушників, доставкою їх у міліцію, та для транспортування пошкоджених транспортних засобів.

Примітки: 1. Для транспортування пошкоджених транспортних засобів залучаються лише вантажні автомобілі.
2. Особа, яка скористалася транспортним засобом, повинна видати довідку із зазначенням пройденої відстані, тривалості поїздки, свого прізвища, посади, номера посвідчення, повного найменування свого підрозділу чи організації.
{ Примітка 2 до підпункту "б" пункту 2.7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

2.8. Водій-інвалід, що керує мотоцикляскою або автомобілем, позначеними розпізнавальним знаком "Інвалід", може відступати від вимог дорожніх знаків 3.1, 3.2 і 3.35-3.38, а також знака 3.34 за наявності під ним таблички 7.18 (див. додаток 1) (306а-2001-п).

2.9. Водієві забороняється:

а) керувати транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння або перебуваючи під впливом наркотичних чи токсичних речовин;

б) керувати транспортним засобом у хворобливому стані, у стані стомлення, а також перебуваючи під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції і увагу;

в) керувати транспортним засобом, не зареєстрованим у Державтоінспекції, без номерного знака або з номерним знаком, що:

не належить цьому засобу;
не відповідає вимогам стандартів;
закріплений не в установленому для цього місці;
закритий іншими предметами чи забруднений, що не дає змоги чітко визначити символи номерного знака з відстані 20 м;
неосвітлений (у темну пору доби або в умовах недостатньої видимості) чи перевернутий;

{ Підпункт "в" пункту 2.9 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

г) передавати керування транспортним засобом особам, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин, у хворобливому стані, у стані стомлення або під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції і увагу;

г) передавати керування транспортним засобом особам, які не мають при собі посвідчення на право керування ним, якщо це не стосується навчання водінню відповідно до вимог розділу 24 цих Правил;

д) під час руху транспортного засобу користуватися засобами зв'язку, тримаючи їх у руці (за винятком водіїв оперативних транспортних засобів під час виконання ними невідкладного службового завдання).

2.10. У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій зобов'язаний:

а) негайно зупинити транспортний засіб і залишатися на місці пригоди;

б) увімкнути аварійну сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки відповідно до вимог пункту 9.10 цих Правил;

в) не перемішати транспортний засіб і предмети, що мають причетність до пригоди;

2.5. Водитель должен по требованию работника милиции пройти в установленном порядке медицинский осмотр для определения состояния алкогольного опьянения, влияния наркотических или токсичных веществ.

2.6. По решению уполномоченного на то должностного лица Госавтоинспекции, при наличии на то оснований, водитель обязан пройти внеочередной медицинский осмотр с целью определения способности безопасно управлять транспортным средством и проверку знания настоящих Правил и навыков вождения.

2.7. Водитель, кроме водителей транспортных средств дипломатических и иных представительств иностранных государств, международных организаций, оперативных и специальных транспортных средств, должен предоставлять транспортное средство:

а) работникам милиции и здравоохранения для доставки в ближайшее лечебное учреждение лиц, нуждающихся в немедленной медицинской помощи;

б) работникам милиции для выполнения непредвиденных и неотложных служебных обязанностей, связанных с преследованием правонарушителей, доставкой их в милицию, и для транспортировки поврежденных транспортных средств.

Примечания: 1. Для транспортировки поврежденных транспортных средств привлекаются только грузовые автомобили.
2. Лицо, которое воспользовалось транспортным средством, должно выдать справку с указанием пройденного расстояния, продолжительности поездки, своей фамилии, должности, номера удостоверения, полного наименования своего подразделения или организации.
{Примечание 2 подпункта "б" пункта 2.7 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

2.8. Водитель-инвалид, который управляет мотоцикляской или автомобилем, обозначенными опознавательным знаком "Инвалид", может отступать от требований дорожных знаков 3.1, 3.2 и 3.35-3.38, а также знака 3.34 при наличии под ним таблички 7.18 (см. приложение 1) (306а- 2001-п).

2.9. Водителю запрещается:

а) управлять транспортным средством в состоянии алкогольного опьянения или находясь под воздействием наркотических или токсических веществ;

б) управлять транспортным средством в болезненном состоянии, в состоянии утомления, а также находясь под воздействием лекарственных препаратов, снижающих скорость реакции и внимание;

в) управлять транспортным средством, не зарегистрированным в Госавтоинспекции, без номерного знака или с номерным знаком, который:

не принадлежит этому средству;
не отвечает требованиям стандартов;
закреплен не в установленном для этого месте;
закрит другими предметами или загрязнен, что не позволяет четко определить символы номерного знака с расстояния 20 м;
не освещен (в темное время суток или в условиях недостаточной видимости) или перевернут;

{Подпункт "в" пункта 2.9 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

г) передавать управление транспортным средством лицам, находящимся в состоянии алкогольного опьянения, под воздействием наркотических или токсических веществ, в болезненном состоянии, в состоянии утомления или под воздействием лекарственных препаратов, снижающих скорость реакции и внимание;

г) передавать управление транспортным средством лицам, не имеющим при себе удостоверения на право управления им, если это не касается обучения вождению согласно требованиям раздела 24 настоящих Правил;

д) при движении транспортного средства пользоваться средствами связи, держа их в руке (за исключением водителей оперативных транспортных средств во время выполнения ими неотложного служебного задания).

2.10. В случае причастности к ДТП водитель обязан:

а) немедленно остановить транспортное средство и остаться на месте происшествия;

б) включить аварийную сигнализацию и установить знак аварийной остановки согласно требованиям пункта 9.10 этих Правил;

в) не перемещать транспортное средство и предметы, имеющие отношение к происшествию;

г) вжити можливих заходів для надання першої медичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це неможливо, звернутися за допомогою до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу;

г) у разі неможливості виконати дії, перелічені в підпункті "г" пункту 2.10 цих Правил, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом, попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який посвідчує особу, реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди;

д) повідомити про дорожньо-транспортну пригоду орган чи підрозділ міліції, записати прізвища та адреси очевидців, чекати прибуття працівників міліції;

е) вжити всіх можливих заходів для збереження слідів пригоди, огороження їх та організувати об'їзд місця пригоди;

е) до проведення медичного огляду не вживати без призначення медичного працівника алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, які входять до офіційно затвердженого складу аптечки).

2.11. Якщо внаслідок дорожньо-транспортної пригоди немає потерпілих та не завдано матеріальної шкоди третім особам, а транспортні засоби можуть безпечно рухатися, водії (за наявності взаємної згоди в оцінці обставин скоєного) можуть прибути до найближчого поста Державтоінспекції або в орган чи підрозділ міліції для оформлення відповідних матеріалів, попередньо склавши схему пригоди та поставивши підписи під нею.

Третіми особами вважаються інші учасники дорожнього руху, які через обставини виявились причетними до дорожньо-транспортної пригоди.

У разі настання дорожньо-транспортної пригоди за участю транспортних засобів, зазначених у чинному договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, за умови експлуатації таких транспортних засобів особами, відповідальність яких застрахована, відсутності травмованих (загиблих) людей, а також за умови досягнення згоди водіїв таких транспортних засобів щодо обставин скоєння дорожньо-транспортної пригоди, за відсутності у них ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, та у разі складення такими водіями спільного повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду відповідно до встановленого Моторним (транспортним) страховим бюро зразка. У такому випадку водії згаданих транспортних засобів після складення ними зазначеного в цьому пункті повідомлення звільняються від обов'язків, передбачених підпунктами "д" - "е" пункту 2.10 цих Правил.

{ Підпункт 2.11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 538 (538-2005-п) від 30.06.2005; в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

2.12. Власник транспортного засобу має право:

а) довіряти в установленому порядку розпорядження транспортним засобом іншій особі;

{ Підпункт "а" пункту 2.12 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

б) на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам міліції та органу охорони здоров'я згідно з пунктом 2.7 цих Правил;

в) на відшкодування збитків, завданих унаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки дорожнього руху;

г) на безпечні та зручні умови для руху;

{ Пункт 2.12 доповнено підпунктом "г" згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }

г) запитувати оперативну інформацію про дорожні умови та напрямки руху.

{ Пункт 2.12 доповнено підпунктом "г" згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }

2.13. Право на керування транспортними засобами особам може бути надано:

мототранспортними засобами і мотоколясками (категорії А1, А) - з 16-річного віку;

г) принять возможные меры для оказания первой медицинской помощи пострадавшим, вызвать карету скорой медицинской помощи, а если это невозможно, обратиться за помощью к присутствующим и отправить пострадавших в лечебное учреждение;

г) в случае невозможности выполнить действия, перечисленные в подпункте "г" пункта 2.10 настоящих Правил, отвезти пострадавшего в ближайшее лечебное учреждение своим транспортным средством, предварительно зафиксировав расположение следов происшествия, а также положение транспортного средства после его остановки; в лечебном учреждении сообщить свою фамилию и номерной знак транспортного средства (с предъявлением удостоверения водителя или другого документа, удостоверяющего личность, регистрационного документа на транспортное средство) и вернуться на место происшествия;

д) сообщить о дорожно-транспортном происшествии в орган или подразделение милиции, записать фамилии и адреса очевидцев, ожидать прибытия работников милиции;

е) принять все возможные меры для сохранения следов происшествия, их ограждения и организовать объезд места происшествия;

е) до проведения медицинского осмотра не употреблять без назначения медицинского работника алкоголя, наркотиков, а также лекарственных препаратов, изготовленных на их основе (кроме тех, которые входят в официально утвержденный состав аптечки).

2.11. Если вследствие дорожно-транспортного происшествия нет пострадавших и не нанесен материальный ущерб третьим лицам, а транспортные средства могут безопасно двигаться, водители (при наличии взаимного согласия в оценке обстоятельств совершенного) могут прибыть на ближайший пост Госавтоинспекции или в орган или подразделение милиции для оформления соответствующих материалов, предварительно составив схему происшествия и поставив подписи под ней.

Третьими лицами считаются другие участники дорожного движения, которые в силу обстоятельств оказались причастными к ДТП.

В случае ДТП с участием транспортных средств, указанных в действующем договоре обязательного страхования гражданско-правовой ответственности, при эксплуатации таких транспортных средств лицами, ответственность которых застрахована, отсутствия травмированных (погибших) людей, а также при условии достижения согласия водителей таких транспортных средств по обстоятельствам совершения дорожно-транспортного происшествия, при отсутствии у них признаков алкогольного, наркотического или другого опьянения или пребывания под воздействием лекарственных препаратов, снижающих внимание и скорость реакции, и в случае принятия такими водителями общего сообщения о ДТП в соответствии с установленным Моторным (транспортным) страховым бюро образцом. В таком случае водители указанных транспортных средств после принятия ими указанного в настоящем пункте сообщения освобождаются от обязанностей, предусмотренных подпунктами "д" - "е" пункта 2.10 настоящих Правил.

{Подпункт 2.11 дополнен абзацем согласно Постановлению КМ N 538 (538-2005-п) от 30.06.2005, в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

2.12. Владелец транспортного средства имеет право:

а) доверять в установленном порядке распоряжение транспортным средством другому лицу;

{Подпункт "а" пункта 2.12 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

б) на возмещение затрат в случае предоставления транспортного средства работникам милиции и органов здравоохранения в соответствии с пунктом 2.7 настоящих Правил;

в) на возмещение убытков, причиненных вследствие несоответствия состояния автомобильных дорог, улиц, железнодорожных переїздів требованиям безопасности дорожного движения;

г) на безопасные и удобные условия для движения;

{Пункт 2.12 дополнен подпунктом "г" согласно Постановлению КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}

г) запрашивать оперативную информацию о дорожных условиях и направлениях движения.

{Пункт 2.12 дополнен подпунктом "г" согласно Постановлению КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}

2.13. Право на управление транспортными средствами предоставляется:

мототранспортными средствами и мотоколясками (категории А1, А) - с 16-летнего возраста;

автомобілями, колісними тракторами, самохідними машинами, сільськогосподарською технікою, іншими механізмами, які експлуатуються на вулично-дорожній мережі, всіх типів (категорії B1, B, C1, C), за винятком автобусів, трамваїв і тролейбусів, - з 18-річного віку;

автомобілями з причепами або напівпричепами (категорії BE, C1E, CE), а також тими, що призначені для перевезення великогабаритних, великовагових і небезпечних вантажів, - з 19-річного віку;

автобусами, трамваями і тролейбусами (категорії D1, D, D1E, DE, T) - з 21-річного віку.

Транспортні засоби належать до таких категорій:

A1 - мопеди, моторолери та інші двоколісні транспортні засоби, які мають двигун з робочим об'ємом до 50 куб. см або електродвигун потужністю до 4 кВт;

A - мотоцикли та інші двоколісні транспортні засоби, які мають двигун з робочим об'ємом 50 куб. см і більше або електродвигун потужністю 4 кВт і більше;

B1 - квадро- і трицикли, мотоцикли з боковим причепом, мотоколяски та інші триколісні (чотириколісні) мототранспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує 400 кілограмів;

B - автомобілі, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3500 кілограмів (7700 фунтів), а кількість сидячих місць, крім сидіння водія, - восьми, состав транспортних засобів з тягачем категорії B та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

C1 - призначені для перевезення вантажів автомобілі, дозволена максимальна маса яких становить від 3500 до 7500 кілограмів (від 7700 до 16500 фунтів), состав транспортних засобів з тягачем категорії C1 та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

C - призначені для перевезення вантажів автомобілі, дозволена максимальна маса яких перевищує 7500 кілограмів (16500 фунтів), состав транспортних засобів з тягачем категорії C та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

D1 - призначені для перевезення пасажирів автобуси, у яких кількість місць для сидіння, крім сидіння водія, не перевищує 16, состав транспортних засобів з тягачем категорії D1 та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

D - призначені для перевезення пасажирів автобуси, у яких кількість місць для сидіння, крім сидіння водія, більше 16, состав транспортних засобів з тягачем категорії D та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

BE, C1E, CE, D1E, DE - состави транспортних засобів з тягачем категорії B, C1, C, D1 або D та причепом, повна маса якого перевищує 750 кілограмів;

T - трамваї та тролейбуси.

{ Пункт 2.13 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

2.14. Водій має право:

а) керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі дорогами, вулицями чи іншими місцями, де їх рух не заборонено, в установленому порядку відповідно до вимог цих Правил;

{ Підпункт "б" пункту 2.14 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

в) знати причину зупинки, перевірки та огляду транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також її привітати і посаду;

г) вимагати від особи, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом та зупинила транспортний засіб, пред'явлення посвідчення її особи;

г) отримувати необхідну допомогу від посадових осіб та організацій, що беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху;

д) оскаржити дії працівника міліції в разі порушення ним законодавства;

е) відступати від вимог законодавства в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян.

автомобілями, колесними тракторами, самохідними машинами, сільськогосподарською технікою, другими механізмами, которые эксплуатируются на улично-дорожной сети, всех типов (категории B1, B, C1, C), за исключением автобусов, трамваев и троллейбусов - с 18-летнего возраста;

автомобили с прицепами или полуприцепами (категории BE, C1E, CE), а также теми, которые предназначены для перевозки крупногабаритных, тяжеловесных и опасных грузов, - с 19-летнего возраста;

автобусами, трамваями и троллейбусами (категории D1, D, D1E, DE, T) - с 21-летнего возраста.

Транспортные средства принадлежат к следующим категориям:

A1 - мопеды, моторолеры и другие двухколесные транспортные средства, имеющие двигатель с рабочим объемом до 50 куб. см или электродвигатель мощностью до 4 кВт;

A - мотоциклы и другие двухколесные транспортные средства, имеющие двигатель с рабочим объемом 50 куб. см и больше или электродвигатель мощностью 4 кВт и более;

B1 - квадро- и трициклы, мотоциклы с боковым прицепом, мотоколяски и другие трехколесные (четырёхколесные) мототранспортные средства, разрешенная максимальная масса которых не превышает 400 килограммов;

B - автомобили, разрешенная максимальная масса которых не превышает 3500 килограммов (7700 фунтов), а количество сидячих мест, помимо сиденья водителя, - восьми, состав транспортных средств с тягачом категории B и прицепом, полная масса которого не превышает 750 килограммов;

C1 - предназначенные для перевозки грузов автомобили, разрешенная максимальная масса которых составляет от 3500 до 7500 килограммов (от 7700 до 16500 фунтов), состав транспортных средств с тягачом категории C1 и прицепом, полная масса которого не превышает 750 килограммов;

C - предназначенные для перевозки грузов автомобили, разрешенная максимальная масса которых превышает 7500 килограммов (16500 фунтов), состав транспортных средств с тягачом категории C и прицепом, полная масса которого не превышает 750 килограммов;

D1 - предназначенные для перевозки пассажиров автобусы, в которых количество мест для сидения, кроме сидения водителя, не превышает 16, состав транспортных средств с тягачом категории D1 и прицепом, полная масса которого не превышает 750 килограммов;

D - предназначенные для перевозки пассажиров автобусы, в которых количество мест для сидения, кроме сидения водителя, более 16, состав транспортных средств с тягачом категории D и прицепом, полная масса которого не превышает 750 килограммов;

BE, C1E, CE, D1E, DE - составы транспортных средств с тягачом категории B, C1, C, D1 или D и прицепом, полная масса которого превышает 750 килограммов;

T - трамваи и троллейбусы.

{Пункт 2.13 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

2.14. Водитель имеет право:

а) управлять транспортным средством и перевозить пассажиров или грузы дорогами, улицами или другими местами, где их движение не запрещено, в установленном порядке соответственно требованиям настоящих Правил;

{Подпункт "б" пункта 2.14 исключен на основании Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

в) знать причину остановки, проверки и осмотра транспортного средства должностным лицом государственного органа, осуществляющего надзор за дорожным движением, а также его фамилию и должность;

г) требовать от лица, осуществляющего надзор за дорожным движением и остановившего транспортное средство, предъявления удостоверения его личности;

г) получать необходимую помощь от должностных лиц и организаций, участвующих в обеспечении безопасности дорожного движения;

д) обжаловать действия работника милиции в случае нарушения им законодательства;

е) отступать от требований законодательства в условиях действия непреодолимой силы или если другими средствами невозможно предотвратить собственную гибель или увечье граждан.

3. РУХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНИМИ СИГНАЛАМИ

3.1. Водії оперативних транспортних засобів, виконуючи невідкладне службове завдання, можуть відступати від вимог розділів 8 (крім сигналів регулювальника), 10-18, 26, 27 та пункту 28.1 цих Правил за умови увімкнення проблескового маячка синього або червоного кольору і спеціального звукового сигналу та забезпечення безпеки дорожнього руху. За відсутності необхідності додаткового привертання уваги учасників дорожнього руху спеціальний звуковий сигнал може бути вимкнений.

3.2. У разі наближення транспортного засобу з увімкненим синім проблесковим маячком та (або) спеціальним звуковим сигналом водії інших транспортних засобів, які можуть створювати йому перешкоду для руху, зобов'язані дати йому дорогу і забезпечити безперешкодний проїзд зазначеного транспортного засобу (і супроводжуваних ним транспортних засобів).

На транспортних засобах, які рухаються в супроводжуваній колоні, повинне бути ввімкнено ближнє світло фар.

Якщо на такому транспортному засобі увімкнено проблескові маячки синього і червоного або лише червоного кольору, водії інших транспортних засобів зобов'язані зупинитися біля правого краю проїзної частини (на правому узбіччі). На дорозі з розділювальною смугою цю вимогу зобов'язані виконати водії транспортних засобів, що рухаються в попутному напрямку.

3.3. Якщо під час супроводження колони транспортних засобів на транспортному засобі, що рухається попереду колони, увімкнено проблескові маячки синього і червоного або лише червоного кольору, колону повинен замикаати транспортний засіб з увімкненим зеленим або синім і зеленим проблесковими маячками, після проїзду якого скасовуються обмеження на рух інших транспортних засобів.

3.4. Забороняється здійснювати обгін і випередження транспортних засобів з увімкненими проблесковими маячками синього і червоного або лише червоного кольору та зеленого або синього і зеленого кольору і супроводжуваних ними транспортних засобів (колони), а також рухатися по суміжних смугах із швидкістю колони або займати місце в колоні.

3.5. Наближаючись до нерухомого транспортного засобу з увімкненим проблесковим маячком синього кольору та спеціальним звуковим сигналом (або без увімкненого спеціального звукового сигналу), що стоїть на узбіччі (біля проїзної частини) або на проїзній частині, водій повинен знизити швидкість до 40 км/год та в разі подання регулювальником відповідного сигналу зупинитися. Продовжувати рух можна лише з дозволу регулювальника.

{ Пункт 3.5 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

3.6. Увімкнення проблескового маячка оранжевого кольору на механічних транспортних засобах дорожньо-експлуатаційної служби під час виконання роботи на дорозі, на великогабаритних та великовагових транспортних засобах не дає їм переваги в русі, а служить для привертання уваги та попередження про небезпеку. При цьому водіям транспортних засобів дорожньо-експлуатаційної служби під час виконання роботи на дорозі дозволяється відступати від вимог дорожніх знаків (крім знаків пріоритету та знаків 3.21-3.23 (див. додаток 1) (306а-2001-п), дорожньої розмітки, а також пунктів 11.2, 11.5-11.10, 11.12, 11.13, підпунктів "б", "в", "г" пункту 26.2 цих Правил за умови забезпечення безпеки дорожнього руху. Водії інших транспортних засобів не повинні перешкоджати їхній роботі.

{ Пункт 3.6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 634 (634-2008-п) від 09.07.2008 }

4. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ПІШОХОДІВ

4.1. Пішоходи повинні рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку.

Якщо немає тротуарів, пішохідних доріжок або пересуватися по них неможливо, пішоходи можуть рухатися велосипедними доріжками, тримаючись правого боку і не

3. ДВИЖЕНИЕ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ СО СПЕЦИАЛЬНЫМИ СИГНАЛАМИ

3.1. Водители оперативных транспортных средств, выполняя неотложное служебное задание, могут отступать от требований разделов 8 (кроме сигналов регулировщика), 10-18, 26, 27 и пункта 28.1 настоящих Правил при условии включения проблескового маячка синего или красного цвета и специального звукового сигнала и обеспечения безопасности дорожного движения. При отсутствии необходимости дополнительного привлечения внимания участников дорожного движения специальный звуковой сигнал может быть выключен.

3.2. В случае приближения транспортного средства с включенным синим проблесковым маячком и (или) специальным звуковым сигналом водители других транспортных средств, которые могут создавать ему препятствие для движения, обязаны уступить ему дорогу и обеспечить беспрепятственный проезд указанного транспортного средства (и сопровождаемых им транспортных средств).

На транспортных средствах, движущихся в сопровождаемой колонне, должен быть включен ближний свет фар.

Если на таком транспортном средстве включены проблесковые маячки синего и красного или только красного цвета, водители других транспортных средств обязаны остановиться возле правого края проезжей части (на правой обочине). На дороге с разделительной полосой это требование обязаны выполнить водители транспортных средств, движущихся в попутном направлении.

3.3. Если при сопровождении колонны транспортных средств на транспортном средстве, движущемся впереди колонны, включены проблесковые маячки синего и красного или только красного цвета, колонну должно замыкать транспортное средство с включенным зеленым или синим и зеленым проблесковыми маячками, после проезда которого отменяются ограничения на движение других транспортных средств.

3.4. Запрещается осуществлять обгон и опережение транспортных средств с включенными проблесковыми маячками синего и красного или только красного цвета и зеленого или синего и зеленого цвета и сопровождаемых ими транспортных средств (колони), а также двигаться по смежным полосам со скоростью колонны или занимать место в колонне.

3.5. Приближаясь к недвижимоу транспортному средству с включенным проблесковым маячком синего цвета и специальным звуковым сигналом (или без включенного специального звукового сигнала), стоящему на обочине (около проезжей части) или на проезжей части, водитель должен снизить скорость до 40 км/ч и, в случае подачи регулировщиком соответствующего сигнала, остановиться. Продолжать движение можно только с разрешения регулировщика.

{Пункт 3.5 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

3.6. Включение проблескового маячка оранжевого цвета на механических транспортных средствах дорожно-эксплуатационной службы во время выполнения работы на дороге, на крупногабаритных и тяжеловесных транспортных средствах не дает им преимущества в движении, а служит для привлечения внимания и предупреждения об опасности. При этом водителям транспортных средств дорожно-эксплуатационной службы во время выполнения работы на дороге разрешается отступать от требований дорожных знаков (кроме знаков приоритета и знаков 3.21-3.23 (см. приложение 1) (306а-2001-п), дорожной разметки, а также пунктов 11.2, 11.5-11.10, 11.12, 11.13, подпунктов "б", "в", "г" пункта 26.2 настоящих Правил при условии обеспечения безопасности дорожного движения. Водители других транспортных средств не должны препятствовать их работе.

{Пункт 3.6 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 634 (634-2008-п) от 09.07.2008}

4. ОБЯЗАННОСТИ И ПРАВА ПЕШЕХОДОВ

4.1. Пешеходы должны двигаться по тротуарам и пешеходным дорожкам, держась правой стороны.

Если нет тротуаров, пешеходных дорожек или передвигаться по ним невозможно, пешеходы могут двигаться по велосипедным дорожкам, держась правой стороны и не

утруднюючи рух на велосипедах і мопедах, або в один ряд узбіччям, тримаючись якомога правіше, а у разі його відсутності або неможливості рухатися по ньому – по краю проїзної частини назустріч руху транспортних засобів. При цьому треба бути обережним і не заважати іншим учасникам дорожнього руху.

4.2. Пішоходи, які переносять громіздкі предмети, або особи, які пересуваються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл, велосипед чи мопед, везуть санки, візок тощо, якщо їх рух тротуарами, пішохідними чи велосипедними доріжками або узбіччями створює перешкоди для інших учасників руху, можуть рухатися по краю проїзної частини в один ряд.

4.3. За межами населених пунктів пішоходи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини, повинні йти назустріч руху транспортних засобів.

Особи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл, мопед або велосипед, повинні пересуватися в напрямку руху транспортних засобів.

4.4. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи, які рухаються проїзною частиною чи узбіччям, повинні виділити себе, а за можливості мати на зовнішньому одязі світлоповертальні елементи, для своєчасного їх виявлення іншими учасниками дорожнього руху.

{ Пункт 4-4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

4.5. Рух організованих груп людей по дорозі дозволяється тільки в напрямку руху транспортних засобів колоною не більш як по чотири особи в ряду за умови, що колона не займає більше половини ширини проїзної частини одного напрямку руху. Попереду і позаду колони на відстані 10-15 м з лівого боку повинні бути супровідники з червоними прапорцями, а у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості – із засвіченими ліхтарями: спереду – білого кольору, позаду – червоного.

4.6. Організовані групи дітей дозволяється водити тільки по тротуарах і пішохідних доріжках, а коли їх немає – по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів колоною, але тільки у світлу пору доби і лише в супроводі дорослих.

4.7. Пішоходи повинні переходити проїзну частину по пішохідних переходах, у тому числі підземних і надземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч.

4.8. Якщо в зоні видимості немає переходу або перехрестя, а дорога має не більше трьох смуг руху для обох його напрямків, дозволяється переходити її під прямим кутом до краю проїзної частини в місцях, де дорогу добре видно в обидва боки, і лише після того, як пішохід упевниться у відсутності небезпеки.

4.9. У місцях, де рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

У таких місцях пішоходи, які не встигли закінчити перехід проїзної частини дороги одного напрямку, повинні перебувати на островці безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків, а у разі їх відсутності – на середині проїзної частини і можуть продовжити перехід лише тоді, коли це буде дозволено відповідним сигналом світлофора чи регулювальника та переконаються в безпеці подальшого руху.

4.10. Перед виходом на проїзну частину з-за транспортних засобів, що стоять, та будь-яких об'єктів, що обмежують оглядовість, пішоходи повинні впевнитися у відсутності транспортних засобів, що наближаються.

4.11. Чекаючи транспортний засіб пішоходи повинні на тротуарах, посадкових майданчиках, а якщо вони відсутні, – на узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху.

4.12. На трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, пішоходам дозволяється виходити на проїзну частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая.

Після висадки з трамвая необхідно залишити проїзну частину не затримуючись.

4.13. У разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблесковим маячком

затрудняє рух на велосипедах і мопедах, або в один ряд по обочині, держась як можна правее, а в случае ее отсутствия или невозможности двигаться по ней – по краю проезжей части навстречу движению транспортных средств. При этом необходимо быть осторожным и не мешать другим участникам дорожного движения.

4.2. Пешеходы, которые переносят громоздкие предметы, или лица, передвигающиеся в инвалидных колясках без двигателя, ведущие мотоцикл, велосипед или мопед, везущие санки, тележку и т.п., если их движение по тротуарам, пешеходным или велосипедным дорожкам или обочинам создает препятствия для других участников движения, могут двигаться по краю проезжей части в один ряд.

4.3. За пределами населенных пунктов пешеходы, которые двигаются по обочине или краю проезжей части, должны идти навстречу движению транспортных средств.

Лица, передвигающиеся по обочине или краю проезжей части в инвалидных колясках без двигателя, ведущие мотоцикл, мопед или велосипед, должны передвигаться в направлении движения транспортных средств.

4.4. В темное время суток и в условиях недостаточной видимости пешеходы, которые двигаются по проезжей части или обочине, должны выделить себя, а при возможности иметь на внешней одежде светоотражающие элементы, для своевременного их выявления другими участниками дорожного движения.

{Пункт 4-4 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008 }

4.5. Движение организованных групп людей по дороге разрешается только в направлении движения транспортных средств колонной не более чем по четыре человека в ряд при условии, что колонна не занимает больше половины ширины проезжей части одного направления движения. Впереди и сзади колонны на расстоянии 10-15 м с левой стороны должны быть сопровождающие с красными флажками, а в темное время суток и в условиях недостаточной видимости – с зажженными фонарями: спереди – белого цвета, сзади – красного.

4.6. Организованные группы детей разрешается водить только по тротуарам и пешеходным дорожкам, а если их нет – по обочине дороги в направлении движения транспортных средств колонной, но только в светлое время суток и только в сопровождении взрослых.

4.7. Пешеходы должны переходить проезжую часть по пешеходным переходам, в том числе подземным и надземным, а при их отсутствии – на перекрестках по линиям тротуаров или обочин.

4.8. Если в зоне видимости нет перехода или перекрестка, а дорога имеет не более трех полос для движения в обоих направлениях, разрешается переходить ее под прямым углом к краю проезжей части в местах, где дорогу хорошо видно в обе стороны, и только после того, как пешеход удостоверится в отсутствии опасности.

4.9. В местах, где движение регулируется, пешеходы должны руководствоваться сигналами регулировщика или светофора.

В таких местах пешеходы, не успевшие закончить переход проезжей части дороги одного направления, должны находиться на островке безопасности или линии, разделяющей транспортные потоки противоположных направлений, а в случае их отсутствия – на середине проезжей части и могут продолжить переход только тогда, когда это будет разрешено соответствующим сигналом светофора или регулировщика и убедившись в безопасности дальнейшего движения.

4.10. Перед выходом на проезжую часть из-за транспортных средств, которые стоят, и любых объектов, ограничивающих обзорность, пешеходы должны убедиться в отсутствии транспортных средств, которые приближаются.

4.11. Ждать транспортное средство пешеходы должны на тротуарах, посадочных площадках, а если они отсутствуют, – на обочине, не создавая препятствий для дорожного движения.

4.12. На трамвайных остановках, не оборудованных посадочными площадками, пешеходам разрешается выходить на проезжую часть лишь со стороны дверей и только после остановки трамвая.

После посадки из трамвая необходимо оставить проезжую часть, не задерживаясь.

4.13. В случае приближения транспортного средства с включенным проблесковым

червоного та (або) синього кольору і (або) спеціальним звуковим сигналом пішоходи повинні утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її.

4.14. Пішоходам забороняється:

а) виходити на проїзну частину, не впевнившись у відсутності небезпеки для себе та інших учасників руху;

б) раптово виходити, вибігати на проїзну частину, в тому числі на пішохідний перехід;

в) допускати самостійний, без нагляду дорослих, вихід дітей дошкільного віку на проїзну частину;

г) переходити проїзну частину поза пішохідним переходом, якщо є розділювальна смуга або дорога має чотири і більше смуг для руху в обох напрямках, а також у місцях, де встановлено огороження;

г) затримуватися і зупинятися на проїзній частині, якщо це не пов'язано із забезпеченням безпеки дорожнього руху;

д) рухатися по автомагістралі чи дорозі для автомобілів, за винятком пішохідних доріжок, місць стоянки і відпочинку.

4.15. У разі причетності пішохода до дорожньо-транспортної пригоди він повинен подати можливу допомогу потерпілим, записати прізвиська та адреси очевидців, повідомити орган чи підрозділ міліції про пригоду, необхідні дані про себе і перебувати на місці до прибуття працівників міліції.

4.16. Пішохід має право:

а) на перевагу під час переходу проїзної частини позначеними нерегульованими пішохідними переходами, а також регульованими переходами за наявності на те відповідного сигналу регульувальника чи світлофора;

б) вимагати від органів виконавчої влади, власників автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів створення умов для забезпечення безпеки дорожнього руху.

5. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ПАСАЖИРІВ

5.1. Посадку (висадку) дозволяється здійснювати пасажиром після зупинки транспортного засобу лише з посадкового майданчика, а в разі відсутності такого майданчика – з тротуару чи узбіччя, а якщо це неможливо, то з крайньої смуги проїзної частини (але не з боку суміжної смуги для руху), за умови, що це буде безпечно та не створить перешкод іншим учасникам руху.

5.2. Пасажири, користуючись транспортним засобом, повинні:

а) сидіти або стояти (якщо це передбачено конструкцією транспортного засобу) в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування;

б) під час пересування на транспортному засобі, обладнаному ремнями безпеки, бути пристебнутими, а на мотоциклі і мопеді – в застібнутому мотошоломі;

{ Підпункт "б" пункту 5.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

в) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг;

{ Пункт 5.2 доповнено підпунктом "в" згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }

г) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху.

{ Пункт 5.2 доповнено підпунктом "г" згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }

5.3. Пасажирам забороняється:

а) під час руху відвертати увагу водія від керування транспортним засобом та заважати йому в цьому;

б) відчиняти двері транспортного засобу, не переконавшись, що він зупинився біля тротуару, посадкового майданчика, краю проїзної частини чи на узбіччі;

в) перешкоджати зачиненню дверей та використовувати для їзди підніжки і виступи транспортних засобів;

г) під час руху стояти в кузові вантажного автомобіля, сидіти на бортах або в не обладнаному для сидіння місці.

5.4. У разі дорожньо-транспортної пригоди пасажир причетного до пригоди транспортного засобу повинен подати можливу допомогу потерпілим, повідомити про

маячком красного и (или) синего цвета и (или) специальным звуковым сигналом, пешеходы должны воздержаться от перехода проезжей части или немедленно покинуть ее.

4.14. Пешеходам запрещается:

а) выходить на проезжую часть, не убедившись в отсутствии опасности для себя и других участников движения;

б) внезапно выходить, выбегать на проезжую часть, в том числе на пешеходный переход;

в) допускать самостоятельный, без присмотра взрослых, выход детей дошкольного возраста на проезжую часть;

г) переходит проезжую часть вне пешеходного перехода, если есть разделительная полоса или дорога имеет четыре и более полос для движения в обоих направлениях, а также в местах, где установлены ограждения;

г) задерживаться и останавливаться на проезжей части, если это не связано с обеспечением безопасности дорожного движения;

д) двигаться по автомагистрали или дороге для автомобилей, за исключением пешеходных дорожек, мест стоянки и отдыха.

4.15. В случае причастности пешехода к дорожно-транспортному происшествию, он должен оказать возможную помощь пострадавшим, записать фамилии и адреса очевидцев, сообщить в орган или подразделение милиции о происшествии, необходимые данные о себе и находится на месте до прибытия работников милиции.

4.16. Пешеход имеет право:

а) на преимущество при переходе проезжей части, обозначенной нерегулируемыми пешеходными переходами, а также регулируемыми переходами при наличии на то соответствующего сигнала регулировщика или светофора;

б) требовать от органов исполнительной власти, собственников автомобильных дорог, улиц и железнодорожных переездов создания условий для обеспечения безопасности дорожного движения.

5. ОБЯЗАННОСТИ И ПРАВА ПАССАЖИРОВ

5.1. Посадку (высадку) разрешается осуществлять пассажирам после остановки транспортного средства лишь с посадочной площадки, а в случае отсутствия такой площадки – с тротуара или обочины, а если это невозможно, то с крайней полосы проезжей части (но не со стороны сопредельной полосы для движения), при условии, что это будет безопасно и не создаст препятствий другим участникам движения.

5.2. Пассажиры, пользуясь транспортным средством, должны:

а) сидеть или стоять (если это предусмотрено конструкцией транспортного средства) в предназначенных для этого местах, держась за поручень или другое приспособление;

б) во время движения на транспортном средстве, оборудованном ремнями безопасности, быть пристегнутыми, а на мотоцикле и мопеде – в застегнутом мотошлеме;

{Подпункт "б" пункта 5.2 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

в) не загрязнять проезжую часть и разделительную полосу автомобильных дорог;

{Пункт 5.2 дополнен подпунктом "в" согласно Постановлению КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}

г) не создавать своими действиями угрозу безопасности дорожного движения.

{Пункт 5.2 дополнен подпунктом "г" согласно Постановлению КМ N 263 (263-2007-п) от 21.02.2007}

5.3. Пассажирам запрещается:

а) во время движения отвлекать внимание водителя от управления транспортным средством и мешать ему в этом;

б) открывать дверь транспортного средства, не убедившись, что он остановился у тротуара, посадочной площадки, края проезжей части или на обочине;

в) препятствовать закрытию двери и использовать для езды подножки и выступы транспортных средств;

г) во время движения стоять в кузове грузового автомобиля, сидеть на бортах или в не оборудованном для сидения месте.

5.4. В случае дорожно-транспортного происшествия пассажир причастного к происшествию транспортного средства должен оказать возможную помощь пострадавшим,

пригоду орган чи підрозділ міліції і перебувати на місці до прибуття працівників міліції.

5.5. Пасажир під час користування транспортним засобом має право на:

- а) безпечне перевезення себе і багажу;
- б) відшкодування завданих збитків;
- в) отримання своєчасної і точної інформації про умови і порядок руху.

6. ВИМОГИ ДО ВЕЛОСИПЕДИСТІВ

6.1. Рухатися по дорозі на велосипедах дозволяється особам, які досягли 14-річного віку.

6.2. Велосипедист має право керувати велосипедом, який обладнаний звуковим сигналом та світлоповертачами: спереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного. Для руху в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості на велосипеді повинен бути встановлений та увімкнений ліхтар (фара).

6.3. Велосипедисти, рухаючись групами, повинні їхати один за одним, щоб не заважати іншим учасникам дорожнього руху.

Колона велосипедистів, що рухається по проїзній частині, повинна бути розділена на групи (до 10 велосипедистів у групі) з дистанцією руху між групами 80-100 м.

6.4. Велосипедист може перевозити лише такі вантажі, які не заважають керувати велосипедом і не створюють перешкод іншим учасникам дорожнього руху.

6.5. Якщо велосипедна доріжка перетинає дорогу поза перехрестям, велосипедисти зобов'язані дати дорогу іншим транспортним засобам, що рухаються по дорозі.

6.6. Велосипедисту забороняється:

- а) керувати велосипедом з несправним гальмом, звуковим сигналом, а в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості – з вимкненим ліхтарем (фарою) чи без світлоповертачів;
- б) рухатися по автомагістралях і дорогах для автомобілів, а також по проїзній частині, коли поряд облаштовано велосипедну доріжку;
- в) рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках (крім дітей до 7 років на дитячих велосипедах під наглядом дорослих);
- г) під час руху триматися за інший транспортний засіб;
- г) їздити, не тримаючись за руль, та знімати ноги з педалей (підніжок);
- д) перевозити пасажирів на велосипеді (за винятком дітей до 7 років, які перевозяться на додатковому сидінні, обладнаному надійно закріпленими підніжками);
- е) буксирувати велосипеди;
- е) буксирувати причеп, не передбачений для експлуатації з велосипедом.

6.7. Велосипедисти повинні виконувати вимоги цих Правил, що стосуються водіїв або пішоходів і не суперечать вимогам цього розділу.

(Розділ 6 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011)

7. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ГУЗОВИМ ТРАНСПОРТОМ, І ПОГОНІЧІВ ТВАРИН

7.1. Керувати грузовим транспортом та переганяти тварин по дорозі дозволяється особам, не молодшим 14-річного віку.

7.2. Грузовий віз (сани) повинен бути обладнаний світлоповертачами: спереду білого кольору, ззаду – червоного.

7.3. Для руху в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості на грузовому транспорті необхідно увімкнути ліхтарі: спереду – білого кольору, ззаду – червоного кольору, що встановлюються з лівого боку воза (саней).

7.4. У разі виїзду на дорогу з прилеглої території або з другорядної дороги в місцях з обмеженою оглядовістю водій воза (саней) повинен вести тварину за вуздечку, повід.

7.5. Перевозити людей грузовим транспортом дозволяється за наявності умов, які б виключали можливість перебування пасажирів за боковими та заднім габаритами транспортного засобу.

сообщить о происшествии в орган или подразделение милиции и находится на месте до прибытия работников милиции.

5.5. Пассажир при пользовании транспортным средством имеет право на:

- а) безопасную перевозку себя и багажа;
- б) возмещение причиненного ущерба;
- в) получение своевременной и точной информации об условиях и порядке движения.

6. ТРЕБОВАНИЯ К ВЕЛОСИПЕДИСТАМ

6.1. Двигаться по дороге на велосипедах разрешается лицам, достигшим 14-летнего возраста.

6.2. Велосипедист имеет право управлять велосипедом, который оборудован звуковым сигналом и светоотражателями: спереди – белого цвета, по бокам – оранжевого, сзади – красного. Для движения в темное время суток и в условиях недостаточной видимости на велосипеде должен быть установлен и включен фонарь (фара).

6.3. Велосипедисты, двигаясь группами, должны ехать друг за другом, чтобы не мешать другим участникам дорожного движения.

Колонна велосипедистов, которая движется по проезжей части, должна быть разделена на группы (до 10 велосипедистов в группе) с дистанцией движения между группами 80-100 м.

6.4. Велосипедист может перевозить только такие грузы, которые не мешают управлять велосипедом и не создают препятствий другим участникам дорожного движения.

6.5. Если велосипедная дорожка пересекает дорогу вне перекрестка, велосипедисты обязаны уступить дорогу другим транспортным средствам, движущимся по дороге.

6.6. Велосипедисту запрещается:

- а) управлять велосипедом с неисправным тормозом, звуковым сигналом, а в темное время суток и в условиях недостаточной видимости – с выключенным фонарем (фарой) или без светоотражателей;
- б) двигаться по автомагистралям и дорогам для автомобилей, а также по проезжей части, если рядом обустроена велосипедная дорожка;
- в) двигаться по тротуарам и пешеходным дорожкам (кроме детей до 7 лет на детских велосипедах под надзором взрослых);
- г) во время движения держаться за другое транспортное средство;
- г) ездить, не держась за руль, и снимать ноги с педалей (подножек);
- д) перевозить пассажиров на велосипеде (за исключением детей до 7 лет, которые перевозятся на дополнительном сиденье, оборудованном надежно закрепленными подножками);
- е) буксировать велосипеды;
- е) буксировать прицеп, не предусмотренный для эксплуатации с велосипедом.

6.7. Велосипедисты должны выполнять требования настоящих Правил, касающихся водителей или пешеходов и не противоречащих требованиям этого раздела.

(Раздел 6 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011)

7. ТРЕБОВАНИЯ К ЛИЦАМ, УПРАВЛЯЮЩИМ ГУЗЕВЫМ ТРАНСПОРТОМ, И ПОГОНЩИКАМ ЖИВОТНЫХ

7.1. Управляют грузовым транспортом и перегоняют животных по дороге разрешается лицам не младше 14-летнего возраста.

7.2. Грузевая повозка (сани) должна быть оборудована светоотражателями: впереди белого цвета, сзади – красного.

7.3. Для движения в темное время суток и в условиях недостаточной видимости на грузовом транспорте необходимо включить фонари: спереди – белого цвета, сзади – красного цвета, которые устанавливаются с левой стороны повозки (саней).

7.4. При выезде на дорогу с прилегающей территории или со второстепенной дороги в местах с ограниченной обзорностью, водитель повозки (саней) должен вести животное под уздцы, повод.

7.5. Перевозить людей грузовым транспортом разрешается при наличии условий, исключающих возможность пребывания пассажиров за боковыми и задним габаритами транспортного средства.

7.6. Переганяти стадо тварин по дорозі дозволяється лише у світлу пору доби, при цьому залучається така кількість погоничів, щоб можна було направляти тварин якомога ближче до правого краю дороги і не створювати небезпеку та перешкод іншим учасникам дорожнього руху.

7.7. Особам, що керують гужовим транспортом, і погоничам тварин забороняється:

а) рухатися по автомобільних дорогах державного значення (за можливості рухатися автомобільними дорогами місцевого значення);

{ Підпункт "а" пункту 7.7 в редакції Постанови КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

б) використовувати вози, не обладнані світлоповертачами, без ліхтарів у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості;

в) залишати на смузі відведення дороги тварин без нагляду та випасати їх;

г) вести тварин по дорогах з удосконаленням покриттям, якщо поруч є інші дороги;

г) переганяти тварин по дорогах у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості;

д) переганяти тварин через залізничні колії і дороги з удосконаленням покриттям поза спеціально відведеними місцями.

7.8. Особи, які керують гужовим транспортом, і погоничі тварин зобов'язані виконувати вимоги інших пунктів цих Правил, що стосуються водіїв і пішоходів і не суперечать вимогам цього розділу.

8. РЕГУЛЮВАННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

8.1. Регулювання дорожнього руху здійснюється за допомогою дорожніх знаків, дорожньої розмітки, дорожнього обладнання, світлофорів, а також регулювальниками.

8.2. Дорожні знаки можуть бути постійними, тимчасовими та із змінною інформацією. Тимчасові дорожні знаки розміщуються на переносних пристроях, дорожньому обладнанні або закріплюються на щиті з фоном жовтого кольору і мають перевагу перед постійними дорожніми знаками та дорожньою розміткою.

{ Пункт 8.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

8.3. Сигнали регулювальника мають перевагу перед сигналами світлофорів та вимогами дорожніх знаків пріоритету і є обов'язковими для виконання.

Сигнали світлофорів, крім жовтого миготливого, мають перевагу перед дорожніми знаками пріоритету.

Водії та пішоходи повинні виконувати додаткові вимоги регулювальника, навіть якщо вони суперечать сигналам світлофорів, вимогам дорожніх знаків і розмітки.

8.4. Дорожні знаки (додаток 1) поділяються на групи:

а) попереджувальні знаки. Інформують водіїв про наближення до небезпечної ділянки дороги і характер небезпеки. Під час руху по цій ділянці необхідно вжити заходів для безпечного проїзду;

б) знаки пріоритету. Встановлюють черговість проїзду перехресть, перехрещень проїзних частин або вузьких ділянок дороги;

в) заборонні знаки. Запроваджують або скасовують певні обмеження в русі;

г) наказові знаки. Показують обов'язкові напрямки руху або дозволяють деяким категоріям учасників рух по проїзній частині чи окремих її ділянках, а також запроваджують або скасовують деякі обмеження;

г) інформаційно-вказівні знаки. Запроваджують або скасовують певний режим руху, а також інформують учасників дорожнього руху про розташування населених пунктів, різних об'єктів, територій, де діють спеціальні правила;

д) знаки сервісу. Інформують учасників дорожнього руху про розташування об'єктів обслуговування;

е) таблички до дорожніх знаків. Уточнюють або обмежують дію знаків, разом з якими вони встановлені.

7.6. Перегонять стадо животных по дороге разрешается только в светлое время суток, при этом привлекается такое количество погонщиков, чтобы можно было направлять животных как можно ближе к правому краю дороги и не создавать опасность и препятствий другим участникам дорожного движения.

7.7. Лицам, которые управляют гужевым транспортом, и погонщикам животных запрещается:

а) двигаться по автомобильным дорогам государственного значения (при возможности двигаться по автомобильным дорогам местного значения);

{Подпункт "а" пункта 7.7 в редакции Постановления КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

б) использовать повозки, не оборудованные светоотражателями, без фонарей в темное время суток и в условиях недостаточной видимости;

в) оставлять на полосе отвода дороги животных без надзора и пасти их;

г) вести животных по дорогам с усовершенствованным покрытием, если рядом есть другие дороги;

г) перегонять животных по дорогам в темное время суток и в условиях недостаточной видимости;

д) перегонять животных через железнодорожные пути и дороги с усовершенствованным покрытием вне специально отведенных мест.

7.8. Лица, которые управляют гужевым транспортом, и погонщики животных обязаны выполнять требования других пунктов настоящих Правил, касающиеся водителей и пешеходов и не противоречащих требованиям данного раздела.

8. РЕГУЛИРОВАНИЕ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ

8.1. Регулирование дорожного движения осуществляется с помощью дорожных знаков, дорожной разметки, дорожного оборудования, светофоров, а также регулировщиками.

8.2. Дорожные знаки могут быть постоянными, временными и со сменной информацией. Временные дорожные знаки размещаются на переносных устройствах, дорожном оснащении или закрепляются на щите с фоном желтого цвета и имеют преимущество перед постоянными дорожными знаками и дорожной разметкой.

{Пункт 8.2 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

8.3. Сигналы регулировщика имеют преимущество перед сигналами светофоров и требованиями дорожных знаков приоритета и являются обязательными для исполнения.

Сигналы светофоров, кроме желтого мигающего, имеют преимущество перед дорожными знаками.

Водители и пешеходы должны выполнять дополнительные требования регулировщика, даже если они противоречат сигналам светофоров, требованиям дорожных знаков и разметки.

8.4. Дорожные знаки (дополнение 1) делятся на группы:

а) предупреждающие знаки. Информируют водителей о приближении к опасному участку дороги и характере опасности. Во время движения по этому участку необходимо принять меры для безопасного проезда;

б) знаки приоритета. Устанавливают очередность проезда перекрестков, пересечений проезжих частей или узких участков дороги;

в) запрещающие знаки. Вводят или отменяют определенные ограничения в движении;

г) указывающие знаки. Показывают обязательные направления движения или разрешают некоторым категориям участников движение по проезжей части или отдельным ее участкам, а также вводят или отменяют некоторые ограничения;

г) информационно-указательные знаки. Вводят или отменяют определенный режим движения, а также информируют участников дорожного движения о расположении населенных пунктов, различных объектов, территорий, где действуют специальные правила;

д) знаки сервиса. Информируют участников дорожного движения о расположении объектов обслуживания;

е) таблички. Уточняют или ограничивают действие знаков, вместе с которыми они установлены.

8.5. Дорожня розмітка (додаток 2) поділяється на горизонтальну та вертикальну і використовується окремо або разом з дорожніми знаками, вимоги яких вона підкреслює або уточнює.

8.5.1. Горизонтальна дорожня розмітка встановлює певний режим і порядок руху. Наноситься на проїзній частині або по верху бордюру у вигляді ліній, стрілок, написів, символів тощо фарбою чи іншими матеріалами відповідного кольору згідно з пунктом 1 розділу 34 цих Правил.

8.5.2. Вертикальна розмітка у вигляді смуг білого і чорного кольору на дорожніх спорудах та елементах обладнання доріг призначена для зорового орієнтування.

8.6. Дорожнє обладнання застосовується як допоміжний засіб регулювання дорожнього руху.

До нього належать:

а) огороження і світлове сигнальне обладнання в місцях будівництва, реконструкції та ремонту доріг;

б) попереджувальні світлові круглі тумби, що встановлюються на розділювальних смугах або островах безпеки;

в) напрямні стовпчики, що призначені для забезпечення видимості зовнішнього краю узбіч і небезпечних перешкод в умовах недостатньої видимості. Позначаються вертикальною розміткою і повинні бути обладнані світлоповертачами: праворуч - червоного кольору, ліворуч - білого;

г) опуклі дзеркала для розширення оглядовості водіям транспортних засобів, які проїжджають перехрестя чи інше небезпечне місце з недостатньою оглядовістю;

г') дорожні огороження на мостах, шляхопроводах, естакадах, насипах та інших небезпечних ділянках доріг;

д) пішохідні огороження в небезпечних для переходу проїзної частини місцях;

е) вставки розмічувальні дорожні для поліпшення зорового орієнтування водіїв на проїзній частині;

{ Пункт 8.6 доповнено підпунктом "е" згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

е) пристрої примусового зниження швидкості транспортних засобів;

{ Пункт 8.6 доповнено підпунктом "е" згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

ж) шумові смуги для підвищення уваги учасників дорожнього руху на небезпечних ділянках доріг.

{ Пункт 8.6 доповнено підпунктом "ж" згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

8.7. Світлофори (додаток 3) призначені для регулювання руху транспортних засобів і пішоходів, мають світлові сигнали зеленого, жовтого, червоного і біло-місячного кольорів, які розташовані вертикально чи горизонтально. Сигнали світлофора можуть бути з нанесеною суцільною чи контурною стрілкою (стрілками), із силуетом пішохода, Х-подібні.

На рівні червоного сигналу світлофора із вертикальним розташуванням сигналів може встановлюватися табличка білого кольору із нанесеною на ній стрілкою зеленого кольору.

{ Пункт 8.7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

8.7.1. У світлофорах з вертикальним розташуванням сигналів сигнал червоного кольору - зверху, зеленого - знизу, а з горизонтальним: червоного - ліворуч, зеленого - праворуч.

8.7.2. Світлофори з вертикальним розташуванням сигналів можуть мати одну або дві додаткові секції з сигналами у вигляді зеленої стрілки (стрілок), що розташовуються на рівні сигналу зеленого кольору.

8.7.3. Сигнали світлофора мають такі значення:

а) зелений дозволяє рух;

б) зелений у вигляді стрілки (стрілок) на чорному фоні дозволяє рух у зазначеному напрямку (напрямок). Таке саме значення має сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій секції світлофора.

Сигнал у вигляді стрілки, що дозволяє поворот ліворуч, дозволяє й розворот, якщо він не заборонений дорожніми знаками.

8.5. Дорожная разметка (приложение 2) делится на горизонтальную и вертикальную и используется отдельно или вместе с дорожными знаками, требования которых она подчеркивает или уточняет.

8.5.1. Горизонтальная дорожная разметка устанавливает определенный режим и порядок движения. Наносится на проезжей части или по верху бордюра в виде линий, стрелок, надписей, символов и т.п. краской либо иными материалами соответствующего цвета согласно пункту 1 раздела 34 этих Правил.

8.5.2. Вертикальная разметка в виде полос белого и черного цвета на дорожных сооружениях и элементах оборудования дорог предназначена для зрительной ориентации.

8.6. Дорожное оборудование применяется как вспомогательное средство регулирования дорожного движения.

К нему относятся:

а) ограждения и световое сигнальное оборудование в местах строительства, реконструкции и ремонта дорог;

б) предупредительные световые круглые тумбы, устанавливаемые на разделительных полосах или островках безопасности;

в) направляющие столбики, предназначенные для обеспечения видимости внешнего края обочин и опасных препятствий в условиях недостаточной видимости. Помечаются вертикальной разметкой и должны быть оборудованы светоотражателями: справа - красного цвета, слева - белого;

г) выпуклые зеркала для расширения обзорности водителям транспортных средств, которые проезжают перекрестки или другое опасное место с недостаточной обзорностью;

г') дорожные ограждения на мостах, путепроводах, эстакадах, насыпях и других опасных участках дорог;

д) пешеходные ограждения в опасных для перехода проезжей части местах;

е) вставки разметочные дорожные для улучшения зрительного ориентирования водителей на проезжей части;

{Пункт 8.6 дополнен подпунктом "е" согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

е) устройства принудительного снижения скорости транспортных средств;

{Пункт 8.6 дополнен подпунктом "е" согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

ж) шумовые полосы для повышения внимания участников дорожного движения на опасных участках дорог.

{Пункт 8.6 дополнен подпунктом "ж" согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

8.7. Светофоры (дополнение 3) предназначены для регулирования движения транспортных средств и пешеходов, имеют световые сигналы зеленого, желтого, красного и бело-лунного цветов, расположенные вертикально или горизонтально. Сигналы светофора могут быть с нанесенной сплошной или контурной стрелкой (стрелок), с силуэтом пешехода, Х-образные.

На уровне красного сигнала светофора с вертикальным расположением сигналов может устанавливаться табличка белого цвета с нанесенной на ней стрелкой зеленого цвета.

{Пункт 8.7 дополнен абзацем согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

8.7.1. В светофорах с вертикальным расположением сигналов сигнал красного цвета - сверху, зеленого - снизу, а с горизонтальным: красного - слева, зеленого - справа.

8.7.2. Светофоры с вертикальным расположением сигналов могут иметь одну или две дополнительные секции с сигналами в виде зеленой стрелки (стрелок), которые располагаются на уровне сигнала зеленого цвета.

8.7.3. Сигналы светофора имеют следующие значения:

а) зеленый разрешает движение;

б) зеленый в виде стрелки (стрелок) на черном фоне разрешает движение в указанном направлении (направлениях). Такое же значение имеет сигнал в виде зеленой стрелки (стрелок) в дополнительной секции светофора.

Сигнал в виде стрелки, разрешающей поворот налево, разрешает и разворот, если он не запрещен дорожными знаками.

Сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій (додаткових) секції, увімкнений разом із зеленим сигналом світлофора, інформує водія про те, що він має перевагу в зазначеному стрілкою (стрілками) напрямку (напрямах) руху перед транспортними засобами, що рухаються з інших напрямків;

в) зелений миготливий дозволяє рух, але інформує про те, що незабаром буде ввімкнено сигнал, який забороняє рух.

Для інформування водіїв про час (у секундах), що залишився до кінця горіння сигналу зеленого кольору, можуть застосовуватися цифрові табло;

г) чорна контурна стрілка (стрілки), нанесена на основний зелений сигнал, інформує водіїв про наявність додаткової секції світлофора і вказує інші дозволені напрямки руху ніж сигнал додаткової секції;

г) жовтий забороняє рух і попереджає про наступну зміну сигналів;

д) жовтий миготливий сигнал або два жовтих миготливих сигнали дозволяють рух і інформують про наявність небезпечного нерегульованого перехрестя або пішохідного переходу;

е) червоний сигнал, у тому числі миготливий, або два червоних миготливих сигнали забороняють рух.

Сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій (додаткових) секції разом з жовтим або червоним сигналом світлофора інформує водія про те, що рух дозволяється у вказаному напрямку за умови безперешкодного пропуску транспортних засобів, які рухаються з інших напрямків.

Стрілка зеленого кольору на табличці, встановленій на рівні червоного сигналу світлофора з вертикальним розташуванням сигналів, дозволяє рух у зазначеному напрямку при увімкненому червоному сигналі світлофора з крайньої правої (лівої) смуги руху за умови надання переваги в русі іншим його учасникам;

{ Підпункт "е" пункту 8.7.3 пункту 8.7 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 124 (124-2009-п) від 11.02.2009 }

е) поєднання червоного і жовтого сигналів забороняє рух і інформує про наступне вмикання зеленого сигналу;

ж) чорні контурні стрілки на червоному і жовтому сигналах не змінюють значення цих сигналів та інформують про дозволені напрямки руху при зеленому сигналі;

з) вимкнений сигнал додаткової секції забороняє рух у напрямку, вказаному їй стрілкою (стрілками).

8.7.4. Для регулювання руху транспортних засобів на вулицях, дорогах або по смугах проїзної частини, напрямку руху на яких може змінюватися на протилежний, застосовуються реверсивні світлофори з червоним Х-подібним сигналом і зеленим сигналом у вигляді стрілки, спрямованої вниз. Ці сигнали забороняють або дозволяють рух по смузі, над якою вони розташовані.

Основні сигнали реверсивного світлофора можуть бути доповнені жовтим сигналом у вигляді стрілки, нахиленої по діагоналі вниз праворуч, увімкнення якого забороняє рух по смузі, позначеній з обох боків дорожньою розміткою 1.9 (див. додаток 2) (306а-2001-п), і інформує про зміну сигналу реверсивного світлофора та необхідність перестроювання на смугу руху праворуч.

При вимкнених сигналах реверсивного світлофора, що розташований над смугою, позначеною з обох боків дорожньою розміткою 1.9, в'їзд на цю смугу заборонено.

{ Пункт 8.7.4 пункту 8.7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

8.7.5. Для регулювання руху трамваїв можуть застосовуватися світлофори з чотирма сигналами біло-місячного кольору, розташованими у вигляді літери "Т".

Рух дозволяється лише в разі ввімкнення одночасно нижнього сигналу і одного або кількох верхніх, з яких лівий дозволяє рух ліворуч, середній - прямо, правий - праворуч. Якщо ввімкнено лише три верхні сигнали - рух заборонено.

У разі вимкнення чи несправності трамвайних світлофорів водії трамваїв повинні керуватися вимогами світлофорів із світловими сигналами червоного, жовтого і зеленого кольорів.

8.7.6. Для регулювання руху на залізничних переїздах використовуються світлофори з двома червоними сигналами або одним біло-місячним і двома червоними, які мають такі значення:

Сигнал в виде зеленой стрелки (стрелок) в дополнительной (дополнительных) секции, включенный вместе с зеленым сигналом светофора, информирует водителя о том, что он имеет преимущество в указанном стрелкой (стрелками) направлении (направлениях) движения перед транспортными средствами, движущимися с других направлений;

в) зеленый мигающий разрешает движение, но информирует о том, что вскоре будет включен сигнал, запрещающий движение.

Для информирования водителей о времени (в секундах), оставшееся до конца горения сигнала зеленого цвета, могут применяться цифровые табло;

г) черная контурная стрелка (стрелки), нанесенная на основной зеленый сигнал, информирует водителей о наличии дополнительной секции светофора и указывает иные разрешенные направления движения, чем сигнал дополнительной секции;

г) желтый запрещает движение и предупреждает о следующем изменении сигналов;

д) желтый мигающий сигнал или два желтых мигающих сигнала разрешают движение и информируют о наличии опасного нерегулируемого перекрестка или пешеходного перехода;

е) красный сигнал, в том числе мигающий, или два красных мигающих сигнала запрещают движение.

Сигнал в виде зеленой стрелки (стрелок) в дополнительной (дополнительных) секции вместе с желтым или красным сигналом светофора информирует водителя о том, что движение разрешается в указанном направлении при условии беспрепятственного пропуска транспортных средств, движущихся с других направлений.

Стрелка зеленого цвета на табличке, установленной на уровне красного сигнала светофора с вертикальным расположением сигналов, позволяет движение в указанном направлении при включенном красном сигнале светофора из крайней правой (левой) полосы движения при условии предоставления преимущества в движении другим его участникам; {Подпункт "е" пункта 8.7.3 пункта 8.7 дополнен абзацем согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 124 (124-2009-п) от 11.02.2009}

е) сочетание красного и желтого сигналов запрещает движение и информирует о предстоящем включении зеленого сигнала;

ж) черные контурные стрелки на красном и желтом сигналах не изменяют значения этих сигналов и информируют о разрешенных направлениях движения при зеленом сигнале;

з) отключенный сигнал дополнительной секции запрещает движение в направлении, указанном ее стрелкой (стрелками).

8.7.4. Для регулирования движения транспортных средств на улицах, дорогах или по полосам проезжей части, направление движения на которых может изменяться на противоположное, применяются реверсивные светофоры с красным Х-подобным сигналом и зеленым сигналом в виде стрелки, направленной вниз. Эти сигналы запрещают или разрешают движение по полосе, над которой они расположены.

Основные сигналы реверсивного светофора могут быть дополнены желтым сигналом в виде стрелки, наклоненной по диагонали вниз направо, включение которой запрещает движение по полосе, обозначенной с обеих сторон дорожной разметкой 1.9 (см. приложение 2) (306а-2001-п), и информирует о изменении сигнала реверсивного светофора и необходимости перестроиться на полосу движения справа.

При выключенных сигналах реверсивного светофора, который расположен над полосой, обозначенной с обеих сторон дорожной разметкой 1.9, въезд на эту полосу запрещен.

{Пункт 8.7.4 пункта 8.7 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

8.7.5. Для регулирования движения трамваев могут применяться светофоры с четырьмя сигналами бело-лунного цвета, расположенными в виде буквы "Т".

Движение разрешается лишь в случае включения одновременно нижнего сигнала и одного или нескольких верхних, из которых левый разрешает движение налево, средний - прямо, правый - направо. Если включены только три верхних сигнала - движение запрещено.

В случае отключения или неисправности трамвайных светофоров водители трамваев должны руководствоваться требованиями светофоров со световыми сигналами красного, желтого и зеленого цветов.

8.7.6. Для регулирования движения на железнодорожных переездах используются светофоры с двумя красными сигналами или одним бело-лунным и двумя красными, имеющими следующие значения:

а) миготливі червоні сигнали забороняють рух транспортних засобів через переїзд;

б) миготливий біло-місячний сигнал показує, що сигналізація справна і не забороняє руху транспортних засобів.

На залізничних переїздах одночасно із заборонним сигналом світлофора може бути ввімкнено звуковий сигнал, який додатково інформує учасників дорожнього руху про заборону руху через переїзд.

8.7.7. Якщо сигнал світлофора має вигляд силуету пішохода, його дія поширюється лише на пішоходів, при цьому зелений сигнал дозволяє рух, червоний - забороняє.

Для сліпих пішоходів може бути ввімкнено звуковий сигнал, який дозволяє рух пішоходів.

8.8. Сигнали регулювальника. Сигналами регулювальника є положення його корпусу, а також жести руками, в тому числі з жезлом або диском з червоним світлоповертачем, які мають такі значення:

а) руки витягнуті в сторони, опущені або права рука зігнута перед грудьми:
з лівого і правого боків - дозволено рух трамвая прямо, нерейковим транспортним засобам - прямо і праворуч; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною та перед грудьми регулювальника;

з боку грудей і спини - рух усіх транспортних засобів і пішоходів заборонено;

б) права рука витягнута вперед:
з лівого боку - дозволено рух трамвая ліворуч, нерейковим транспортним засобам - у всіх напрямках; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною регулювальника;

з боку грудей - усім транспортним засобам дозволено рух лише праворуч;
з правого боку та спини - рух усіх транспортних засобів заборонено; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною регулювальника;

в) рука піднята вгору:
рух усіх транспортних засобів і пішоходів заборонено в усіх напрямках.
Жезл використовується тільки працівниками підрозділів Державтоінспекції та військової інспекції безпеки дорожнього руху.

Для привертання уваги учасників дорожнього руху використовується сигнал, поданий свистком.

Регулювальник може подавати інші сигнали, зрозумілі водіям і пішоходам.

8.9. Вимога про зупинку транспортного засобу подається працівником міліції:

а) жезлом або рукою, що вказує на цей транспортний засіб;

б) за допомогою увімкненого проблескового маячка синього і червоного або лише червоного кольору та (або) спеціального звукового сигналу;

в) за допомогою гучномовного пристрою;

г) за допомогою спеціального табло, на якому зазначається вимога про зупинку транспортного засобу.

Водій повинен зупинити транспортний засіб у місці, на яке йому буде вказано, з дотриманням правил зупинки.

8.10. У разі подання світлофором (крім реверсивного) або регулювальником сигналу, що забороняє рух, водії повинні зупинитися перед дорожньою розміткою 1.12 (стоп-лінія) (див. додаток 2), дорожнім знаком 5.62 "Місце зупинки" (див. додаток 1) (306а-2001-п), якщо їх немає - не ближче 10 м до найближчої рейки перед залізничним переїздом, перед світлофором, пішохідним переходом, а якщо і вони відсутні та в усіх інших випадках - перед перехрещуваною проїзною частиною, не створюючи перешкод для руху пішоходів.

8.11. Водіям, які в разі ввімкнення жовтого сигналу або підняття регулювальником руки вгору не можуть зупинити транспортний засіб у місці, передбаченому пунктом 8.10 цих Правил, не вдаючись до екстреного гальмування, дозволяється рухатися далі за умови забезпечення безпеки дорожнього руху.

а) мигающие красные сигналы запрещают движение транспортных средств через переезд;

б) мигающий бело-лунный сигнал показывает, что сигнализация исправная и не запрещает движения транспортных средств.

На железнодорожных переездах одновременно с запрещающим сигналом светофора может быть включен звуковой сигнал, который дополнительно информирует участников дорожного движения о запрещении движения через переезд.

8.7.7. Если сигнал светофора имеет вид силуэта пешехода, его действие распространяется только на пешеходов, при этом зеленый сигнал разрешает движение, красный - запрещает.

Для слепых пешеходов может быть включен звуковой сигнал, который разрешает движение пешеходов.

8.8. Сигналы регулировщика. Сигналами регулировщика являются положения его корпуса, а также жесты руками, в том числе с жезлом или диском с красным светоотражателем, которые имеют следующие значения:

а) руки вытянуты в стороны, опущены или правая рука согнута перед грудью:
с левой и правой сторон - разрешено движение трамвая прямо, нерельсовым транспортным средствам - прямо и направо; пешеходам разрешено переходить проезжую часть за спиной и перед грудью регулировщика;

со стороны груди и спины - движение всех транспортных средств и пешеходов запрещено;

б) правая рука вытянута вперед:
с левой стороны - разрешено движение трамвая налево, нерельсовым транспортным средствам - во всех направлениях; пешеходам разрешено переходить проезжую часть за спиной регулировщика;

со стороны груди - всем транспортным средствам разрешено движение только направо;
с правой стороны и спины - движение всех транспортных средств запрещено; пешеходам разрешено переходить проезжую часть за спиной регулировщика;

в) рука поднята вверх:
движение всех транспортных средств и пешеходов запрещено во всех направлениях.
Жезл используется только работниками подразделений Госавтоинспекции и военной инспекции безопасности дорожного движения.

Для привлечения внимания участников дорожного движения используется сигнал, поданный свистком.

Регулировщик может подавать другие сигналы, понятные водителям и пешеходам.

8.9. Требование об остановке транспортного средства подается работником милиции:

а) жезлом или рукой, указывающей на это транспортное средство;

б) с помощью включенного проблескового маячка синего и красного или только красного цвета и (или) специального звукового сигнала;

в) с помощью громкоговорящего устройства;

г) с помощью специального табло, на котором отмечается требование об остановке транспортного средства.

Водитель должен остановить транспортное средство в месте, на которое ему будет указано, с соблюдением правил остановки.

8.10. При подаче светофором (кроме реверсивного) или регулировщиком сигнала, запрещающего движение, водители должны остановиться перед дорожной разметкой 1.12 (стоп-линия) (см. приложение 2), дорожным знаком 5.62 "Место остановки" (см. приложение 1) (306а -2001-п), если их нет - не ближе 10 м до ближайшего рельса перед железнодорожным переездом, перед светофором, пешеходным переходом, а если и они отсутствуют и во всех других случаях - перед пересекаемой проезжей частью, не создавая препятствий для движения пешеходов.

8.11. Водителям, которые при включении желтого сигнала или поднятии регулировщиком руки вверх не могут остановить транспортное средство в месте, предусмотренном пунктом 8.10 этих Правил, не прибегая к экстренному торможению, разрешается двигаться дальше при условии обеспечения безопасности дорожного движения.

8.12. Забороняється самовільно встановлювати, знімати, пошкоджувати чи закривати дорожні знаки, технічні засоби організації дорожнього руху (втручатись у їх роботу), розташовувати плакати, афіші, рекламні носії та встановлювати пристрої, які можуть бути прийняті за знаки та інші пристрої регулювання дорожнього руху або можуть погіршити їх видимість чи ефективність, осліплити учасників дорожнього руху, відволікти їхню увагу і поставити під загрозу безпеку дорожнього руху.

9. ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ СИГНАЛИ

9.1. Попереджувальними сигналами є:

- а) сигнали, що подаються світловими покажчиками повороту або рукою;
- б) звукові сигнали;
- в) перемикання світла фар;
- г) увімкнення ближнього світла фар у світлу пору доби;
- г) увімкнення аварійної сигналізації, сигналів гальмування, ліхтаря заднього ходу, розпізнавального знака автопоїзда;
- д) увімкнення пробліскового маячка оранжевого кольору.

9.2. Водій повинен подавати сигнали світловими покажчиками повороту відповідного напрямку:

- а) перед початком руху і зупинкою;
- б) перед перестроюванням, поворотом або розворотом.

9.3. У разі відсутності або несправності світлових покажчиків повороту сигнали початку руху від правого краю проїзної частини, зупинки зліва, повороту ліворуч, розвороту або перестроювання на смугу руху ліворуч подаються лівою рукою, витягнутою вбік, або правою рукою, витягнутою вбік і зігнутою у лікті під прямим кутом угору.

Сигнали початку руху від лівого краю проїзної частини, зупинки справа, повороту праворуч, перестроювання на смугу руху праворуч подаються правою рукою, витягнутою вбік, або лівою рукою, витягнутою вбік і зігнутою у лікті під прямим кутом угору.

У разі відсутності або несправності сигналів гальмування такий сигнал подається лівою або правою рукою, піднятою вгору.

9.4. Подавати сигнал покажчиками повороту або рукою належить завчасно до початку маневру (з урахуванням швидкості руху), але не менш як за 50-100 м у населених пунктах і за 150-200 м поза ними, і припиняти негайно після його закінчення (подавання сигналу рукою слід закінчити безпосередньо перед початком виконання маневру). Сигнал забороняється подавати, якщо він може бути не зрозумілим для інших учасників руху.

Подавання попереджувального сигналу не дає водієві переваги і не звільняє його від життя запобіжних заходів.

9.5. Подавати звукові сигнали у населених пунктах забороняється, крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді.

9.6. Для привертання уваги водія транспортного засобу, який обганяється, можна застосовувати перемикання світла фар, а поза населеними пунктами - і звуковий сигнал.

9.7. Забороняється користуватися дальнім світлом фар як попереджувальним сигналом в умовах, коли це може призвести до засліплення інших водіїв, у тому числі через дзеркало заднього виду.

9.8. Під час руху механічних транспортних засобів у світлу пору доби з метою позначення транспортного засобу, що рухається, ближнє світло фар повинно бути увімкнене:

- а) у колонії;
- б) на маршрутних транспортних засобах, що рухаються по смузі, позначеній дорожнім знаком 5.8 (див. додаток 1) (306а-2001-п), назустріч загальному потоку транспортних засобів;

8.12. Запрещается самовольно устанавливать, снимать, повреждать или закрывать дорожные знаки, технические средства организации дорожного движения (вмешиваться в их работу), размещать плакаты, афиши, рекламные носители и устанавливать устройства, которые могут быть приняты за знаки и прочие устройства регулирования дорожного движения или могут ухудшить их видимость или эффективность, ослепить участников дорожного движения, отвлечь их внимание и поставить под угрозу безопасность дорожного движения.

9. ПРЕДУПРЕЖДАЮЩИЕ СИГНАЛЫ

9.1. Предупредительными сигналами являются:

- а) сигналы, которые подаются световыми указателями поворота или рукой;
- б) звуковые сигналы;
- в) переключение света фар;
- г) включение ближнего света фар в светлое время суток;
- г) включение аварийной сигнализации, сигналов торможения, фонаря заднего хода, опознавательного знака автопоезда;
- д) включение проблескового маячка оранжевого цвета.

9.2. Водитель должен подавать сигналы световыми указателями поворота соответствующего направления:

- а) перед началом движения и остановкой;
- б) перед перестроением, поворотом или разворотом.

9.3. В случае отсутствия или неисправности световых указателей поворота сигналы начала движения от правого края проезжей части, остановки слева, поворота налево, разворота или перестроения на полосу движения слева подаются левой рукой, вытянутой вбок, или правой рукой, вытянутой вбок и согнутой в локте под прямым углом вверх.

Сигналы начала движения от левого края проезжей части, остановки справа, поворота направо, перестроения на полосу движения справа подаются правой рукой, вытянутой вбок, или левой рукой, вытянутой вбок и согнутой в локте под прямым углом вверх.

В случае отсутствия или неисправности сигналов торможения такой сигнал подается левой или правой рукой, поднятой вверх.

9.4. Подавать сигнал указателями поворота или рукой необходимо заблаговременно до начала маневра (с учетом скорости движения), но не менее чем за 50-100 м в населенных пунктах и за 150-200 м вне их, и прекращать немедленно после его окончания (подачу сигнала рукой следует закончить непосредственно перед началом выполнения маневра). Сигнал запрещается подавать, если он может быть не понятным для других участников движения.

Подача предупредительного сигнала не дает водителю преимущества и не освобождает его от принятия мер безопасности.

9.5. Подавать звуковые сигналы в населенных пунктах запрещается, кроме случаев, когда без этого невозможно предотвратить ДТП.

9.6. Для привлечения внимания водителя обгоняемого транспортного средства, можно применять переключение света фар, а вне населенных пунктов - и звуковой сигнал.

9.7. Запрещается пользоваться дальним светом фар как предупредительным сигналом в условиях, когда это может привести к ослеплению других водителей, в том числе через зеркало заднего вида.

9.8. Во время движения механических транспортных средств в светлое время суток с целью обозначения движущегося транспортного средства, ближний свет фар должен быть включен:

- а) в колонне;
- б) на маршрутных транспортных средствах, движущихся по полосе, обозначенной дорожным знаком 5.8 (см. приложение 1) (306а-2001-п), навстречу общему потоку транспортных средств;

в) на автобусах (мікроавтобусах), що здійснюють перевезення організованих груп дітей;
{ Підпункт "в" пункту 9.8 в редакції Постанови КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

г) на великовагових, великогабаритних транспортних засобах та транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів;
{ Підпункт "г" пункту 9.8 в редакції Постанови КМ N 634 (634-2008-п) від 09.07.2008 }

г) на транспортному засобі, що буксирує;

д) у тунелях.

В умовах недостатньої видимості на механічних транспортних засобах можна ввімкнути дальнє світло фар або додатково протитуманні фари за умови, що це не буде засліплювати інших водіїв.

9.9. Аварійна світлова сигналізація повинна бути ввімкнена:

а) у разі вимушеної зупинки на дорозі;

б) у разі зупинки на вимогу працівника міліції або внаслідок засліплення водія світлом фар;
{ Підпункт "б" пункту 9.9 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

в) на механічному транспортному засобі, що рухається з технічними несправностями, якщо такий рух не заборонено цими Правилами;

г) на механічному транспортному засобі, що буксирується;

г) на механічному транспортному засобі, позначеному розпізнавальним знаком "Діти", що перевозить організовану групу дітей, під час їх посадки чи висадки;

д) на всіх механічних транспортних засобах колони під час їх зупинки на дорозі;

е) у разі скоєння дорожньо-транспортної пригоди.

9.10. Разом з увімкненням аварійної світлової сигналізації слід установити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані, що забезпечує безпеку дорожнього руху, але не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах і 40 м поза ними, у разі:

а) скоєння дорожньо-транспортної пригоди;

б) вимушеної зупинки в місцях з обмеженою оглядовістю дороги хоча б в одному напрямку менше 100 м.

9.11. Якщо транспортний засіб не обладнано аварійною світловою сигналізацією або вона несправна, треба встановити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар:

а) ззаду на транспортному засобі, зазначеному в пункті 9.9 ("в", "г", "г") цих Правил;

б) з боку гіршої видимості для інших учасників дорожнього руху у випадку, зазначеному в підпункті "б" пункту 9.10 цих Правил.

9.12. Миготливе червоне світло, випромінюване ліхтарем, який застосовується відповідно до вимог пунктів 9.10 і 9.11 цих Правил, повинно бути добре видно як удень за сонячної погоди, так і в умовах недостатньої видимості.

10. ПОЧАТОК РУХУ ТА ЗМІНА ЙОГО НАПРЯМКУ

10.1. Перед початком руху, перестроюванням та будь-якою зміною напрямку руху водій повинен переконатися, що це буде безпечним і не створить перешкод або небезпеки іншим учасникам руху.

10.2. Виїжджаючи на дорогу з житлової зони, дворів, місць стоянки, автозаправних станцій та інших прилеглих територій, водій повинен перед проїзною частиною чи тротуаром дати дорогу пішоходам і транспортним засобам, що рухаються по ній, а з'їжджаючи з дороги – велосипедистам і пішоходам, напрямком руху яких він перетинає.

10.3. У разі перестроювання водій повинен дати дорогу транспортним засобам, що рухаються в попутному напрямку по тій смузі, на яку він має намір перестроїтися.

За одночасного перестроювання транспортних засобів, що рухаються в одному напрямку, водій, який знаходиться ліворуч, повинен дати дорогу транспортному засобу, що знаходиться праворуч.

в) на автобусах (микроавтобусах), которые перевозят организованные группы детей;
{Подпункт "в" пункта 9.8 в редакции Постановления КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

г) на большегрузных, крупногабаритных транспортных средствах и транспортных средствах, перевозящих опасные грузы;
{Подпункт "г" пункта 9.8 в редакции Постановления КМ N 634 (634-2008-п) от 09.07.2008}

г) на буксирующем транспортном средстве;

д) в туннелях.

В условиях недостаточной видимости на механических транспортных средствах можно включить дальний свет фар или дополнительно противотуманные фары при условии, что это не будет ослеплять других водителей.

9.9. Аварийная световая сигнализация должна быть включена:

а) в случае вынужденной остановки на дороге;

б) в случае остановки по требованию работника милиции или вследствие ослепления водителя светом фар;
{Подпункт "б" пункта 9.9 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

в) на механическом транспортном средстве, которое движется с техническими неисправностями, если такое движение не запрещено настоящими Правилами;

г) на механическом транспортном средстве, которое буксируется;

г) на механическом транспортном средстве, обозначенном опознавательным знаком "Дети", перевозящем организованную группу детей, во время их посадки или высадки;

д) на всех механических транспортных средствах колонны во время их остановки на дороге;

е) в случае совершения ДТП.

9.10. Вместе с включением аварийной световой сигнализации следует установить знак аварийной остановки или мигающий красный фонарь на расстоянии, обеспечивающем безопасность дорожного движения, но не ближе 20 м до транспортного средства в населенных пунктах и 40 м вне их, в случае:

а) совершения ДТП;

б) вынужденной остановки в местах с ограниченной видимостью дороги хотя бы в одном направлении менее 100 м.

9.11. Если транспортное средство не оборудовано аварийной световой сигнализацией или она неисправна, необходимо установить знак аварийной остановки или мигающий красный фонарь:

а) сзади на транспортном средстве, указанном в пункте 9.9 ("в", "г", "г") настоящих Правил;

б) со стороны худшей видимости для других участников дорожного движения в случае, указанном в подпункте "б" пункта 9.10 настоящих Правил.

9.12. Мигающий красный свет, излучаемый фонарем, который применяется соответственно требованиям пунктов 9.10 и 9.11 этих Правил, должен быть хорошо виден как днем при солнечной погоде, так и в условиях недостаточной видимости.

10. НАЧАЛО ДВИЖЕНИЯ И ИЗМЕНЕНИЕ ЕГО НАПРАВЛЕНИЯ

10.1. Перед началом движения, перестроением и любым изменением направления движения водитель должен убедиться, что это будет безопасно и не создаст препятствий или опасности для других участников движения.

10.2. Выезжая на дорогу из жилой зоны, дворов, мест стоянки, автозаправочных станций и других близлежащих территорий, водитель должен перед проезжей частью или тротуаром уступить дорогу пешеходам и транспортным средствам, движущимся по ней, а съезжая с дороги – велосипедистам и пешеходам, направление движения которых он пересекает.

10.3. При перестроении водитель должен уступить дорогу транспортным средствам, которые движутся в попутном направлении по той полосе, на которую он намеревается перестроиться.

При одновременном перестроении транспортных средств, движущихся в одном направлении, водитель, находящийся слева, должен уступить дорогу транспортному средству, находящемуся справа.

10.4. Перед поворотом праворуч, ліворуч або розворотом водій має завчасно зайняти відповідне крайнє положення на проїзній частині, призначений для руху в цьому напрямку, крім випадків, коли здійснюється поворот у разі в'їзду на перехрестя, де організовано круговий рух, напрямку руху визначено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою або рух можливий лише в одному напрямку, встановленому конфігурацією проїзної частини, дорожніми знаками чи розміткою.

Водій, що виконує поворот ліворуч або розворот поза перехрестям з відповідного крайнього положення на проїзній частині даного напрямку, повинен дати дорогу зустрічним транспортним засобам, а при виконанні цих маневрів не з крайнього лівого положення на проїзній частині – і попутним транспортним засобам.

За наявності трамвайної колії посередині проїзної частини водій нерейкового транспортного засобу, що виконує поворот ліворуч або розворот поза перехрестям, повинен дати дорогу трамваю.

10.5. Поворот необхідно виконувати так, щоб при виїзді з перехрещення проїзних частин транспортний засіб не опинився на смузі зустрічного руху, а у разі повороту праворуч слід рухатися ближче до правого краю проїзної частини, крім випадку виїзду з перехрестя, де організовано круговий рух, де напрямку руху визначено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою або де рух можливий лише в одному напрямку.

10.6. Якщо транспортний засіб через свої габарити або інші причини не може виконати поворот чи розворот з відповідного крайнього положення, дозволяється відступити від вимог пункту 10.4 цих Правил, якщо це не суперечить вимогам заборонних чи наказових дорожніх знаків, дорожньої розмітки та не створить небезпеки чи перешкод іншим учасникам руху. У разі потреби, для забезпечення безпеки дорожнього руху, слід звернутися за допомогою до інших осіб.

10.7. Розворот забороняється:

- а) на залізничних переїздах;
- б) на мостах, шляхопроводах, естакадах і під ними;
- в) у тунелях;
- г) за видимості дороги менше 100 м хоча б в одному напрямку;
- г) на пішохідних переходах і ближче 10 м від них з обох боків, крім випадку дозволеного розвороту на перехресті;
- д) на автомагістралях, а також на дорогах для автомобілів, за винятком перехресть і місць, позначених дорожніми знаками 5.26 чи 5.27 (див. додаток 1) (306а-2001-п).

10.8. Якщо в місці з'їзду з дороги є смуга гальмування, водій, який має намір повернути на іншу дорогу, повинен своєчасно перестроїтися на цю смугу і знижувати швидкість тільки на ній.

Якщо в місці в'їзду на дорогу є смуга розгону, водій має рухатися по ній і вливатися в транспортний потік, даючи дорогу транспортним засобам, що рухаються по цій дорозі.

10.9. Під час руху транспортного засобу заднім ходом водій не повинен створювати небезпеки чи перешкод іншим учасникам руху. Для забезпечення безпеки руху він у разі потреби повинен звернутися за допомогою до інших осіб.

10.10. Забороняється рух транспортних засобів заднім ходом на автомагістралях, дорогах для автомобілів, залізничних переїздах, пішохідних переходах, перехрестях, мостах, шляхопроводах, естакадах, у тунелях, на в'їздах і виїздах з них, а також на ділянках доріг з обмеженою оглядовістю чи недостатньою видимістю.

Дозволяється рух заднім ходом на дорогах з одностороннім рухом за умови дотримання вимог пункту 10.9 цих Правил та неможливості під'їхати до об'єкта іншим чином.

10.11. У разі коли траєкторії руху транспортних засобів перетинаються, а черговість проїзду не обумовлена цими Правилами, дати дорогу повинен водій, до якого транспортний засіб наближається з правого боку.

10.4. Перед поворотом направо, налево или разворотом водитель может раньше времени занять соответствующее крайнее положение на проезжей части, предназначенной для движения в этом направлении, кроме случаев, когда осуществляется поворот при въезде на перекресток, где организовано круговое движение, направление движения определено дорожными знаками или дорожной разметкой или движение возможно лишь в одном направлении, установленном конфигурацией проезжей части, дорожными знаками или разметкой.

Водитель, выполняющий поворот налево или разворот вне перекрестка из соответствующего крайнего положения на проезжей части данного направления, должен уступить дорогу встречным транспортным средствам, а при выполнении этих маневров не из крайнего левого положения на проезжей части – и попутным транспортным средствам.

При наличии трамвайных путей посреди проезжей части водитель нерельсового транспортного средства, выполняющего поворот налево или разворот вне перекрестка, должен уступить дорогу трамваю.

10.5. Поворот необходимо выполнять так, чтобы при выезде с пересечения проезжих частей транспортное средство не оказалось на полосе встречного движения, а в случае поворота направо следует двигаться ближе к правому краю проезжей части, кроме случаев выезда с перекрестка, где организовано круговое движение, где направление движения определено дорожными знаками или дорожной разметкой или где движение возможно только в одном направлении.

10.6. Если транспортное средство из-за своих габаритов или других причин не может выполнить поворот или разворот из соответствующего крайнего положения, разрешается отступить от требований пункта 10.4 этих Правил, если это не противоречит требованиям запрещающих или указывающих дорожных знаков, дорожной разметки и не создаст опасности или препятствий другим участникам движения. В случае необходимости, для обеспечения безопасности дорожного движения, следует обратиться за помощью к другим лицам.

10.7. Разворот запрещается:

- а) на железнодорожных переездах;
- б) на мостах, путепроводах, эстакадах и под ними;
- в) в тоннелях;
- г) при видимости дороги менее 100 м хотя бы в одном направлении;
- г) на пешеходных переходах и ближе 10 м от них с обеих сторон, кроме случая разрешенного разворота на пересечении;
- д) на автомагистралях, а также на дорогах для автомобилей, за исключением перекрестков и мест, обозначенных дорожными знаками 5.26 или 5.27 (см. приложение 1) (306а-2001-п).

10.8. Если в месте съезда с дороги есть полоса торможения, водитель, намеревающийся повернуть на другую дорогу, должен своевременно перестроиться на эту полосу и снижать скорость только на ней.

Если в месте въезда на дорогу есть полоса разгона, водитель должен двигаться по ней и вливаться в транспортный поток, давая дорогу транспортным средствам, движущимся по этой дороге.

10.9. При движении транспортного средства задним ходом водитель не должен создавать опасности или препятствий другим участникам движения. Для обеспечения безопасности движения он в случае необходимости должен обратиться за помощью к другим лицам.

10.10. Запрещается движение транспортных средств задним ходом на автомагистралях, дорогах для автомобилей, железнодорожных переездах, пешеходных переходах, перекрестках, мостах, путепроводах, эстакадах, в тоннелях, на въездах и выездах из них, а также на участках дорог с ограниченной обзорностью или недостаточной видимостью.

Разрешается движение задним ходом на дорогах с односторонним движением при условии соблюдения требований пункта 10.9 настоящих Правил и невозможности подъехать к объекту иным образом.

10.11. В случае если траектории движения транспортных средств пересекаются, а очередность проезда не оговорена настоящими Правилами, уступить дорогу должен водитель, к которому транспортное средство приближается справа.

11. РОЗТАШУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА ДОРОЗІ

11.1. Кількість смуг на проїзній частині для руху нерейкових транспортних засобів визначається дорожньою розміткою або дорожніми знаками 5.16, 5.17.1, 5.17.2 (див. додаток 1) (306а-2001-п), а за їх відсутності - самими водіями з урахуванням ширини проїзної частини відповідного напрямку руху, габаритів транспортних засобів і безпечних інтервалів між ними.

11.2. Нерейкові транспортні засоби повинні рухатися якнайближче до правого краю проїзної частини.

11.3. На дорогах із двостороннім рухом, які мають по одній смузі для руху в кожному напрямку, за відсутності суцільної лінії дорожньої розмітки чи відповідних дорожніх знаків виїзд на смугу зустрічного руху можливий лише для обгону та об'їзду перешкоди або зупинки чи стоянки біля лівого краю проїзної частини в населених пунктах у дозволених випадках, при цьому водії зустрічного напрямку мають перевагу.

11.4. На дорогах з двостороннім рухом, які мають щонайменше дві смуги для руху в одному напрямку, забороняється виїжджати на призначений для зустрічного руху бік дороги.

11.5. На дорогах, які мають дві і більше смуги для руху в одному напрямку, виїзд на крайню ліву смугу для руху в цьому ж напрямку дозволяється, якщо праві зайняті, а також для повороту ліворуч, розвороту або для зупинки чи стоянки на лівому боці дороги з одностороннім рухом у населених пунктах, коли це не суперечить правилам зупинки (стоянки).

11.6. На дорогах, які мають три і більше смуги для руху в одному напрямку, вантажним автомобілям з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т, тракторам, самохідним машинам і механізмам дозволяється виїжджати на крайню ліву смугу лише для повороту ліворуч та розвороту, а у населених пунктах на дорогах з одностороннім рухом, крім цього, - для зупинки зліва, в дозволених випадках, з метою завантаження чи розвантаження.

11.7. Транспортні засоби, швидкість руху яких не повинна перевищувати 40 км/год або які з технічних причин не можуть розвивати таку швидкість, повинні рухатися якнайближче до правого краю проїзної частини, крім випадків, коли виконується обгін, об'їзд або перестроювання перед поворотом ліворуч чи розворотом.

11.8. По трамвайній колії попутного напрямку, розташованій на одному рівні з проїзною частиною для нерейкових транспортних засобів, дозволяється рух за умови, що це не заборонено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою, а також під час випередження, об'їзду, коли ширина проїзної частини недостатня для виконання об'їзду, без виїзду на трамвайну колію.

На перехресті дозволяється виїжджати на трамвайну колію попутного напрямку в тих самих випадках, але за умови відсутності перед перехрестям дорожніх знаків 5.16-5.19 (див. додаток 1).

Поворот ліворуч або розворот повинні виконуватися з трамвайної колії попутного напрямку, розташованої на одному рівні з проїзною частиною для нерейкових транспортних засобів, якщо інший порядок руху не передбачено дорожніми знаками 5.16, 5.18 (див. додаток 1) або розміткою 1.18 (див. додаток 2) (306а-2001-п).

В усіх випадках не повинно створюватися перешкод для руху трамвая.

11.9. Забороняється виїжджати на трамвайну колію зустрічного напрямку, відокремлені від проїзної частини трамвайні колії та розділювальну смугу.

11.10. На дорогах, проїзна частина яких поділена на смуги руху лініями дорожньої розмітки, забороняється рухатися, займаючи одночасно дві смуги. Наїжджати на переривчасті лінії розмітки дозволяється лише під час перестроювання.

11.11. При інтенсивному русі змінювати смугу дозволяється лише для об'їзду перешкоди, повороту, розвороту або зупинки.

11.12. Водій, який здійснює поворот на дорогу, що має смугу для реверсивного руху, може перестроюватися на неї тільки після проїзду реверсивного світлофора з

11. РАСПОЛОЖЕНИЕ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ НА ДОРОГЕ

11.1. Количество полос на проезжей части для движения нерельсовых транспортных средств определяется дорожной разметкой или дорожными знаками 5.16, 5.17.1, 5.17.2 (см. дополнение 1) (306а-2001-п), а при их отсутствии - самими водителями с учетом ширины проезжей части соответствующего направления движения, габаритов транспортных средств и безопасных интервалов между ними.

11.2. Нерельсовые транспортные средства должны двигаться как можно ближе к правому краю проезжей части.

11.3. На дорогах с двусторонним движением, имеющих по одной полосе для движения в каждом направлении, при отсутствии сплошной линии дорожной разметки или соответствующих дорожных знаков выезд на полосу встречного движения возможен только для обгона и объезда препятствия или остановки или стоянки возле левого края проезжей части в населенных пунктах в разрешенных случаях, при этом водители встречного направления имеют преимущество.

11.4. На дорогах с двусторонним движением, имеющих по меньшей мере две полосы для движения в одном направлении, запрещается выезжать на предназначенную для встречного движения сторону дороги.

11.5. На дорогах, имеющих две и более полосы для движения в одном направлении, выезд на крайнюю левую полосу для движения в этом же направлении разрешается, если правые заняты, а также для поворота налево, разворота или для остановки или стоянки на левой стороне дороги с односторонним движением в населенных пунктах, когда это не противоречит правилам остановки (стоянки).

11.6. На дорогах, имеющих три и более полосы для движения в одном направлении, грузовым автомобилям с разрешенной максимальной массой свыше 3,5 т, тракторам, самоходным машинам и механизмам разрешается выезжать на крайнюю левую полосу только для поворота налево и разворота, а в населенных пунктах на дорогах с односторонним движением, кроме этого, - для остановки слева, в разрешенных случаях, с целью загрузки или разгрузки.

11.7. Транспортные средства, скорость движения которых не должна превышать 40 км/ч или которые по техническим причинам не могут развивать такую скорость, должны двигаться ближе к правому краю проезжей части, кроме случаев, когда выполняется обгон, объезд или перестроение перед поворотом налево или разворотом.

11.8. По трамвайным путям попутного направления, расположенным на одном уровне с проезжей частью для нерельсовых транспортных средств, разрешается движение при условии, что это не запрещено дорожными знаками или дорожной разметкой, а также во время опережения, объезда, если ширина проезжей части недостаточна для выполнения объезда, без выезда на трамвайный путь.

На перекрестке разрешается выезжать на трамвайные пути попутного направления в тех же случаях, но при условии отсутствия перед перекрестком дорожных знаков 5.16-5.19 (см. приложение 1).

Поворот налево или разворот должны выполняться с трамвайного пути попутного направления, расположенной на одном уровне с проезжей частью для нерельсовых транспортных средств, если другой порядок движения не предусмотрен дорожными знаками 5.16, 5.18 (см. дополнение 1) или разметкой 1.18 (см. приложение 2) (306а-2001-п).

Во всех случаях не должно создаваться препятствий для движения трамвая.

11.9. Запрещается выезжать на трамвайные пути встречного направления, отделенные от проезжей части трамвайные пути и разделительную полосу.

11.10. На дорогах, проезжая часть которых разделена на полосы движения линиями дорожной разметки, запрещается двигаться, занимая одновременно две полосы. Наезжать на прерывистые линии разметки разрешается лишь при перестроении.

11.11. При интенсивном движении менять полосу разрешается только для объезда препятствия, поворота, разворота или остановки.

11.12. Водитель, осуществляющий поворот на дорогу, имеющую полосу для реверсивного движения, может перестраиваться на нее только после проезда

сигналом, що дозволяє рух, і якщо це не суперечить пунктам 11.2, 11.5 та 11.6 цих Правил.

11.13. Забороняється рух транспортних засобів по тротуарах і пішохідних доріжках, крім випадків, коли вони застосовуються для виконання робіт або обслуговування торговельних та інших підприємств, розташованих безпосередньо біля цих тротуарів або доріжок, за відсутності інших під'їздів і за умови виконання вимог пунктів 26.1-26.3 цих Правил.

11.14. Рух по проїзній частині на велосипедах, мопедах, гужових возах (санях) і вершникам дозволяється лише в один ряд по правій крайній смузі якомога правіше, за винятком випадків, коли виконується об'їзд. Поворот ліворуч та розворот дозволяється на дорогах з однією смугою для руху в кожному напрямку і без трамвайної колії посередині. Дозволяється рух по узбіччю, якщо це не створить перешкод пішоходам.

12. ШВИДКІСТЬ РУХУ

12.1. Під час вибору в установлених межах безпечної швидкості руху водій повинен урахувувати дорожню обстановку, а також особливості вантажу, що перевозиться, і стан транспортного засобу, щоб мати змогу постійно контролювати його рух та безпечно керувати ним.

12.2. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості швидкість руху повинна бути такою, щоб водій мав змогу зупинити транспортний засіб у межах видимості дороги.

12.3. У разі виникнення небезпеки для руху або перешкоди, яку водій об'єктивно спроможний виявити, він повинен негайно вжити заходів для зменшення швидкості аж до зупинки транспортного засобу або безпечного для інших учасників руху об'їзду перешкоди.

12.4. У населених пунктах рух транспортних засобів дозволяється із швидкістю не більше 60 км/год.

12.5. У житлових і пішохідних зонах швидкість руху не повинна перевищувати 20 км/год.

12.6. Поза населеними пунктами на всіх дорогах та на дорогах, що проходять через населені пункти, позначені знаком 5.47 (див. додаток 1) (306а-2001-п), дозволяється рух із швидкістю:

а) автобусам (мікроавтобусам), що здійснюють перевезення організованих груп дітей, легковим автомобілям з причепом і мотоциклам – не більше 80 км/год.;
{ Підпункт "а" пункту 12.6 в редакції Постанови КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

б) транспортним засобам, якими керують водії із стажем до 2 років, – не більше 70 км/год;

в) вантажним автомобілям, що перевозять людей у кузові, та мопедам, – не більше 60 км/год;

{ Підпункт "в" пункту 12.6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

г) автобусам (за винятком мікроавтобусів) – не більше 90 км/год;

г) іншим транспортним засобам: на автомобільній дорозі, що позначена дорожнім знаком 5.1 (306а-2001-п) – не більше 130 км/год., на автомобільній дорозі з окремими проїзними частинами, що відокремлені одна від одної розділювальною смугою – не більше 110 км/год., на інших автомобільних дорогах – не більше 90 км/год.

{ Підпункт "г" пункту 12.6 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }

12.7. Під час буксирування швидкість не повинна перевищувати 50 км/год.

12.8. На ділянках доріг, де створені дорожні умови, що дають можливість рухатися з більш високою швидкістю, за погодженням з Державтоінспекцією рішенням власників доріг або органів, яким передано право на утримання таких доріг, дозволена швидкість руху може бути збільшена шляхом встановлення відповідних дорожніх знаків.

{ Пункт 12.8 в редакції Постанови КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }

12.9. Водієві забороняється:

а) перевищувати максимальну швидкість, визначену технічною характеристикою даного транспортного засобу;

реверсивного світлофора с сигналом, который разрешает движение, и если это не противоречит пунктам 11.2, 11.5 и 11.6 настоящих Правил.

11.13. Запрещается движение транспортных средств по тротуарам и пешеходным дорожкам, кроме случаев, когда они применяются для выполнения работ или обслуживания торговых и других предприятий, расположенных непосредственно возле этих тротуаров или дорожек, при отсутствии других подъездов и при условии выполнения требований пунктов 26.1-26.3 настоящих правил.

11.14. Движение по проезжей части на велосипедах, мопедах, гужевых повозках (санях) и всадникам разрешается только в один ряд по правой крайней полосе как можно правее, за исключением случаев, когда выполняется объезд. Поворот налево и разворот разрешается на дорогах с одной полосой для движения в каждом направлении и без трамвайных путей посередине. Разрешается движение по обочине, если это не создаст помех пешеходам.

12. СКОРОСТЬ ДВИЖЕНИЯ

12.1. Во время выбора в установленных пределах безопасной скорости движения водитель должен учитывать дорожную обстановку, а также особенности перевозимого груза и состояние транспортного средства, чтобы иметь возможность постоянно контролировать его движение и безопасно управлять им.

12.2. В темное время суток и в условиях недостаточной видимости скорость движения должна быть такой, чтобы водитель имел возможность остановить транспортное средство в пределах видимости дороги.

12.3. При возникновении опасности для движения или препятствия, которое водитель объективно способен обнаружить, он должен немедленно принять меры для уменьшения скорости вплоть до остановки транспортного средства или безопасного для других участников движения объезда препятствия.

12.4. В населенных пунктах движение транспортных средств разрешается со скоростью не более 60 км/час.

12.5. В жилых и пешеходных зонах скорость движения не должна превышать 20 км/час.

12.6. Вне населенных пунктов на всех дорогах и на дорогах, проходящих через населенные пункты, обозначенных знаком 5.47 (см. приложение 1) (306а-2001-п), разрешается движение со скоростью:

а) автобусам (микроавтобусам), которые перевозят организованные группы детей, легковым автомобилям с прицепом и мотоциклам – не более 80 км/час.
{Подпункт "а" пункта 12.6 в редакции Постановления КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

б) транспортным средствам, которыми управляют водители со стажем до 2 лет, – не более 70 км/ч;

в) грузовым автомобилям, перевозящим людей в кузове, и мопедам – не более 60 км/ч;

{Подпункт "в" пункта 12.6 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

г) автобусам (за исключением микроавтобусов) – не более 90 км/ч;

г) другим транспортным средствам: на автомобильной дороге, которая обозначена дорожным знаком 5.1 (306а-2001-п) – не более 130 км/час., на автомобильной дороге с отдельными проезжими частями, которые отделены друг от друга разделительной полосой – не более 110 км/час., на других автомобильных дорогах – не более 90 км/час.

{Подпункт "г" пункта 12.6 в редакции Постановления КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}

12.7. Во время буксировки скорость не должна превышать 50 км/час.

12.8. На участках дорог, где созданы дорожные условия, дающие возможность двигаться с более высокой скоростью, по согласованному с Госавтоинспекцией решению владельцев дорог или органов, которым передано право на содержание таких дорог, разрешенная скорость движения может быть увеличена путем установления соответствующих дорожных знаков.

{Пункт 12.8 в редакции Постановления КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}

12.9. Водителю запрещается:

а) превышать максимальную скорость, определенную технической характеристикой данного транспортного средства;

б) перевищувати максимальну швидкість, зазначену в пунктах 12.4-12.7, на ділянці дороги, де встановлено дорожні знаки 3.29, 3.31 (див. додаток 1), або на транспортному засобі, на якому встановлено розпізнавальний знак відповідно до підпункту "и" пункту 30.3 цих Правил;

в) перешкоджати іншим транспортним засобам, рухаючись без потреби з дуже малою швидкістю;

г) різко гальмувати (крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді).

12.10. Додаткові обмеження швидкості руху можуть бути встановлені виключно у разі проведення дорожніх робіт разом з попереджувальним знаком 1.37 (306а-2001-п).

У разі коли дорожні знаки обмеження руху 3.29 та 3.31 (306а-2001-п) встановлені без проведення дорожніх робіт або залишені після їх завершення, водій не може бути притягнений до відповідальності згідно із законодавством за перевищення встановлених обмежень швидкості руху.

Обов'язковим є встановлення дорожніх знаків 3.30 та 3.32 (306а-2001-п) на відстані не більше ніж 2 кілометри від місця встановлення знака обмеження швидкості руху.

{ Правила доповнено пунктом 12.10 згідно з Постановою КМ N 395 (395-2009-п) від 22.04.2009 }

13. ДИСТАНЦІЯ, ІНТЕРВАЛ, ЗУСТРІЧНИЙ РОЗ'ЇЗД

13.1. Водій залежно від швидкості руху, дорожньої обстановки, особливостей вантажу, що перевозиться, і стану транспортного засобу повинен дотримувати безпечної дистанції та безпечного інтервалу.

13.2. На дорогах поза населеними пунктами водії транспортних засобів, швидкість яких не перевищує 40 км/год, повинні дотримувати такої дистанції, щоб транспортні засоби, які виконують обгін, мали змогу безперешкодно повернутися на раніше займану смугу руху.

Ця вимога не діє, якщо водій тихохідного транспортного засобу подає попереджувальні сигнали про виконання обгону чи об'їзду.

13.3. Під час обгону, випередження, об'їзду перешкоди чи зустрічного роз'їзду необхідно дотримувати безпечного інтервалу, щоб не створювати небезпеки для дорожнього руху.

13.4. Якщо зустрічний роз'їзд утруднений, водій, на смузі руху якого є перешкода чи габарити транспортного засобу, яким він керує, заважають зустрічному руху, повинен дати дорогу. На ділянках доріг, позначених знаками 1.6 "Крутий підйом" і 1.7 "Крутий спуск" (див. додаток 1) (306а-2001-п), за наявності перешкоди дати дорогу повинен водій транспортного засобу, що рухається на спуск.

14. ОБГІН

14.1. Здійснювати обгін нерейкових транспортних засобів дозволяється лише ліворуч.

14.2. Перед початком обгону водій повинен переконатися в тому, що:

а) жоден з водіїв транспортних засобів, які рухаються за ним і яким може бути створено перешкоду, не розпочав обгону;

б) водій транспортного засобу, який рухається попереду по тій самій смузі, не подав сигналу про намір повороту (перестроювання) ліворуч;

в) смуга зустрічного руху, на яку він буде виїжджати, вільна від транспортних засобів на достатній для обгону відстані;

г) після обгону зможе, не створюючи перешкоди транспортному засобу, якого він обганяє, повернутися на займану смугу.

14.3. Водієві транспортного засобу, якого обганяють, забороняється перешкоджати обгону шляхом підвищення швидкості руху або іншими діями.

14.4. Якщо на дорозі за межами населеного пункту дорожня обстановка не дозволяє зробити обгін тихохідного або великогабаритного транспортного засобу, його

б) превышать максимальную скорость, указанную в пунктах 12.4-12.7, на участке дороги, где установлены дорожные знаки 3.29, 3.31 (см. приложение 1), или на транспортном средстве, на котором установлен опознавательный знак в соответствии с подпунктом "и" пункта 30.3 настоящих Правил;

в) препятствовать другим транспортным средствам, двигаясь без необходимости со слишком малой скоростью;

г) резко тормозить (кроме случаев, когда без этого невозможно предотвратить дорожно-транспортное происшествие).

12.10. Дополнительные ограничения скорости движения могут быть установлены исключительно при проведении дорожных работ вместе с предупредительным знаком 1.37 (306а-2001-п).

В случае если дорожные знаки ограничения движения 3.29 и 3.31 (306а-2001-п) установлены без проведения дорожных работ или оставлены после их завершения, водитель не может быть привлечен к ответственности согласно законодательству за превышение установленных ограничений скорости движения.

Обязательным является установление дорожных знаков 3.30 и 3.32 (306а-2001-п) на расстоянии не более 2 километра от места установки знака ограничения скорости движения.

{Правила дополнены пунктом 12.10 согласно Постановлению КМ N 395 (395-2009-п) от 22.04.2009}

13. ДИСТАНЦИЯ, ИНТЕРВАЛ, ВСТРЕЧНЫЙ РАЗЪЕЗД

13.1. Водитель, в зависимости от скорости движения, дорожной обстановки, особенностей перевозимого груза и состояния транспортного средства, должен придерживаться безопасной дистанции и безопасного интервала.

13.2. На дорогах вне населенных пунктов водители транспортных средств, скорость которых не превышает 40 км/ч, должны придерживаться такой дистанции, чтобы транспортные средства, которые выполняют обгон, имели возможность беспрепятственно возвратиться на ранее занимаемую полосу движения.

Это требование не действует, если водитель тихоходного транспортного средства подает предупредительные сигналы о выполнении обгона или объезда.

13.3. Во время обгона, опережения, объезда препятствия или встречного разъезда необходимо придерживаться безопасного интервала, чтобы не создавать опасности для дорожного движения.

13.4. Если встречный разъезд затруднен, водитель, на полосе движения которого есть препятствие или габариты транспортного средства, которым он управляет, мешают встречному движению, должен уступить дорогу. На участках дорог, обозначенных знаками 1.6 "Крутой подъем" и 1.7 "Крутой спуск" (см. приложение 1) (306а-2001-п), при наличии препятствия, уступить дорогу должен водитель транспортного средства, движущегося на спуск.

14. ОБГОН

14.1. Осуществлять обгон нерельсовых транспортных средств разрешается только слева.

14.2. Перед началом обгона водитель должен убедиться в том, что:

а) ни один из водителей транспортных средств, движущихся за ним и которым может быть создано препятствие, не начал обгона;

б) водитель транспортного средства, движущегося впереди по той же полосе, не подал сигнала о намерении поворота (перестроения) налево;

в) полоса встречного движения, на которую он будет выезжать, свободна от транспортных средств на достаточном для обгона расстоянии;

г) после обгона сможет, не создавая препятствия транспортному средству, которое он обгоняет, возвратиться на занимаемую полосу.

14.3. Водителю транспортного средства, которое обгоняют, запрещается препятствовать обгону путем повышения скорости движения или другими действиями.

14.4. Если на дороге за пределами населенного пункта дорожная обстановка не разрешает сделать обгон тихоходного или крупногабаритного транспортного средства,

водій повинен рухатися якомога правіше, а у разі потреби - зупинитися на узбіччі і пропустити транспортні засоби, що рухаються за ним.

14.5. Водій транспортного засобу, який виконує обгін, може залишитися на смузі зустрічного руху, якщо після повернення на раніше займану смугу йому доведеться знову розпочати обгін, за умови, що він не створить небезпеки зустрічним транспортним засобам, а також не перешкоджатиме транспортним засобам, які рухаються за ним з більш високою швидкістю.

14.6. Обгін заборонено:

а) на перехресті;

{ Підпункт "а" пункту 14.6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

б) на залізничних переїздах і ближче ніж за 100 м перед ними;

в) ближче ніж за 50 м перед пішохідним переходом у населеному пункті і 100 м - поза населеним пунктом;

г) у кінці підйому, на мостах, естакадах, шляхопроводах, крутих поворотах та інших ділянках доріг з обмеженою оглядовістю чи в умовах недостатньої видимості;

г) транспортного засобу, який здійснює обгін або об'їзд;

д) у тунелях;

е) на дорогах, що мають дві і більше смуги для руху в одному напрямку;

е) колони транспортних засобів, позаду якої рухається транспортний засіб з увімкненим проблісковим маячком (крім оранжевого).

15. ЗУПИНКА І СТОЯНКА

15.1. Зупинка і стоянка транспортних засобів на дорозі повинні здійснюватись у спеціально відведених місцях чи на узбіччі.

15.2. За відсутності спеціально відведених місць чи узбіччя або коли зупинка чи стоянка там неможливі, вони дозволяються біля правого краю проїзної частини (якомога правіше, щоб не перешкоджати іншим учасникам дорожнього руху).

15.3. У населених пунктах зупинка і стоянка транспортних засобів дозволяються на лівому боці дороги, що має по одній смузі для руху в кожному напрямку (без трамвайних колій посередині) і не розділена розміткою 1.1 (див. додаток 2) (306а-2001-п), а також на лівому боці дороги з одностороннім рухом.

Якщо дорога має бульвар або розділювальну смугу, зупинка і стоянка транспортних засобів біля них забороняються.

15.4. Транспортні засоби не дозволяється ставити на проїзній частині в два і більше ряди. Велосипеди, мопеди і мотоцикли без бокового причепа дозволяється ставити на проїзній частині не більше ніж у два ряди.

15.5. Ставити транспортні засоби під кутом до краю проїзної частини дозволяється в місцях, де це не буде перешкоджати руху інших транспортних засобів.

Біля тротуарів або інших місць із пішохідним рухом ставити транспортні засоби під кутом дозволяється лише передньою частиною, а на підйомах - тільки задньою частиною.

15.6. Стоянка всіх транспортних засобів у місцях, позначених дорожніми знаками 5.38, 5.39, встановленими з табличкою 7.6.1, дозволяється на проїзній частині вздовж тротуару, а встановленими з однією з табличок 7.6.2-7.6.5 (див. додаток 1) - легкових автомобілів і мотоциклів тільки так, як показано на табличці.

15.7. На спусках і підйомах, де спосіб поставлення не регламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїзної частини так, щоб не створювати перешкод іншим учасникам дорожнього руху і виключити можливість для самовільного руху цих засобів.

На таких ділянках допускається ставити транспортний засіб уздовж краю проїзної частини, повернувши керовані колеса таким чином, щоб виключалась можливість самовільного руху транспортного засобу.

15.8. На трамвайній колії попутного напрямку, розташований ліворуч на одному рівні з проїзною частиною для руху нерейкових транспортних засобів, дозволяється зупинка лише для виконання вимог цих Правил, а на розташованих біля правого краю

его водитель должен двигаться как можно правее, а в случае необходимости - остановиться на обочине и пропустить транспортные средства, движущиеся за ним.

14.5. Водитель транспортного средства, которое выполняет обгон, может остаться на полосе встречного движения, если по возвращении на ранее занимаемую полосу ему придется снова начать обгон, при условии, что он не создаст опасности встречным транспортным средствам, а также не препятствовать транспортным средствам, движущимся по ним с более высокой скоростью.

14.6. Обгон запрещен:

а) на перекрестке;

{Подпункт "а" пункта 14.6 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

б) на железнодорожных переездах и ближе чем за 100 м перед ними;

в) ближе 50 м перед пешеходным переходом в населенном пункте и 100 м - вне населенного пункта;

г) в конце подъема, на мостах, эстакадах, путепроводах, крутых поворотах и других участках дорог с ограниченным обзором или в условиях недостаточной видимости;

г) транспортного средства, осуществляющего обгон или объезд;

д) в тоннелях;

е) на дорогах, имеющих две и более полосы для движения в одном направлении;

е) колоны транспортных средств, позади которой движется транспортное средство с включенным проблесковым маячком (кроме оранжевого).

15. ОСТАНОВКА И СТОЯНКА

15.1. Остановка и стоянка транспортных средств на дороге должны осуществляться в специально отведенных местах или на обочине.

15.2. При отсутствии специально отведенных мест или обочины или если остановка или стоянка там невозможны, они разрешаются возле правого края проезжей части (как можно правее, чтобы не препятствовать другим участникам дорожного движения).

15.3. В населенных пунктах остановка и стоянка транспортных средств разрешаются на левой стороне дороги, имеющей по одной полосе для движения в каждом направлении (без трамвайных путей посередине) и не разделена разметкой 1.1 (см. приложение 2) (306а-2001-п), а также на левой стороне дороги с односторонним движением.

Если дорога имеет бульвар или разделительную полосу, остановка и стоянка транспортных средств возле них запрещаются.

15.4. Транспортные средства не разрешается ставить на проезжей части в два и более ряда. Велосипеды, мопеды и мотоциклы без бокового прицепа разрешается ставить на проезжей части не более чем в два ряда.

15.5. Ставить транспортные средства под углом к краю проезжей части разрешается в местах, где это не будет препятствовать движению других транспортных средств.

Возле тротуаров или других мест с пешеходным движением ставить транспортные средства под углом разрешается только передней частью, а на подъемах - только задней частью.

15.6. Стоянка всех транспортных средств в местах, обозначенных дорожными знаками 5.38, 5.39, установленными с табличкой 7.6.1, разрешается на проезжей части вдоль тротуара, а установленными с одной из табличек 7.6.2-7.6.5 (см. приложение 1) - легковых автомобилей и мотоциклов только так, как показано на табличке.

15.7. На спусках и подъемах, где способ постановки не регламентируется средствами регулирования движения, транспортные средства необходимо ставить под углом к краю проезжей части так, чтобы не создавать помех другим участникам дорожного движения и исключить возможность для самопроизвольного движения этих средств.

На таких участках допускается ставить транспортное средство вдоль края проезжей части, разместив управляемые колеса таким образом, чтобы исключалась возможность самопроизвольного движения транспортного средства.

15.8. На трамвайных путях попутного направления, расположенных слева на одном уровне с проезжей частью для движения нерельсовых транспортных средств, разрешается остановка только для выполнения требований настоящих Правил, а на расположенных

проїзної частини - лише для посадки (висадки) пасажирів чи виконання вимог цих Правил.

У цих випадках не повинно створюватись перешкод для руху трамваїв.

15.9. Зупинка забороняється:

а) на залізничних переїздах;

б) на трамвайних коліях (крім випадків, обумовлених пунктом 15.8 цих Правил);

в) на естакадах, мостах, шляхопроводах і під ними, а також у тунелях;

г) на пішохідних переходах і ближче 10 м від них з обох боків, крім випадків надання переваги в русі;

г) на перехрестях та ближче 10 м від краю перехрещуваної проїзної частини за відсутності на них пішохідного переходу, за винятком зупинки для надання переваги в русі та зупинки проти бокового проїзду на Т-подібних перехрестях, де є суцільна лінія розмітки або розділювальна смуга;

д) у місцях, де відстань між суцільною лінією розмітки, розділювальною смугою чи протилежним краєм проїзної частини і транспортним засобом, що зупинився, менше 3 м;

е) ближче 30 м від посадкових майданчиків для зупинки маршрутних транспортних засобів, а коли їх немає - ближче 30 м від дорожнього знака такої зупинки з обох боків;

е) ближче 10 м від позначеного місця виконання дорожніх робіт і в зоні їх виконання, де це створить перешкоди технологічним транспортним засобам, що працюють;

ж) у місцях, де буде неможливим зустрічний роз'їзд або об'їзд транспортного засобу, що зупинився;

з) у місцях, де транспортний засіб закриває від інших водіїв сигнали світлофора або дорожні знаки;

и) ближче 10 м від виїздів з прилеглих територій і безпосередньо в місці виїзду.

15.10. Стоянка забороняється:

а) у місцях, де заборонена зупинка;

б) на тротуарах (крім місць, позначених відповідними дорожніми знаками, встановленими з табличками);

в) на тротуарах, за винятком легкових автомобілів та мотоциклів, які можуть бути поставлені на краю тротуарів, де для руху пішоходів залишається щонайменше 2 м;

г) ближче 50 м від залізничних переїздів;

г) поза населеними пунктами в зоні небезпечних поворотів і випуклих переломів поздовжнього профілю дороги з видимістю або оглядовістю менше 100 м хоча б в одному напрямку руху;

д) у місцях, де транспортний засіб, що стоїть, зробить неможливим рух інших транспортних засобів або створить перешкоду для руху пішоходів;

е) ближче 5 м від контейнерних майданчиків та/або контейнерів для збирання побутових відходів, місце розміщення або облаштування яких відповідає вимогам законодавства.

{ Пункт 15.10 доповнено підпунктом "е" згідно з Постановою КМ N 435 (435-2011-п) від 20.04.2011 }

15.11. У темну пору доби і в умовах недостатньої видимості стоянка поза населеними пунктами дозволяється лише на майданчиках для стоянки або за межами дороги.

15.12. Водій не повинен залишати транспортний засіб, не вживши всіх заходів, щоб не допустити його самовільного руху, проникнення до нього і (або) незаконного заволодіння ним.

15.13. Забороняється відчиняти двері транспортного засобу, залишати їх відчиненими і виходити з транспортного засобу, якщо це загрожує безпеці і створює перешкоди іншим учасникам дорожнього руху.

15.14. У разі вимушеної зупинки в місці, де зупинку заборонено, водій повинен вжити всіх заходів, щоб прибрати транспортний засіб, а за неможливості це зробити - діяти згідно з вимогами пунктів 9.9-9.11 цих Правил.

возле правого края проезжей части - только для посадки (высадки) пассажиров или выполнения требований настоящих Правил.

В этих случаях не должно создаваться препятствий для движения трамваев.

15.9. Остановка запрещается:

а) на железнодорожных переездах;

б) на трамвайных путях (кроме случаев, обусловленных пунктом 15.8);

в) на эстакадах, мостах, путепроводах и под ними, а также в тоннелях;

г) на пешеходных переходах и ближе 10 м от них с обеих сторон, кроме случаев предоставления преимущества в движении;

г) на перекрестках и ближе 10 м от края пересекаемой проезжей части при отсутствии на них пешеходного перехода, за исключением остановки для предоставления преимущества в движении и остановки напротив бокового проезда на Т-образных перекрестках, где есть сплошная линия разметки или разделительная полоса;

д) в местах, где расстояние между сплошной линией разметки, разделительной полосой или противоположным краем проезжей части и транспортным средством, которое остановилось, менее 3 м;

е) ближе 30 м от посадочных площадок для остановки маршрутных транспортных средств, а если их нет - ближе 30 м от дорожного знака такой остановки с обеих сторон;

е) ближе 10 м от обозначенного места выполнения дорожных работ и в зоне их выполнения, где это создаст препятствия работающим технологическим транспортным средствам;

ж) в местах, где будет невозможен встречный разъезд или объезд транспортного средства, которое остановилось;

з) в местах, где транспортное средство закрывает от других водителей сигналы светофора или дорожные знаки;

и) ближе 10 м от выездов с прилегающих территорий и непосредственно в месте выезда.

15.10. Стоянка запрещается:

а) в местах, где запрещена остановка;

б) на тротуарах (кроме мест, обозначенных соответствующими дорожными знаками, установленными с табличками);

в) на тротуарах, за исключением легковых автомобилей и мотоциклов, которые могут быть поставлены на краю тротуаров, где для движения пешеходов остается менее 2 м;

г) ближе 50 м от железнодорожных переездов;

г) вне населенных пунктов в зоне опасных поворотов и выпуклых переломов продольного профиля дороги с видимостью или обзорностью менее 100 м хотя бы в одном направлении движения;

д) в местах, где транспортное средство, которое стоит, сделает невозможным движение других транспортных средств или создаст препятствие для движения пешеходов;

е) ближе 5 м от контейнерных площадок и/или контейнеров для сбора бытовых отходов, место размещения или обустройство которых соответствует требованиям законодательства.

{Пункт 15.10 дополнен подпунктом "е" согласно Постановлению КМ N 435 (435-2011-п) от 20.04.2011}

15.11. В темное время суток и в условиях недостаточной видимости стоянка вне населенных пунктов разрешается только на площадках для стоянки или за пределами дороги.

15.12. Водитель не должен оставлять транспортное средство, не приняв все меры, чтобы не допустить его самовольного движения, проникновение в него и (или) незаконного завладения им.

15.13. Запрещается открывать двери транспортного средства, оставлять их открытыми и выходить из транспортного средства, если это угрожает безопасности и создает препятствия другим участникам дорожного движения.

15.14. В случае вынужденной остановки в месте, где остановка запрещена, водитель должен принять все меры, чтобы убрать транспортное средство, а при невозможности это сделать - действовать согласно требованиям пунктов 9.9-9.11 настоящих Правил.

16. ПРОЇЗД ПЕРЕХРЕСТЬ

16.1. Перехрестя, де черговість проїзду визначається сигналами світлофора чи регулювальника, вважається регульованим. На такому перехресті знаки пріоритету не діють.

У разі вимкнення світлофора або його роботи в режимі миготіння сигналу жовтого кольору та відсутності регулювальника перехрестя вважається нерегульованим і водії повинні керуватись правилами проїзду нерегульованих перехресть та установленними на перехресті знаками пріоритету.

16.2. На регульованих і нерегульованих перехрестях водій, повертаючи праворуч або ліворуч, повинен дати дорогу пішоходам, які переходять проїзну частину, на яку він повертає, а також велосипедистам, які рухаються прямо в попутному напрямку.

16.3. У разі необхідності надання переваги в русі транспортним засобам, які рухаються по перехрещуваній дорозі, водій повинен зупинити транспортний засіб перед дорожньою розміткою 1.12 (стоп-лінією) або 1.13 (див. додаток 2) (306а-2001-п), світлофором так, щоб бачити його сигнали, а якщо вони відсутні - перед краєм перехрещуваної проїзної частини, не створюючи перешкоду для руху пішоходів.

16.4. Забороняється виїжджати на будь-яке перехрестя, у тому числі при сигналі світлофора, що дозволяє рух, якщо утворився затор, який змусить водія зупинитися на перехресті, що створить перешкоду для руху інших транспортних засобів і пішоходів.

Регульовані перехрестя

16.5. У разі подання сигналу регулювальником або ввімкнення сигналу світлофора, що дозволяє рух, водій зобов'язаний дати дорогу транспортним засобам, що завершують рух через перехрестя, а також пішоходам, які закінчують перехід.

16.6. Повертаючи ліворуч або розвертаючись при зеленому сигналі основного світлофора, водій нерейкового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу трамваю попутного напрямку, а також транспортним засобам, що рухаються в зустрічному напрямку прямо або повертають праворуч.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

16.7. Якщо сигнал регулювальника або зелений сигнал світлофора дозволяють одночасно рух трамвая і нерейкових транспортних засобів, трамваю надається перевага незалежно від напрямку його руху.

16.8. Водій, який виїхав на перехрещення проїзних частин згідно із сигналом світлофора, що дозволяє рух, повинен виїхати у наміченому напрямку незалежно від сигналів світлофора на виїзді. Проте, якщо на перехрестях перед світлофорами на шляху руху водія є дорожня розмітка 1.12 (стоп-лінія) (див. додаток 2) або дорожній знак 5.62 (див. додаток 1), він повинен керуватися сигналами кожного світлофора.

16.9. Під час руху в напрямку стрілки, ввімкнутої в додатковій секції одночасно з жовтим або червоним сигналом світлофора, водій має дати дорогу транспортним засобам, що рухаються з інших напрямків.

Під час руху в напрямку стрілки зеленого кольору на таблиці, встановленій на рівні червоного сигналу світлофора із вертикальним розташуванням сигналів, водій повинен зайняти крайню праву (ліву) смугу руху та дати дорогу транспортним засобам і пішоходам, що рухаються з інших напрямків.

{ Пункт 16.9 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 124 (124-2009-п) від 11.02.2009 }

16.10. На перехресті, де рух регулюється світлофором з додатковою секцією, водій, який перебуває на смузі, з якої робиться поворот, повинен продовжувати рух у напрямку, що вказує стрілка, ввімкнута в додатковій секції, якщо його зупинка на заборонний сигнал світлофора створить перешкоди транспортним засобам, що рухаються за ним по тій самій смузі.

16. ПРОЕЗД ПЕРЕКРЕСТКОВ

16.1. Перекресток, где очередность проезда определяется сигналами светофора или регулировщика, считается регулируемым. На таком перекрестке знаки приоритета не действуют.

В случае отключения светофора или его работы в режиме мигания сигнала желтого цвета и отсутствия регулировщика перекресток считается нерегулируемым и водители должны руководствоваться правилами проезда нерегулируемых перекрестков и установленными на перекрестке знаками приоритета.

16.2. На регулируемых и нерегулируемых перекрестках водитель, поворачивая направо или налево, должен уступить дорогу пешеходам, переходящим проезжую часть, на которую он поворачивает, а также велосипедистам, которые двигаются прямо в попутном направлении.

16.3. В случае необходимости предоставление преимущества в движении транспортным средствам, движущимся по пересекаемой дороге, водитель должен остановить транспортное средство перед дорожной разметкой 1.12 (стоп-линией) или 1.13 (см. приложение 2) (306а-2001-п), светофором так, чтобы видеть его сигналы, а если они отсутствуют - перед краем пересекаемой проезжей части, не создавая препятствий для движения пешеходов.

16.4. Запрещается выезжать на любой перекресток, в том числе при сигнале светофора, разрешающего движение, если образовался затор, который вынудит водителя остановиться на перекрестке, что создаст препятствие для движения других транспортных средств и пешеходов.

Регулируемые перекрестки

16.5. В случае подачи сигнала регулировщиком или включение сигнала светофора, разрешающего движение, водитель обязан уступить дорогу транспортным средствам, завершающим движение через перекресток, а также пешеходам, которые заканчивают переход.

16.6. Поворачивая налево или разворачиваясь при зеленом сигнале основного светофора, водитель нерельсового транспортного средства обязан уступить дорогу трамваю попутного направления, а также транспортным средствам, движущимся во встречном направлении прямо или поворачивающим вправо.

Этим правилом должны руководствоваться между собой и водители трамваев.

16.7. Если сигнал регулировщика или зеленый сигнал светофора разрешают одновременно движение трамвая и нерельсовых транспортных средств, трамваю предоставляется преимущество независимо от направления его движения.

16.8. Водитель, который выехал на перекресток проезжих частей согласно сигналу светофора, который разрешает движение, должен выехать в намеченном направлении независимо от сигналов светофора на выезде. Однако, если на перекрестках перед светофорами на пути движения водителя есть дорожная разметка 1.12 (стоп-линия) (см. приложение 2) или дорожный знак 5.62 (см. дополнение 1), он должен руководствоваться сигналами каждого светофора.

16.9. При движении в направлении стрелки, включенной в дополнительной секции одновременно с желтым или красным сигналом светофора, водитель должен уступить дорогу транспортным средствам, движущимся с других направлений.

При движении в направлении стрелки зеленого цвета на табличке, установленной на уровне красного сигнала светофора с вертикальным расположением сигналов, водитель должен занять крайнюю правую (левую) полосу движения и уступить дорогу транспортным средствам и пешеходам, движущимся с других направлений.

{Пункт 16.9 дополнен абзацем согласно Постановлению КМ N 124 (124-2009-п) от 11.02.2009}

16.10. На перекрестке, где движение регулируется светофором с дополнительной секцией, водитель, находящийся на полосе, с которой делается поворот, должен продолжать движение в направлении, указанном стрелкой, включенной в дополнительной секции, если его остановка на запрещающий сигнал светофора создаст препятствия транспортным средствам, движущихся за ним по той же полосе.

Нерегульовані перехрестя

16.11. На перехресті нерівнозначних доріг водій транспортного засобу, що рухається по другорядній дорозі, повинен дати дорогу транспортним засобам, які наближаються до даного перехрещення проїзних частин по головній дорозі, незалежно від напрямку їх подальшого руху.

16.12. На перехресті рівнозначних доріг водій нерейкового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу транспортним засобам, що наближаються праворуч.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

На будь-якому нерегульованому перехресті трамвай, незалежно від напрямку його подальшого руху, має перевагу перед нерейковими транспортними засобами, що наближаються до нього по рівнозначній дорозі.

16.13. Перед поворотом ліворуч і розворотом водій нерейкового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу трамваю попутного напрямку, а також транспортним засобам, що рухаються по рівнозначній дорозі в зустрічному напрямку прямо чи праворуч.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

16.14. Якщо головна дорога на перехресті змінює напрямок, водії транспортних засобів, які рухаються по ній, повинні керуватися між собою правилами проїзду перехресть рівнозначних доріг.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії, які рухаються по другорядних дорогах.

16.15. Якщо неможливо визначити наявність покриття на дорозі (темна пора доби, грязь, сніг тощо), а знаки пріоритету відсутні, водій повинен вважати, що перебуває на другорядній дорозі.

17. ПЕРЕВАГИ МАРШРУТНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

17.1. На дорозі із смугою для маршрутних транспортних засобів, позначений дорожнім знаком 5.8 або 5.11 (див. додаток 1), (306а-2001-п) забороняються рух і зупинка інших транспортних засобів на цій смузі.

17.2. Водій, який повертає праворуч на дорозі із смугою для маршрутних транспортних засобів, що відокремлена переривчастою лінією дорожньої розмітки, може виконувати поворот з цієї смуги. У таких місцях дозволяється також заїжджати на неї під час виїзду на дорогу і для посадки чи висадки пасажирів біля правого краю проїзної частини.

17.3. Поза перехрестями, де трамвайні колії перетинають смугу руху нерейкових транспортних засобів, перевага надається трамваю (крім випадків виїзду трамвая з депо).

17.4. У населених пунктах, наближаючись до автобуса, мікроавтобуса або тролейбуса, що розпочинає рух від позначеної зупинки, розташованої в заїзному "кармані", водії інших транспортних засобів зобов'язані зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб дати можливість маршрутному транспортному засобу розпочати рух.

17.5. Водії автобусів, мікроавтобусів і тролейбусів, які подали сигнал про намір розпочати рух від зупинки, повинні вжити заходів для запобігання дорожньо-транспортній пригоді.

18. ПРОЇЗД ПІШОХІДНИХ ПЕРЕХОДІВ І ЗУПИНОК ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

18.1. Водій транспортного засобу, що наближається до нерегульованого пішохідного переходу, на якому перебувають пішоходи, повинен зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб дати дорогу пішоходам, для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

18.2. На регульованих пішохідних переходах і перехрестях при сигналі світлофора чи регулювальника, що дозволяє рух транспортним засобам, водій повинен дати дорогу пішоходам, які закінчують перехід проїзної частини відповідного напрямку руху і для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

Нерегулируемые перекрестки

16.11. На перекрестке неравнозначных дорог водитель транспортного средства, движущегося по второстепенной дороге, должен уступить дорогу транспортным средствам, которые приближаются к данному перекрестку проезжих частей по главной дороге, независимо от направления их дальнейшего движения.

16.12. На перекрестке равнозначных дорог водитель нерельсового транспортного средства обязан уступить дорогу транспортным средствам, приближающимся справа.

Этим правилом должны руководствоваться между собой и водители трамваев.

На любом нерегулируемом перекрестке трамвай, независимо от направления его дальнейшего движения, имеет преимущество перед нерельсовыми транспортными средствами, которые приближаются к нему по равнозначной дороге.

16.13. Перед поворотом налево и разворотом водитель нерельсового транспортного средства обязан уступить дорогу трамваю попутного направления, а также транспортным средствам, движущимся по равнозначной дороге во встречном направлении прямо или направо.

Этим правилом должны руководствоваться между собой и водители трамваев.

16.14. Если главная дорога на перекрестке изменяет направление, водители транспортных средств, движущихся по ней, должны руководствоваться между собой правилами проезда перекрестков равнозначных дорог.

Этим правилом должны руководствоваться между собой и водители, движущиеся по второстепенным дорогам.

16.15. Если невозможно определить наличие покрытия на дороге (темное время суток, грязь, снег и т.п.), а знаки приоритета отсутствуют, водитель должен считать, что находится на второстепенной дороге.

17. ПРЕИМУЩЕСТВА МАРШРУТНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

17.1. На дороге с полосой для маршрутных транспортных средств, обозначенной дорожным знаком 5.8 или 5.11 (см. дополнение 1), (306а-2001-п) запрещаются движение и остановка других транспортных средств на этой полосе.

17.2. Водитель, который поворачивает направо на дороге с полосой для маршрутных транспортных средств, которая отделена прерывистой линией дорожной разметки, может выполнять поворот с этой полосы. В таких местах разрешается также заезжать на нее во время выезда на дорогу и для посадки или высадки пассажиров у правого края проезжей части.

17.3. Вне перекрестков, где трамвайные пути пересекают полосу движения нерельсовых транспортных средств, преимущество предоставляется трамваю (кроме случаев выезда трамвая из депо).

17.4. В населенных пунктах, приближаясь к автобусу, микроавтобусу или троллейбусу, который начинает движение от обозначенной остановки, расположенной в заездном "кармане", водители других транспортных средств обязаны уменьшить скорость, а в случае необходимости остановиться, чтобы дать возможность маршрутному транспортному средству начать движение.

17.5. Водители автобусов, микроавтобусов и троллейбусов, которые подали сигнал о намерении начать движение с остановки, должны принять меры для предотвращения дорожно-транспортного происшествия.

18. ПРОЕЗД ПЕШЕХОДНЫХ ПЕРЕХОДОВ И ОСТАНОВОК ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

18.1. Водитель транспортного средства, приближающегося к нерегулируемому пешеходному переходу, на котором находятся пешеходы, должен уменьшить скорость, а в случае необходимости остановиться, чтобы уступить дорогу пешеходам, для которых может быть создано препятствие или опасность.

18.2. На регулируемых пешеходных переходах и перекрестках при сигнале светофора или регулировщика, который разрешает движение транспортным средствам, водитель должен уступить дорогу пешеходам, которые заканчивают переход проезжей части соответствующего направления движения и для которых может быть создано препятствие или опасность.

18.3. Проїжджаючи повз пішоходів, які не встигли закінчити перехід проїзної частини і вимушено перебувають на островці безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків, водії повинні дотримувати безпечного інтервалу.

18.4. Якщо перед нерегульованим пішохідним переходом зменшує швидкість чи зупинився транспортний засіб, водії інших транспортних засобів, що рухаються по сусідніх смугах, повинні зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися і можуть продовжити (відновити) рух лише переконавшись, що на пішохідному переході немає пішоходів, для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

18.5. У будь-якому місці водій повинен пропустити сліпих пішоходів, які подають сигнал тростиною білого кольору, спрямованою вперед.

18.6. Забороняється в'їжджати на пішохідний перехід, якщо за ним утворився затор, який змусить водія зупинитися на цьому переході.

18.7. Водії повинні зупинитися перед пішохідним переходом на сигнал, передбачений підпунктом "в" пункту 8.8 цих Правил, якщо така вимога надійшла від членів шкільного патруля, загону юних інспекторів руху, відповідним чином екіпірованих, або осіб, що супроводжують групи дітей, і дати дорогу дітям, які переходять проїзну частину дороги.

18.8. Водій транспортного засобу повинен зупинитися, щоб дати дорогу пішоходам, які йдуть з боку відчинених дверей до (або від) трамвая, що стоїть на зупинці, якщо посадка чи висадка проводиться з проїзної частини чи посадкового майданчика, розміщеного на ній.

Продовжувати рух дозволяється лише тоді, коли пішоходи залишать проїзну частину і в трамвай починається двері.

18.9. Наближаючись до транспортного засобу з розпізнавальним знаком "Діти", що зупинився з увімкненою аварійною сигналізацією, водій повинен зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб уникнути наїзду на дітей.

19. КОРИСТУВАННЯ ЗОВНІШНІМИ СВІТЛОВИМИ ПРИЛАДАМИ

19.1. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості незалежно від ступеня освітлення дороги, а також у тунелях на транспортному засобі, що рухається, повинні бути увімкнені такі світлові пристрої:

а) на всіх механічних транспортних засобах – фари ближнього (дальнього) світла;

б) на мопедах (велосипедах) і гужових возах (санях) – фари або ліхтарі;

в) на причепах та транспортних засобах, що буксируються, – габаритні ліхтарі.

Примітка. В умовах недостатньої видимості на механічних транспортних засобах дозволяється замість фар ближнього (дальнього) світла увімкнути протитуманні фари.

19.2. Дальнє світло слід перемикаати на ближнє не менш як за 250 м до зустрічного транспортного засобу, а також тоді, коли воно може засліпити інших водіїв, зокрема тих, що рухаються в попутному напрямку.

Світло необхідно перемикаати і на більшій відстані, якщо водій зустрічного транспортного засобу періодичним перемиканням світла фар покаже потребу в цьому.

19.3. У разі погіршення видимості в напрямку руху, викликаного світлом фар зустрічних транспортних засобів, водій повинен зменшити швидкість до такої, яка б не перевищувала безпечної за умовами фактичної видимості дороги в напрямку руху, а в разі засліплення – зупинитися, не змінюючи смуги руху, і увімкнути аварійну світлову сигналізацію. Відновлення руху дозволяється лише після того, як пройдуть негативні наслідки засліплення.

{ Пункт 19.3 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

19.4. Під час зупинки на дорозі в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості на транспортному засобі мають бути увімкнені габаритні або стоянкові ліхтарі, а при вимушеній зупинці додатково – аварійна світлова сигналізація.

В умовах недостатньої видимості дозволяється додатково увімкнути ближнє світло або протитуманні фари та задні протитуманні ліхтарі.

18.3. Проезжая мимо пешеходов, которые не успели закончить переход проезжей части и находятся на островке безопасности или линии, разделяющей транспортные потоки противоположных направлений, водители должны придерживаться безопасного интервала.

18.4. Если перед нерегулируемым пешеходным переходом уменьшает скорость или остановилось транспортное средство, водители других транспортных средств, движущихся по соседним полосам, должны уменьшить скорость, а в случае необходимости остановиться и могут продолжить (возобновить) движение только убедившись, что на пешеходном переходе нет пешеходов, для которых может быть создано препятствие или опасность.

18.5. В любом месте водитель должен пропустить слепых пешеходов, подающих сигнал тростью белого цвета, направленной вперед.

18.6. Запрещается въезжать на пешеходный переход, если за ним образовался затор, который вынудит водителя остановиться на этом переходе.

18.7. Водители должны остановиться перед пешеходным переходом на сигнал, предусмотренный подпунктом "в" пункта 8.8 настоящих Правил, если такое требование поступило от членов школьного патруля, отряда юных инспекторов движения, соответствующим образом экипированных, или лиц, сопровождающих группы детей, и уступить дорогу детям, которые переходят проезжую часть дороги.

18.8. Водитель транспортного средства должен остановиться, чтобы уступить дорогу пешеходам, которые идут со стороны открытой двери к (или от) трамвая, который стоит на остановке, если посадка или высадка проводится с проезжей части или посадочной площадки, размещенного на ней.

Продолжать движение разрешается только тогда, когда пешеходы покинут проезжую часть и в трамвае закроются двери.

18.9. Приближаясь к транспортному средству с опознавательным знаком "Дети", которое остановилось с включенной аварийной сигнализацией, водитель должен снизить скорость, а в случае необходимости остановиться, чтобы избежать наезда на детей.

19. ПОЛЬЗОВАНИЕ ВНЕШНИМИ СВЕТОВЫМИ ПРИБОРАМИ

19.1. В темное время суток и в условиях недостаточной видимости независимо от степени освещения дороги, а также в туннелях на транспортном средстве, которое движается, должны быть включены следующие световые устройства:

а) на всех механических транспортных средствах – фары ближнего (дальнего) света;

б) на мопедах (велосипедах) и гужевых повозках (санях) – фары или фонари;

в) на прицепах и буксируемых транспортных средствах – габаритные фонари.

Примечание. В условиях недостаточной видимости на механических транспортных средствах разрешается вместо фар ближнего (дальнего) света включить противотуманные фары.

19.2. Дальний свет следует переключать на ближний не менее чем за 250 м до встречного транспортного средства, а также тогда, когда он может ослепить других водителей, в частности тех, которые движутся в попутном направлении.

Свет необходимо переключать и на большем расстоянии, если водитель встречного транспортного средства периодическим переключением света фар покажет необходимость в этом.

19.3. В случае ухудшения видимости в направлении движения, вызванного светом фар встречных транспортных средств, водитель должен уменьшить скорость до такой, которая бы не превышала безопасной по условиям фактической видимости дороги в направлении движения, а в случае ослепления – остановиться, не меняя полосы движения, и включить аварийную световую сигнализацию. Возобновление движения разрешается только после того, как пройдут отрицательные последствия ослепления.

{Пункт 19.3 редакция Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

19.4. Во время остановки на дороге в темное время суток и в условиях недостаточной видимости на транспортном средстве должны быть включенные габаритные или стояночные фонари, а при вынужденной остановке дополнительно – аварийная световая сигнализация.

В условиях недостаточной видимости разрешается дополнительно включить ближний свет или противотуманные фары и задние противотуманные фонари.

Якщо габаритні ліхтарі несправні, транспортний засіб слід прибрати за межі дороги, а якщо це неможливо, його необхідно позначити відповідно до вимог пунктів 9.10 і 9.11 цих Правил.

19.5. Протитуманні фари можна використовувати в умовах недостатньої видимості як окремо, так і з ближнім або дальнім світлом фар, а в темну пору доби на неосвітлених ділянках доріг – лише разом з ближнім або дальнім світлом фар.

19.6. Фарою-прожектором і фарою-шукачем можуть користуватися лише водії оперативних транспортних засобів під час виконання службових завдань, вживши заходів для того, щоб не засліплювати інших учасників дорожнього руху.

19.7. Забороняється підключати задні протитуманні ліхтарі до сигналів гальмування.

19.8. Знак автопоїзда, встановлений згідно з вимогами підпункту "а" пункту 30.3 цих Правил, повинен бути постійно увімкнений під час руху, а в темну пору доби або в умовах недостатньої видимості – і під час вимушеної зупинки, зупинки чи стоянки на дорозі.

19.9. Задній протитуманний ліхтар дозволяється використовувати в умовах недостатньої видимості як у світлу, так і в темну пору доби.

20. РУХ ЧЕРЕЗ ЗАЛІЗНИЧНІ ПЕРЕЇЗДИ

20.1. Водії транспортних засобів можуть перетинати залізничні колії лише на залізничних переїздах.

20.2. Під'їжджаючи до переїзду, а також починаючи рух після зупинки перед ним, водій зобов'язаний керуватися вказівками і сигналами чергового по переїзду, положенням шлагбаума, світловою та звуковою сигналізацією, дорожніми знаками і дорожньою розміткою, а також переконатися в тому, що не наближається поїзд (локомотив, дрезина).

20.3. Для пропуску поїзда, що наближається, і в інших випадках, коли рух через залізничний переїзд заборонено, водій повинен зупинитися перед дорожньою розміткою 1.12 (стоп-лінією) (див. додаток 2), дорожнім знаком 2.2 (див. додаток 1) (306а-2001-п), шлагбаумом чи світлофором так, щоб бачити сигнали, а якщо засоби організації дорожнього руху відсутні – не ближче 10 м до найближчої рейки.

20.4. Якщо перед переїздом немає дорожньої розмітки або дорожніх знаків, що визначають кількість смуг руху, рух транспортних засобів через переїзд дозволяється лише в один ряд.

20.5. Рух через переїзд забороняється, якщо:

а) черговий по переїзду подає сигнал заборони руху – стоїть до водія грудьми або спиною з піднятим над головою жезлом (червоним ліхтарем чи прапорцем) або з витягнутими в сторони руками;

б) шлагбаум опущений або почав опускатися;

в) увімкнено заборонний сигнал світлофора чи звуковий сигнал незалежно від наявності та положення шлагбаума;

г) за переїздом утворився затор, який змусить водія зупинитися на переїзді;

г) до переїзду в межах видимості наближається поїзд (локомотив, дрезина).

20.6. Рух через переїзд сільськогосподарських, дорожніх, будівельних та інших машин і механізмів дозволяється тільки в транспортному стані.

20.7. Забороняється самовільно відкривати шлагбаум або об'їжджати його, а також об'їжджати транспортні засоби, які стоять перед переїздом, коли рух через нього заборонено.

20.8. У разі вимушеної зупинки транспортного засобу на переїзді водій зобов'язаний негайно висадити людей і вжити заходів для звільнення переїзду, а якщо це не вдається зробити, він повинен:

а) коли є можливість, послати двох чоловік уздовж колій в обидва боки від переїзду не менш як на 1000 м (якщо одного, то в бік ймовірної появи поїзда, а на

Если габаритные фонари неисправные, транспортное средство следует убрать за пределы дороги, а если это невозможно, его необходимо обозначить соответственно требованиям пунктов 9.10 и 9.11 этих Правил.

19.5. Противотуманные фары можно использовать в условиях недостаточной видимости как отдельно, так и с ближним или дальним светом фар, а в темное время суток на неосвещенных участках дорог – только вместе с ближним или дальним светом фар.

19.6. Фарой-прожектором и фарой-искателем могут пользоваться только водители оперативных транспортных средств во время выполнения служебных заданий, приняв меры для того, чтобы не ослеплять других участников дорожного движения.

19.7. Запрещается подключать задние противотуманные фонари к сигналам торможения.

19.8. Знак автопоезда, установленный согласно требованиям подпункта "а" пункта 30.3 настоящих Правил, должен быть постоянно включен при движении, а в темное время суток или в условиях недостаточной видимости – и во время вынужденной остановки, остановки или стоянки на дороге.

19.9. Задний противотуманный фонарь разрешается использовать в условиях недостаточной видимости как в светлое, так и в темное время суток.

20. ДВИЖЕНИЕ ЧЕРЕЗ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫЕ ПЕРЕЕЗДЫ

20.1. Водители транспортных средств могут пересекать железнодорожные пути только на железнодорожных переездах.

20.2. Подъезжая к переезду, а также начиная движение после остановки перед ним, водитель обязан руководствоваться указаниями и сигналами дежурного по переезду, положением шлагбаума, световой и звуковой сигнализацией, дорожными знаками и дорожной разметкой, а также убедиться в том, что не приближается поезд (локомотив, дрезина).

20.3. Для пропуска приближающегося поезда, и в других случаях, когда движение через железнодорожный переезд запрещено, водитель должен остановиться перед дорожной разметкой 1.12 (стоп-линией) (см. приложение 2), дорожным знаком 2.2 (см. приложение 1) (306а-2001-п), шлагбаумом или светофором так, чтобы видеть сигналы, а если средства организации дорожного движения отсутствуют – не ближе 10 м до ближайшего рельса.

20.4. Если перед переездом нет дорожной разметки или дорожных знаков, определяющих количество полос движения, движение транспортных средств через переезд разрешается только в один ряд.

20.5. Движение через переезд запрещается, если:

а) дежурный по переезду подает сигнал запрета движения – стоит к водителю грудью или спиной с поднятым над головой жезлом (красным фонарем или флажком) или с вытянутыми в стороны руками;

б) шлагбаум опущен или начал опускаться;

в) включен запрещающий сигнал светофора или звуковой сигнал независимо от наличия и положения шлагбаума;

г) за переездом образовался затор, который вынудит водителя остановиться на переезде;

г) к переезду в пределах видимости приближается поезд (локомотив, дрезина).

20.6. Движение через переезд сельскохозяйственных, дорожных, строительных и других машин и механизмов разрешается только в транспортном состоянии.

20.7. Запрещается самовольно открывать шлагбаум или объезжать его, а также объезжать транспортные средства, стоящие перед переездом, если движение через него запрещено.

20.8. В случае вынужденной остановки транспортного средства на переезде водитель обязан немедленно высадить людей и принять меры для освобождения переезда, а если это не удается сделать, он должен:

а) если есть возможность, послать двух человек вдоль путей в обе стороны от переезда не менее чем на 1000 м (если одного, то в сторону вероятного появления

одноколіійних переїздах - у бік гіршої видимості залізничної колії), пояснивши їм правила подавання сигналу зупинки машиністу поїзда (локомотива, дрезини), що наближається;

б) залишатися біля транспортного засобу і, подаючи сигнали загальної тривоги, вживати всіх заходів для звільнення переїзду;

в) у разі появи поїзда бігти йому назустріч, подаючи сигнал зупинки.

20.9. Сигналом зупинки поїзда (локомотива, дрезини) є круговий рух руки (у світлу пору - із шматком яскравої тканини або будь-яким добре помітним предметом, у темну пору доби і в умовах недостатньої видимості - з факелом або ліхтарем). Сигналом загальної тривоги є серії звукових сигналів транспортного засобу, що складаються з одного довгого і трьох коротких сигналів.

20.10. Стадо тварин дозволяється переганяти через переїзд тільки за достатньої кількості погоничів, але не менше трьох. Переводити поодиноких тварин (не більше двох на одного погонича) необхідно лише за вуздечку, повід.

21. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ

21.1. Дозволяється перевозити пасажирів у транспортному засобі обладнаному місцями для сидіння в кількості, що передбачена технічною характеристикою так, щоб вони не заважали водієві керувати транспортним засобом і не обмежували оглядовість, відповідно до правил перевезення.

21.2. Водіям маршрутних транспортних засобів забороняється під час перевезення пасажирів розмовляти з ними, їсти, пити, палити, а також перевозити пасажирів і вантаж у кабіні, якщо вона відокремлена від салону.

21.3. Перевезення автобусом (мікроавтобусом) організованої групи дітей здійснюється за умови обов'язкового проведення інструктажу з дітьми та супровідниками щодо правил безпечної поведінки під час руху та дій у разі виникнення аварійно-небезпечних ситуацій чи скоєння дорожньо-транспортної пригоди. При цьому спереду і ззаду автобуса (мікроавтобуса) обов'язково встановлюється згідно з вимогами підпункту "в" пункту 30.3 цих Правил розпізнавальний знак "Діти".

Водій автобуса (мікроавтобуса), який здійснює перевезення організованих груп дітей, повинен мати стаж водія не менше 5 років і посвідчення водія категорії "D".

{ Пункт 21.3 в редакції Постанови КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

21.4. Водію забороняється починати рух до повного зачинення дверей та відчиняти їх до зупинки транспортного засобу.

21.5. Перевезення пасажирів (до 8 чоловік, крім водія) у пристосованому для цього вантажному автомобілі дозволяється водіям, які мають стаж керування транспортним засобом більше трьох років і посвідчення водія категорії "С", а у разі перевезення понад зазначену кількість (включаючи пасажирів у кабіні) - категорій "С" і "D".

21.6. Вантажний автомобіль, що використовується для перевезення пасажирів, повинен бути обладнаний сидіннями, закріпленими в кузові на відстані не менш як 0,3 м від верхнього краю борту і 0,3-0,5 м від підлоги. Сидіння, що розташовані вздовж заднього або бокового борту, повинні мати міцні спинки.

21.7. Кількість пасажирів, які перевозяться в кузові вантажного автомобіля, не повинна перевищувати кількості обладнаних для сидіння місць.

21.8. Військовослужбовці строкової служби, які мають посвідчення водія транспортного засобу категорії "С", допускаються до перевезення пасажирів у кузові пристосованого для цього вантажного автомобіля згідно з кількістю обладнаних для сидіння місць після проходження спеціальної підготовки і стажування протягом 6 місяців.

21.9. Перед поїздкою водій вантажного автомобіля повинен проінструктувати пасажирів про їх обов'язки та правила посадки, висадки, розміщення і поведінки в кузові.

поезда, а на однопутних переїздах - в сторону худшей видимості железнодорожного пути), объяснив им правила подачи сигнала остановки машинисту приближающегося поезда (локомотива, дрезины);

б) оставаться возле транспортного средства и, подавая сигналы общей тревоги, принимать все меры для освобождения переезда;

в) в случае появления поезда бежать ему навстречу, подавая сигнал остановки.

20.9. Сигналом остановки поезда (локомотива, дрезины) является круговое движение руки (в светлое время - с куском яркой ткани или любым хорошо заметным предметом, в темное время суток и в условиях недостаточной видимости - с факелом или фонарем). Сигналом общей тревоги являются серии звуковых сигналов транспортного средства, состоящие из одного длинного и трех коротких сигналов.

20.10. Стадо животных разрешается перегонять через переезд только при достаточном количестве погонщиков, но не менее трех. Переводить одиночных животных (не более двух на одного погонщика) необходимо только за уздечку, повод.

21. ПЕРЕВОЗКИ ПАСАЖИРОВ

21.1. Разрешается перевозить пассажиров в транспортном средстве, оборудованном местами для сидения в количестве, которое предусмотрено технической характеристикой, так, чтобы они не мешали водителю управлять транспортным средством и не ограничивали обзорность, соответственно правилам перевозки.

21.2. Водителям маршрутных транспортных средств запрещается при перевозке пассажиров разговаривать с ними, есть, пить, курить, а также перевозить пассажиров и груз в кабине, если она отделена от салона.

21.3. Перевозка автобусом (микроавтобусом) организованной группы детей осуществляется при условии обязательного проведения инструктажа с детьми и сопровождающими относительно правил безопасного поведения во время движения и действий в случае возникновения аварийно-опасных ситуаций или совершения дорожно-транспортного происшествия. При этом впереди и сзади автобуса (микроавтобуса) обязательно устанавливается согласно требованиям подпункта "в" пункта 30.3 настоящих Правил опознавательный знак "Дети".

Водитель автобуса (микроавтобуса), который осуществляет перевозку организованных групп детей, должен иметь стаж вождения не менее 5 лет и удостоверение водителя категории "D".

{Пункт 21.3 в редакции Постановления КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008}

21.4. Водителю запрещается начинать движение до полного закрытия двери и открывать их до остановки транспортного средства.

21.5. Перевозка пассажиров (до 8 человек, кроме водителя) в приспособленном для этого грузовом автомобиле разрешается водителям, имеющим стаж управления транспортным средством более трех лет и удостоверение водителя категории "С", а в случае перевозки свыше указанного количества (включая пассажиров в кабине) - категорий "С" и "D".

21.6. Грузовой автомобиль, используемый для перевозки пассажиров, должен быть оборудован сиденьями, закрепленными в кузове на расстоянии не менее 0,3 м от верхнего края борта и 0,3-0,5 м от пола. Сиденья, расположенные вдоль заднего или бокового борта, должны иметь прочные спинки.

21.7. Количество пассажиров, перевозимых в кузове грузового автомобиля, не должно превышать количества оборудованных для сидения мест.

21.8. Военнослужащие срочной службы, которые имеют удостоверение водителя транспортного средства категории "С", допускаются к перевозке пассажиров в кузове приспособленного для этого грузового автомобиля согласно количеству оборудованных для сидения мест после прохождения специальной подготовки и стажировки в течение 6 месяцев.

21.9. Перед поездкой водитель грузового автомобиля должен проинструктировать пассажиров об их обязанностях и правилах посадки, высадки, размещения и поведения в кузове.

Починати рух можна, лише переконавшись, що створено умови для безпечного перевезення пасажирів.

21.10. Проїзд у кузові вантажного автомобіля, не обладнаного для перевезення пасажирів, дозволяється лише особам, які супроводжують вантаж або їдуть за ним, за умови, що вони забезпечені місцями для сидіння, розташованими згідно з вимогами пункту 21.5 цих Правил і техніки безпеки. Кількість пасажирів у кузові та кабіні не повинна перевищувати 8 чоловік.

21.11. Забороняється перевозити:

а) пасажирів поза кабіною автомобіля (крім передбачених цими Правилами випадків перевезення пасажирів у кузові вантажного автомобіля з бортовою платформою або в кузові-фургоні, призначених для перевезення пасажирів), у кузові автомобіля-самоскида, трактора, інших самохідних машин, на вантажному причепі, напівпричепі, в причепі-дачі, в кузові вантажного мотоцикла;

б) дітей, зріст яких менше 145 см або тих, що не досягли 12-річного віку, - у транспортних засобах, обладнаних ременями безпеки, без використання спеціальних засобів, що дають змогу пристебнути дитину за допомогою ременів безпеки, передбачених конструкцією цього транспортного засобу; на передньому сидінні легкового автомобіля - без використання зазначених спеціальних засобів; на задньому сидінні мотоцикла та мопеда;

{ Підпункт "б" пункту 21.11 в редакції Постанови КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

в) дітей до 16-річного віку в кузові будь-якого вантажного автомобіля;

г) організовані групи дітей у темну пору доби.

22. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ

22.1. Маса вантажу, що перевозиться, і розподіл навантаження на осі не повинні перевищувати величин, визначених технічною характеристикою даного транспортного засобу.

22.2. Водій перед початком руху зобов'язаний перевірити надійність розташування і кріплення вантажу, а під час руху - контролювати це, щоб запобігти його падінню, волочінню, травмуванню супроводжуючих осіб чи створенню перешкод для руху.

22.3. Перевезення вантажу дозволяється за умови, що він:

а) не наражає на небезпеку учасників дорожнього руху;

б) не порушує стійкості транспортного засобу і не утруднює керування ним;

в) не обмежує водієві оглядовості;

г) не закриває зовнішніх світлових приладів, світлоповертачів, номерних і розпізнавальних знаків, а також не перешкоджає сприйманню сигналів, що подаються рукою; г) не створює шуму, не піднімає пилу та не забруднює проїзну частину і навколишнє середовище.

22.4. Вантаж, що виступає за габарити транспортного засобу спереду або ззаду більш як на 1 м, а за шириною перевищує 0,4 м від зовнішнього краю переднього або заднього габаритного ліхтаря, повинен бути позначений відповідно до вимог підпункту "з" пункту 30.3 цих Правил.

22.5. За спеціальними правилами здійснюється дорожнє перевезення небезпечних вантажів, рух транспортних засобів та їх составів у разі, коли хоч один з їх габаритів перевищує за шириною 2,6 м, за висотою від поверхні дороги - 4 м (для контейнеровозів на встановлених Укравтодором і Державтоінспекцією маршрутах - 4,35 м), за довжиною - 22 м (для маршрутних транспортних засобів - 25 м), фактичну масу понад 38 т (на встановлених Укравтодором і Державтоінспекцією маршрутах - до 40 т; для контейнеровозів - понад 44 т, на встановлених для них маршрутах - до 46 т), навантаження на одиночну вісь - 11 т (для автобусів, троллейбусів - 11,5 т), здвоєні осі - 16 т, строєні - 22 т (для контейнеровозів навантаження на одиночну вісь - 11 т, здвоєні осі - 18 т, строєні - 24 т) або якщо вантаж виступає за задній габарит транспортного засобу більш як на 2 м.

{ Абзац перший пункту 22.5 в редакції Постанови КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008, N 76 (76-2009-п) від 11.02.2009 }

Начинать движение можно, лишь убедившись, что созданы условия для безопасной перевозки пассажиров.

21.10. Проезд в кузове грузового автомобиля, не оборудованного для перевозки пассажиров, разрешается только лицам, сопровождающим груз или едущим за ним, при условии, что они обеспечены местами для сидения, расположенными согласно требованиям пункта 21.5 настоящих Правил и техники безопасности. Количество пассажиров в кузове и кабине не должна превышать 8 человек.

21.11. Запрещается перевозить:

а) пассажиров вне кабины автомобиля (кроме предусмотренных настоящими Правилами случаев перевозки пассажиров в кузове грузового автомобиля с бортовой платформой или в кузове-фургоне, предназначенных для перевозки пассажиров), в кузове автомобиля-самосвала, трактора, других самоходных машин, на грузовом прицепе, полуприцепе, в прицепе-даче, в кузове грузового мотоцикла;

б) детей, рост которых меньше 145 см или тех, которые не достигли 12-летнего возраста, - в транспортных средствах, оборудованных ремнями безопасности, без использования специальных средств, позволяющих пристегнуть ребенка с помощью ремней безопасности, предусмотренных конструкцией этого транспортного средства; на переднем сиденье легкового автомобиля - без использования указанных специальных средств; на заднем сиденье мотоцикла и мопеда;

{ Подпункт "б" пункта 21.11 в редакции Постановления КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008 }

в) детей до 16-летнего возраста в кузове любого грузового автомобиля;

г) организованные группы детей в темное время суток.

22. ПЕРЕВОЗКИ ГРУЗОВ

22.1. Масса перевозимого груза и распределение нагрузки на оси не должны превышать величин, определенных технической характеристикой данного транспортного средства.

22.2. Водитель перед началом движения обязан проверить надежность расположения и крепления груза, а при движении - контролировать это, чтобы предотвратить его падение, волочение, травмирование сопровождающих лиц или создание препятствий для движения.

22.3. Перевозка груза разрешается при условии, что он:

а) не подвергает опасности участников дорожного движения;

б) не нарушает устойчивости транспортного средства и не затрудняет управление им;

в) не ограничивает водителю обзор;

г) не закрывает внешних световых приборов, светоотражателей, номерных и опознавательных знаков, а также не препятствует восприятию сигналов, подаваемых рукой; г) не создает шума, не поднимает пыли и не загрязняет проезжую часть и окружающую среду.

22.4. Груз, выступающий за габариты транспортного средства спереди или сзади более чем на 1 м, а по ширине превышает 0,4 м от внешнего края переднего или заднего габаритного фонаря, должны быть обозначены соответственно требованиям подпункта "з" пункта 30.3 настоящих Правил.

22.5. По специальным правилам осуществляется дорожная перевозка опасных грузов, движение транспортных средств и их составов в случае, если хотя бы один из их габаритов превышает по ширине 2,6 м, по высоте от поверхности дороги - 4 м (для контейнеровозов на установленных Укравтодором и Госавтоинспекцией маршрутах - 4,35 м), по длине - 22 м (для маршрутных транспортных средств - 25 м), фактическую массу более 38 т (на установленных Укравтодором и Госавтоинспекцией маршрутах - до 40 т; для контейнеровозов - более 44 т, на установленных для них маршрутах - до 46 т), нагрузка на одиночную ось - 11 т (для автобусов, троллейбусов - 11,5 т), сдвоенные оси - 16 т, строенные - 22 т (для контейнеровозов нагрузка на одиночную ось - 11 т, сдвоенные оси - 18 т, строенные - 24 т) или если груз выступает за задние габариты транспортного средства более чем на 2 м.

{ Пункт 22.5 в редакции Постановлений КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008, N 76 (76-2009-п) от 11.02.2009 }

Осі слід вважати здвоєними або строєними, якщо відстань між ними (суміжними) не перевищує 2,5 м.

22.6. Транспортні засоби, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, повинні рухатися з увімкненим ближнім світлом фар, задніми габаритними ліхтарями та встановленими розпізнавальними знаками, передбаченими пунктом 30.3 цих Правил, а великогабові та великогабаритні транспортні засоби – також з увімкненим пробісковим маячком (пробісковими маячками) оранжевого кольору.
(Пункт 22.6 в редакції Постанови КМ N 634 (634-2008-п) від 09.07.2008)

23. БУКСИРУВАННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ ТРАНСПОРТНИХ СОСТАВІВ

23.1. Буксирування повинно виконуватися механічним транспортним засобом без причепа і з технічно справними зчіпними пристроями як у буксированого транспортного засобу, так і у транспортного засобу, що буксирує.

Запускання двигуна із застосуванням жорсткого або гнучкого зчеплення повинно виконуватися згідно з вимогами цього розділу.

Дозволяється буксирування одного механічного транспортного засобу лише з одним причепом.

23.2. Буксирування транспортних засобів здійснюється:

а) із застосуванням жорсткого або гнучкого зчеплення;

б) із частковим навантаженням буксированого транспортного засобу на платформу або на спеціальне опорне пристосування.

23.3. Жорстке зчеплення повинно забезпечувати відстань між транспортними засобами не більш як 4 м, гнучке – в межах 4 – 6 м. Гнучке зчеплення через кожний метр позначається сигнальними щитками або прапорцями згідно з вимогами пункту 30.5 цих Правил.

23.4. У разі буксирування механічного транспортного засобу на гнучкому зчепленні в буксированому транспортному засобі повинні діяти і бути справними робоча гальмова система і рульове керування, а на жорсткому зчепленні – рульове керування.

23.5. Буксирування механічного транспортного засобу на жорсткому або гнучкому зчепленні повинно здійснюватися лише за умови, що за кермом буксированого транспортного засобу перебуває водій (крім випадків, коли конструкція жорсткого зчеплення забезпечує буксированому транспортному засобу повторення траєкторії руху транспортного засобу, що буксирує, незалежно від величини поворотів).

23.6. Буксирування немеханічного транспортного засобу повинно здійснюватися лише на жорсткому зчепленні за умови, що його конструкція забезпечує буксированому транспортному засобу повторення траєкторії руху транспортного засобу, що буксирує, незалежно від величини поворотів.

23.7. Механічний транспортний засіб з рульовим керуванням, що не діє, повинен буксируватися відповідно до вимог підпункту "б" пункту 23.2 цих Правил.

23.8. Перед початком буксирування водії механічних транспортних засобів повинні узгодити порядок подачі сигналів, зокрема для зупинки транспортних засобів.

23.9. Під час буксирування на жорсткому або гнучкому зчепленні забороняється перевозити пасажирів у буксированому транспортному засобі (крім легкового автомобіля) та кузові вантажного автомобіля, що буксирує, а в разі буксирування способом часткового навантаження цього засобу на платформу або спеціальне опорне пристосування – в усіх транспортних засобах (крім кабіни транспортного засобу, що буксирує).

23.10. Буксирування забороняється:

а) якщо фактична маса буксированого транспортного засобу з несправною гальмовою системою (або за її відсутності) перевищує половину фактичної маси транспортного засобу, що буксирує;

б) на гнучкому зчепленні під час ожеледиці;

в) якщо загальна довжина зчеплених транспортних засобів перевищує 22 м (маршрутних транспортних засобів – 30 м);

г) мотоциклами без бокового причепа, а також таких мотоциклів, мопедів чи велосипедів;

г) більше одного транспортного засобу або транспортним засобом з причепом;

Оси следует считать двояными или строенными, если расстояние между ними (сопредельными) не превышает 2,5 м.

22.6. Транспортные средства, которые перевозят опасные грузы, должны двигаться с включенным ближним светом фар, задними габаритными фонарями и установленными опознавательными знаками, предусмотренными пунктом 30.3 настоящих Правил, а тяжеловесные и крупногабаритные транспортные средства – также с включенным проблесковым маячком (проблесковыми маячками) оранжевого цвета.
(Пункт 22.6 в редакции Постановления КМ N 634 (634-2008-п) от 09.07.2008)

23. БУКСИРОВКА И ЭКСПЛУАТАЦИЯ ТРАНСПОРТНЫХ СОСТАВОВ

23.1. Буксировка должна выполняться механическим транспортным средством без прицепа и с технически исправными сцепными устройствами как у буксируемого транспортного средства, так и у буксирующего транспортного средства.

Запуск двигателя с применением жесткой или гибкой сцепки должен выполняться согласно требованиям данного раздела.

Разрешается буксировка одного механического транспортного средства только с одним прицепом.

23.2. Буксировка транспортных средств осуществляется:

а) с применением жесткой или гибкой сцепки;

б) с частичной погрузкой буксируемого транспортного средства на платформу или на специальное опорное приспособление.

23.3. Жесткая сцепка должна обеспечивать расстояние между транспортными средствами не более 4 м, гибкая – в пределах 4 – 6 м. Гибкая сцепка через каждый метр обозначается сигнальными щитками или флажками согласно требованиям пункта 30.5 настоящих Правил.

23.4. При буксировке механического транспортного средства на гибкой сцепке в буксируемом транспортном средстве должны действовать и быть исправными рабочая тормозная система и рулевое управление, а на жесткой сцепке – рулевое управление.

23.5. Буксировка механического транспортного средства на жесткой или гибкой сцепке должна осуществляться только при условии, что за рулем буксируемого транспортного средства находится водитель (кроме случаев, когда конструкция жесткой сцепки обеспечивает буксируемом транспортному средству повторение траектории движения буксирующего транспортного средства, независимо от величины поворотов).

23.6. Буксировка немеханического транспортного средства должна осуществляться только на жесткой сцепке при условии, что его конструкция обеспечивает буксируемому транспортному средству повторение траектории движения буксирующего транспортного средства, независимо от величины поворотов.

23.7. Механическое транспортное средство с неисправным рулевым управлением, должно буксироваться согласно требованиям подпункта "б" пункта 23.2 настоящих Правил.

23.8. Перед началом буксировки водители механических транспортных средств должны согласовать порядок подачи сигналов, в частности для остановки транспортных средств.

23.9. При буксировке на жесткой или гибкой сцепке запрещается перевозить пассажиров в буксируемом транспортном средстве (кроме легкового автомобиля) и кузове буксирующего грузового автомобиля, а, в случае буксировки способом частичной погрузки этого средства на платформу или специальное опорное приспособление, – во всех транспортных средствах (кроме кабины буксирующего транспортного средства).

23.10. Буксировка запрещается:

а) если фактическая масса буксируемого транспортного средства с неисправной тормозной системой (или при их отсутствии) превышает половину фактической массы буксирующего транспортного средства;

б) на гибкой сцепке в гололед;

в) если общая длина сцепленных транспортных средств превышает 22 м (маршрутных транспортных средств – 30 м);

г) мотоциклами без бокового прицепа, а также таких мотоциклов, мопедов или велосипедов;

г) более одного транспортного средства или транспортным средством с прицепом;

д) автобусами.
{ Підпункт "д" пункту 23.10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

23.11. Експлуатація составів транспортних засобів у складі автомобіля, трактора або іншого тягача і причепа дозволяється лише за умови відповідності причепа тягачу та виконання вимог щодо їх експлуатації, а состава транспортних засобів у складі автобуса і причепа - також за наявності причіпного пристрою, установленого заводом-виробником.
{ Пункт 23.11 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }
{ Пункт 23.12 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24. НАВЧАЛЬНА ЇЗДА

24.1. Навчати водінню транспортного засобу дозволяється лише осіб, які не мають для цього медичних протипоказань.
{ Пункт 24.1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24.2. Особам, котрі навчаються водінню автомобіля, повинно бути не менше 16 років, а мотоцикла чи мопеда - 14 років. Такі особи зобов'язані мати при собі документ, що засвідчує їхній вік.
{ Пункт 24.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24.3. Особа, яка навчається водінню транспортного засобу, зобов'язана знати і виконувати вимоги цих Правил.

24.4. Початкове навчання водінню транспортного засобу повинно проводитися на закритих майданчиках, автодромах або у місцях, де відсутні інші учасники дорожнього руху.

24.5. Навчальна їзда на дорогах дозволяється тільки в присутності спеціаліста з підготовки водіїв і за достатніх початкових навичок водіння у того, хто навчається.
{ Пункт 24.5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }
{ Пункт 24.6 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }
{ Пункт 24.7 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24.8. Транспортні засоби, на яких проводиться навчання, повинні мати розпізнавальні знаки "Учебний транспортний засіб" відповідно до вимог підпункту "к" пункту 30.3 цих Правил. Автомобілі, які систематично використовуються для навчання також повинні бути обладнані додатковими педалями зчеплення (у разі коли конструкція транспортного засобу передбачає педаль зчеплення), акселератора (у разі коли конструкція транспортного засобу допускає можливість обладнання такою педаллю) і гальмування, дзеркалом або дзеркалами заднього виду для спеціаліста з підготовки водіїв.
{ Пункт 24.8 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

24.9. Забороняється навчання водінню транспортних засобів у житловій зоні, на дорогах для автомобілів та на автомагістралях. Перелік доріг, на яких дозволяється навчання водінню транспортних засобів, погоджується з Державтоінспекцією.

25. РУХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ У КОЛОНАХ

25.1. На кожному транспортному засобі, що рухається в складі колони, встановлюється розпізнавальний знак "Колона", передбачений підпунктом "е" пункту 30.3 цих Правил, і вмикається ближнє світло фар.
Розпізнавальний знак може не встановлюватися, якщо колону супроводжують оперативні транспортні засоби з увімкненими червоним, синім і червоним, зеленим або синім і зеленим проблесковими маячками та (або) спеціальними звуковими сигналами.

25.2. Транспортні засоби повинні рухатися в колоні лише в один ряд якнайближче до правого краю проїзної частини, за винятком випадків, коли вони супроводжуються оперативними транспортними засобами.

25.3. Швидкість руху колони та дистанція між транспортними засобами встановлюються старшим колони або за режимом руху головної машини відповідно до вимог цих Правил.

25.4. Колона, що рухається без супроводження оперативними транспортними засобами, повинна бути розділена на групи (не більше п'яти транспортних засобів у кожній), дистанція між якими повинна забезпечувати можливість обгону групи іншими

д) автобусами.
{Подпункт "д" пункта 23.10 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

23.11. Эксплуатация составов транспортных средств в составе автомобиля, трактора или другого тягача и прицепа разрешается только при условии соответствия прицепа тягачу и выполнения требований по их эксплуатации, а состава транспортных средств в составе автобуса и прицепа - также при наличии прицепного устройства, установленного заводом-изготовителем.
{Пункт 23.11 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}
{Пункт 23.12 исключен на основании Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

24. УЧЕБНАЯ ЕЗДА

24.1. Обучать вождению транспортного средства разрешается только лицам, которые не имеют для этого медицинских противопоказаний.
{Пункт 24.1 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

24.2. Лицам, которые учатся вождению автомобиля, должно быть не менее 16 лет, а мотоцикла или мопеда - 14 лет. Такие лица обязаны иметь при себе документ, удостоверяющий их возраст.
{Пункт 24.2 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

24.3. Лицо, которое учится вождению транспортного средства, обязано знать и выполнять требования настоящих Правил.

24.4. Начальное обучение вождению транспортного средства должно проводиться на закрытых площадках, автодромах или в местах, где отсутствуют другие участники дорожного движения.

24.5. Учебная езда на дорогах разрешается только в присутствии специалиста по подготовке водителей и при достаточных начальных навыков вождения у того, кто учится.
{Пункт 24.5 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}
{Пункт 24.6 исключен на основании Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}
{Пункт 24.7 исключен на основании Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

24.8. Транспортные средства, на которых проводится обучение, должны иметь опознавательные знаки "Учебное транспортное средство" согласно требованиям подпункта "к" пункта 30.3 настоящих Правил. Автомобили, которые систематически используются для обучения, также должны быть оборудованы дополнительными педалями сцепления (в случае если конструкция транспортного средства предусматривает педаль сцепления), акселератора (в случае если конструкция транспортного средства допускает возможность оборудования такой педалью) и торможения, зеркалом или зеркалами заднего вида для специалиста по подготовке водителей.
{Пункт 24.8 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011}

24.9. Запрещается обучение вождению транспортных средств в жилой зоне, на дорогах для автомобилей и автомагистралях. Перечень дорог, на которых разрешается обучение вождению транспортных средств, согласуется с Госавтоинспекцией.

25. ДВИЖЕНИЕ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ В КОЛОННАХ

25.1. На каждом транспортном средстве, которое движется в составе колонны, устанавливается опознавательный знак "Колона", предусмотренный подпунктом "е" пункта 30.3 настоящих Правил, и включается ближний свет фар.
Опознавательный знак может не устанавливаться, если колонну сопровождают оперативные транспортные средства с включенными красным, синим и красным, зеленым или синим и зеленым проблесковыми маячками и (или) специальными звуковыми сигналами.

25.2. Транспортные средства должны двигаться в колонне только в один ряд как можно ближе к правому краю проезжей части, за исключением случаев, когда они сопровождают оперативными транспортными средствами.

25.3. Скорость движения колонны и дистанция между транспортными средствами устанавливаются старшим колонны или по режиму движения главной машины согласно требованиям настоящих Правил.

25.4. Колонна, движущаяся без сопровождения оперативными транспортными средствами, должна быть разделена на группы (не более пяти транспортных средств в каждой), дистанция между которыми должна обеспечивать возможность обгона группы

транспортними засобами.

25.5. У разі зупинки колони на дорозі на всіх транспортних засобах вмикається аварійна сигналізація.

25.6. Іншим транспортним засобам забороняється займати місце для постійного руху в колоні.

26. РУХ У ЖИТЛОВІЙ ТА ПІШОХІДНІЙ ЗОНІ

26.1. Пішоходам дозволяється рухатися у житловій та пішохідній зоні як по тротуарах, так і по проїзній частині. Пішоходи мають перевагу перед транспортними засобами, але не повинні створювати безпідставних перешкод для їхнього руху.

26.2. У житловій зоні забороняється:

а) транзитний рух транспортних засобів;

б) стоянка транспортних засобів поза спеціально відведеними місцями і таке їх розташування, яке утруднює рух пішоходів і проїзд оперативних чи спеціальних транспортних засобів;

в) стоянка з працюючим двигуном;

г) навчальна їзда;

г) рух вантажних автомобілів, тракторів, самохідних машин і механізмів (крім тих, що обслуговують об'єкти і громадян, виконують технологічні роботи або належать громадянам, що проживають у цій зоні).

26.3. У пішохідну зону в'їзд дозволяється лише транспортним засобам, що обслуговують громадян і підприємства, які розташовані у зазначеній зоні, а також транспортним засобам, що належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, чи автомобілям (мотоколяскам), позначеним розпізнавальним знаком "Інвалід", якими керують водії-інваліди. Якщо до об'єктів, розташованих на цій території, є інші під'їзди, водії повинні користуватися лише ними.

26.4. Під час виїзду з житлової та пішохідної зони водії повинні дати дорогу іншим учасникам дорожнього руху.

27. РУХ ПО АВТОМАГІСТРАЛЯХ І ДОРОГАХ ДЛЯ АВТОМОБІЛІВ

27.1. Під час виїзду на автомагістраль або дорогу для автомобілів водії повинні дати дорогу транспортним засобам, що рухаються по них.

27.2. На автомагістралях і дорогах для автомобілів забороняється:

а) рух тракторів, самохідних машин і механізмів;

б) рух вантажних транспортних засобів із дозволеною максимальною масою понад 3,5 т поза першою і другою смугами руху (за винятком повороту ліворуч чи розвороту на дорогах для автомобілів);

в) зупинка поза спеціальними місцями для стоянки, позначеними дорожніми знаками 5.38 або 6.15 (див. додаток 1) (306а-2001-п);

г) розворот і в'їзд у технологічні розриви розділювальної смуги;

г) рух заднім ходом;

д) навчальна їзда.

27.3. На автомагістралях, крім спеціально обладнаних для цього місць, забороняється рух механічних транспортних засобів, швидкість яких за технічною характеристикою або їхнім станом менше 40 км/год, а також перегін та випасання тварин у смузі відведення дороги.

27.4. На автомагістралях і дорогах для автомобілів пішоходи можуть переходити проїзну частину лише по підземних або надземних пішохідних переходах.

Дозволяється переходити проїзну частину дороги для автомобілів у спеціально позначених місцях.

27.5. У разі вимушеної зупинки на проїзній частині автомагістралі або дороги для автомобілів водій повинен позначити транспортний засіб відповідно до вимог пунктів 9.9-9.11 цих Правил і вжити заходів для того, щоб прибрати його за межі проїзної частини праворуч.

другими транспортними средствами.

25.5. В случае остановки колонны на дороге на всех транспортных средствах включается аварийная сигнализация.

25.6. Другим транспортным средствам запрещается занимать место для постоянного движения в колонне.

26. ДВИЖЕНИЕ В ЖИЛОЙ И ПЕШЕХОДНОЙ ЗОНАХ

26.1. Пешеходам разрешается двигаться в жилой и пешеходной зоне как по тротуарам, так и по проезжей части. Пешеходы имеют преимущество перед транспортными средствами, но не должны создавать безосновательных препятствий для их движения.

26.2. В жилой зоне запрещается:

а) транзитное движение транспортных средств;

б) стоянка транспортных средств вне специально отведенных мест и такое их расположение, которое затрудняет движение пешеходов и проезд оперативных или специальных транспортных средств;

в) стоянка с работающим двигателем;

г) учебная езда;

г) движение грузовых автомобилей, тракторов, самоходных машин и механизмов (кроме тех, которые обслуживают объекты и граждан, выполняют технологические работы или принадлежат гражданам, проживающим в этой зоне).

26.3. В пешеходную зону въезд разрешается только транспортным средствам, которые обслуживают граждан и предприятия, которые расположены в указанной зоне, а также транспортным средствам, принадлежащим гражданам, проживающим или работающим в этой зоне, автомобилям (мотоколяскам), обозначенным опознавательным знаком "Инвалид", которыми управляют водители-инвалиды. Если к объектам, расположенным на этой территории, есть другие подъезды, водители должны пользоваться только ими.

26.4. При выезде из жилой и пешеходной зоны водители должны уступить дорогу другим участникам дорожного движения.

27. ДВИЖЕНИЕ ПО АВТОМАГИСТРАЛЯМ И ДОРОГАМ ДЛЯ АВТОМОБИЛЕЙ

27.1. Во время выезда на автомагистраль или дорогу для автомобилей водители должны уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по ним.

27.2. На автомагистралях и дорогах для автомобилей запрещается:

а) движение тракторов, самоходных машин и механизмов;

б) движение грузовых транспортных средств с разрешенной максимальной массой свыше 3,5 т вне первой и второй полос движения (за исключением поворота налево или разворота на дорогах для автомобилей);

в) остановка вне специальных мест для стоянки, обозначенными дорожными знаками 5.38 или 6.15 (см. приложение 1) (306а-2001-п);

г) разворот и въезд в технологические разрывы разделительной полосы;

г) движение задним ходом;

д) учебная езда.

27.3. На автомагистралях, кроме специально оборудованных для этого мест, запрещается движение механических транспортных средств, скорость которых по технической характеристике или их состоянию менее 40 км/ч, а также перегон и выпас животных в полосе отвода дороги.

27.4. На автомагистралях и дорогах для автомобилей пешеходы могут переходить проезжую часть только по подземным или надземным пешеходным переходам.

Разрешается переходить проезжую часть дороги для автомобилей в специально обозначенных местах.

27.5. В случае вынужденной остановки на проезжей части автомагистрали или дороги для автомобилей водитель должен обозначить транспортное средство согласно требованиям пунктов 9.9-9.11 настоящих Правил и принять меры для того, чтобы убрать его за границы проезжей части справа.

28. РУХ ПО ГІРСЬКИХ ДОРОГАХ І НА КРУТИХ СПУСКАХ *

* Вимоги цього розділу стосуються ділянок доріг, що позначені знаками 1.6 і 1.7.

28.1. На гірських дорогах і крутих спусках, де зустрічний роз'їзд утруднено, водій транспортного засобу, що рухається на спуск, повинен дати дорогу транспортним засобам, що рухаються вгору.

28.2. На гірських дорогах і крутих спусках водій вантажного автомобіля, дозволена максимальна маса якого перевищує 3,5 т, трактора та автобуса повинен:

а) користуватися спеціальними гірськими гальмами, якщо вони встановлені на транспортному засобі заводом-виробником;

б) під час зупинки або стоянки на підйомах і спусках користуватися противідкотними упорами.

28.3. На гірських дорогах заборонено:

а) рухатися з непрацюючим двигуном та вимкненими зчепленням або передачею;

б) буксирування на гнучкому зчепленні;

в) будь-яке буксирування під час ожеледиці.

29. МІЖНАРОДНИЙ РУХ

29.1. Водій механічного транспортного засобу, що прибуває до України з іншої країни, а також водій - громадянин України, який виїжджає за кордон, повинні мати:

а) реєстраційні документи на транспортний засіб і посвідчення водія, що відповідають вимогам Конвенції про дорожній рух (995_041) (Відень, 1968);

б) реєстраційний номерний знак на транспортному засобі, літери якого відповідають латинському алфавіту, а також розпізнавальний знак держави, в якій його зареєстровано.

29.2. Транспортний засіб, що перебуває в міжнародному русі на території України більше двох місяців, повинен бути тимчасово зареєстрований у Державтоінспекції, крім транспортних засобів, що належать іноземним громадянам та особам без громадянства, які перебувають в Україні на відпочинку чи лікуванні за відповідними путівками або іншими документами на визначений органами Держмитслужби термін.

30. НОМЕРНІ, РОЗПІЗНАВАЛЬНІ ЗНАКИ, НАПИСИ І ПОЗНАЧЕННЯ

30.1. Власники механічних транспортних засобів і причепів до них повинні зареєструвати (перереєструвати) їх у Державтоінспекції незалежно від їхнього технічного стану протягом 10 діб з моменту придбання (отримання), митного оформлення або переобладнання чи ремонту, якщо необхідно внести зміни до реєстраційних документів.

30.2. На механічних транспортних засобах (за винятком трамваїв і тролейбусів) і причепах у передбачених для цього місцях встановлюються номерні знаки відповідного зразка.

{ Абзац перший пункту 30.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

На трамваях і тролейбусах наносяться реєстраційні номери, що надаються відповідними уповноваженими на те органами.

{ Абзац третій пункту 30.2 виключено на підставі Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

Забороняється змінювати розміри, форму, позначення, колір і розміщення номерних знаків, наносити на них додаткові позначення або закривати їх, вони повинні бути чистими і достатньо освітленими.

30.3. На відповідних транспортних засобах встановлюються такі розпізнавальні знаки (додаток 4):

а) "Автопоїзд" - три ліхтарі оранжевого кольору, розташовані горизонтально над передньою частиною кабіни (кузова) з проміжками між ліхтарями від 150 до 300 мм - на вантажних автомобілях і колісних тракторах (класу 1.4 т і вище) з причепами, а також на зчленованих автобусах і тролейбусах;

28. ДВИЖЕНИЕ ПО ГОРНЫМ ДОРОГАМ И НА КРУТЫХ СПУСКАХ *

* Требования этого раздела касаются участков дорог, которые обозначены знаками 1.6 и 1.7.

28.1. На горных дорогах и крутых спусках, где встречный разъезд затруднен, водитель транспортного средства, движущегося на спуск, должен уступить дорогу транспортным средствам, движущимся вверх.

28.2. На горных дорогах и крутых спусках водитель грузового автомобиля, разрешенная максимальная масса которого превышает 3,5 т, трактора и автобуса должен:

а) пользоваться специальными горными тормозами, если они установлены на транспортном средстве заводом-изготовителем;

б) при остановке или стоянке на подъемах и спусках пользоваться противооткатными упорами.

28.3. На горных дорогах запрещено:

а) двигаться с неработающим двигателем и выключенным сцеплением или передачей;

б) буксировка на гибкой сцепке;

в) любая буксировка во время гололеда.

29. МЕЖДУНАРОДНОЕ ДВИЖЕНИЕ

29.1. Водитель механического транспортного средства, которое прибывает в Украину из другой страны, а также водитель - гражданин Украины, выезжающий за границу, должны иметь:

а) регистрационные документы на транспортное средство и удостоверение водителя, отвечающие требованиям Конвенции о дорожном движении (995_041) (Вена, 1968);

б) регистрационный номерной знак на транспортном средстве, буквы которого соответствуют латинскому алфавиту, а также отличительный знак государства, в котором оно зарегистрировано.

29.2. Транспортное средство, находящееся в международном движении на территории Украины более двух месяцев, должно быть временно зарегистрировано в Госавтоинспекции, кроме транспортных средств, принадлежащих иностранным гражданам и лицам без гражданства, которые находятся в Украине на отдыхе или лечении по соответствующим путевкам или другим документам на определенный органами Госавтоинспекции срок.

30. НОМЕРНЫЕ, ОПОЗНАВАТЕЛЬНЫЕ ЗНАКИ, НАДПИСИ И ОБОЗНАЧЕНИЯ

30.1. Владельцы механических транспортных средств и прицепов к ним должны зарегистрировать (перерегистрировать) их в Госавтоинспекции независимо от их технического состояния в течение 10 суток с момента приобретения (получения), таможенного оформления или переоборудования или ремонта, если необходимо внести изменения в регистрационные документы.

30.2. На механических транспортных средствах (за исключением трамваев и троллейбусов) и прицепах в предусмотренных для этого местах устанавливаются номерные знаки соответствующего образца.

{ Абзац первый пункта 30.2 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011 }

На трамваях и троллейбусах наносятся регистрационные номера, присваиваемые соответствующими уполномоченными на то органами.

{ Абзац третий пункта 30.2 исключен на основании Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011 }

Запрещается изменять размеры, форму, обозначение, цвет и размещение номерных знаков, наносить на них дополнительные обозначения или закрывать их, они должны быть чистыми и достаточно освещенными.

30.3. На соответствующих транспортных средствах устанавливаются такие опознавательные знаки (приложение 4):

а) "Автопоезд" - три фонаря оранжевого цвета, расположенные горизонтально над передней частью кабины (кузова) с промежутками между фонарями от 150 до 300 мм - на грузовых автомобилях и колесных тракторах (класса 1.4 т и выше) с прицепами, а также на сочлененных автобусах и троллейбусах;

б) "Глухий водій" - круг жовтого кольору діаметром 160 мм з нанесеними всередині трьома чорними кружками діаметром 40 мм, розташованими по кутах уявного рівностороннього трикутника, вершина якого спрямована донизу. Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, якими керують глухі або глухонімі водії;

в) "Діти" - квадрат жовтого кольору з каймою червоного кольору і чорним зображенням символу дорожнього знака 1.33 (див. додаток 1) (306а-2001-п) (сторона квадрата - не менше 250 мм, кайма - 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що перевозять організовані групи дітей;

г) "Довгомірний транспортний засіб" - два прямокутники жовтого кольору розміром 500 x 200 мм з каймою червоного кольору завширшки 40 мм із світлоповертального матеріалу. Знак розміщується на транспортних засобах (крім маршрутних) ззаду горизонтально (чи вертикально) і симетрично до поздовжньої осі, довжина яких від 12 до 22 м.

Довгомірні транспортні засоби, довжина яких з вантажем або без нього перевищує 22 м, а також автопоїзди з двома і більше причепами (незалежно від загальної довжини) повинні мати розміщений ззаду розпізнавальний знак (у формі прямокутника жовтого кольору розміром 1200 x 300 мм з каймою червоного кольору завширшки 40 мм) із світлоповертального матеріалу. На знакові чорним кольором наноситься зображення вантажного автомобіля з причепом і зазначається їхня загальна довжина в метрах;

г) "Інвалід" - квадрат жовтого кольору із стороною 150 мм і чорним зображенням символу таблички 7.17 (див. додаток 1). Знак розміщується спереду і ззаду на механічних транспортних засобах, якими керують водії-інваліди;

д) "Інформаційна таблиця небезпечного вантажу" - прямокутник оранжевого кольору розміром 400 x 300 мм (300 x 120 мм) з каймою чорного кольору (ширина - 15 мм (10 мм), у верхній частині якого зазначається ідентифікаційний номер виду небезпеки, у нижній - ідентифікаційний номер небезпечної речовини за переліком ООН. Знак розміщується з усіх боків на транспортних засобах, що перевозять таку речовину;

е) "Знак небезпеки" - ромб із стороною 250 мм, зображення якого повинно відповідати класу небезпечної речовини (згідно з Європейською угодою про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (994_217)). Знак розміщується з боків та ззаду на транспортних засобах, що перевозять таку речовину;

е) "Колона" - квадрат жовтого кольору з каймою червоного кольору, в який вписано літеру "К" чорного кольору (сторона квадрата - не менше 250 мм, ширина кайми - 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що рухаються в колоні;

ж) "Лікар" - квадрат синього кольору (сторона - 140 мм) із вписаним зеленим кругом (діаметр - 125 мм), на який нанесено білий хрест (довжина штриха - 90 мм, ширина - 25 мм). Знак розміщується спереду і ззаду на автомобілях, що належать водіям-лікарям (за їхньою згодою).

Якщо на транспортному засобі розміщено розпізнавальний знак "Лікар", у ньому повинна бути спеціальна медична аптечка та інструментарій за переліком, визначеним МОЗ, для подання кваліфікованої допомоги під час дорожньо-транспортної пригоди;

з) "Негабаритний вантаж" - сигнальні шитки або прапорці розміром 400 x 400 мм з нанесеними по діагоналі червоними і білими смугами, що чергуються (ширина - 50 мм), а в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості - світлоповертачами або ліхтарями: спереду білого кольору, ззаду - червоного, збоку - оранжевого. Знак розміщується на крайніх зовнішніх частинах вантажу, що виступає за габарити транспортного засобу на відстань, більшу ніж це передбачено пунктом 22.4 цих Правил;

и) "Обмеження максимальної швидкості" - зображення дорожнього знака 3.29 (див. додаток 1) (306а-2001-п) із зазначенням дозволеної швидкості (діаметр знака - не менше 160 мм, ширина кайми - 1/10 діаметра). Знак розміщується (наноситься) ззаду ліворуч на механічних транспортних засобах, якими керують водії із стажем до 2 років великовагових та великогабаритних транспортних засобах, транспортних засобах,

б) "Глухой водитель" - круг желтого цвета, диаметром 160 мм, с нанесенными внутри тремя черными кружками, диаметром 40 мм, расположенными по углам воображаемого равностороннего треугольника, вершина которого направлена вниз. Знак размещается спереди и сзади на транспортных средствах, которыми управляют глухие или глухонемые водители;

в) "Дети" - квадрат желтого цвета с каймой красного цвета и черным изображением символа дорожного знака 1.33 (см. приложение 1) (306а-2001-п) (сторона квадрата - не менее 250 мм, кайма - 1/10 этой стороны). Знак размещается спереди и сзади на транспортных средствах, перевозящих организованные группы детей;

г) "Длинномерное транспортное средство" - два прямоугольника желтого цвета размером 500 x 200 мм с каймой красного цвета, высотой 40 мм, из светоотражающего материала. Знак размещается на транспортных средствах (кроме маршрутных) сзади горизонтально (или вертикально) и симметрично к продольной оси, длина которых от 12 до 22 м.

Длинномерные транспортных средства, протяженность которых с грузом или без него превышает 22 м, а также автопоезда с двумя и более прицепами (не зависимо от общей длины) должны иметь размещенный сзади опознавательный знак (в форме прямоугольника желтого цвета размером 1200 x 300 мм с каймой красного цвета высотой 40 мм) из светоотражающего материала. На знаке черным цветом наносится изображение грузового автомобиля с прицепом и указывается их общая длина в метрах;

г) "Инвалид" - квадрат желтого цвета со стороной 150 мм и черным изображением символа таблички 7.17 (см. приложение 1). Знак размещается спереди и сзади на механических транспортных средствах, которыми управляют водители-инвалиды;

д) "Информационная таблица опасного груза" - прямоугольник оранжевого цвета размером 400 x 300 мм (300 x 120 мм) с каймой черного цвета (ширина - 15 мм (10 мм), в верхней части которого отмечается идентификационный номер вида опасности, в нижней - идентификационный номер опасного вещества по перечню ООН. Знак размещается со всех сторон на транспортных средствах, перевозящих такое вещество;

е) "Знак опасности" - ромб со стороной 250 мм, изображение которого должно отвечать классу опасного вещества (согласно Европейскому соглашению о международной дорожной перевозке опасных грузов (994_217)). Знак размещается по бокам и сзади на транспортных средствах, перевозящих такое вещество;

е) "Колонна" - квадрат желтого цвета с каймой красного цвета, в который вписана буква "К" черного цвета (сторона квадрата - не менее 250 мм, ширина каймы - 1 / 10 этой стороны). Знак размещается спереди и сзади на транспортных средствах, движущихся в колонне;

ж) "Врач" - квадрат синего цвета (сторона - 140 мм) с вписанным зеленым кругом (диаметр - 125 мм), на который нанесен белый крест (длина штриха - 90 мм, ширина - 25 мм). Знак размещается спереди и сзади на автомобилях, принадлежащих водителям-врачам (с их согласия).

Если на транспортном средстве размещен опознавательный знак "Врач", в нем должна быть специальная медицинская аптечка и инструментарий по перечню, определенным МОЗ, для представления квалифицированной помощи при ДТП;

з) "Негабаритный груз" - сигнальные шитки или флажки размером 400 x 400 мм с нанесенными по диагонали красными и белыми полосами, которые чередуются (ширина - 50 мм), а в темное время суток и в условиях недостаточной видимости - светоотражателями или фонарями: впереди белого цвета, сзади - красного, сбоку - оранжевого. Знак размещается на крайних внешних частях груза, выступающего за габариты транспортного средства на расстояние, большее чем это предусмотрено пунктом 22.4 настоящих Правил;

и) "Ограничение максимальной скорости" - изображение дорожного знака 3.29 (см. приложение 1) (306а-2001-п) с указанием разрешенной скорости (диаметр знака - не менее 160 мм, ширина каймы - 1 / 10 диаметра). Знак размещается (наносится) сзади слева на механических транспортных средствах, которыми управляют водители со стажем до 2 лет, тяжеловесных и крупногабаритных транспортных средствах,

що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, у разі перевезення вантажним автомобілем пасажирів, а також у випадках, коли максимальна швидкість транспортного засобу згідно з його технічною характеристикою або окремими умовами руху, визначеними Державтоінспекцією, нижча встановленої в пунктах 12.6 і 12.7 цих Правил;

{ Підпункт "и" пункту 30.3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

і) "Розпізнавальний автомобільний знак України" - еліпс білого кольору з чорною каймою і нанесеними усередині латинськими літерами UA. Довжина осей еліпса повинна бути 175 і 115 мм. Розміщується ззаду на транспортних засобах, які перебувають у міжнародному русі;

і) "Розпізнавальний знак транспортного засобу" - спеціальна стрічка із світлоповертальної плівки з нанесеними під кутом 45 градусів червоними і білими смугами, що чергуються. Знак розміщується на транспортних засобах ззаду горизонтально і симетрично до поздовжньої осі якомога ближче до зовнішнього габариту транспортного засобу, а на транспортних засобах, що мають кузов-фургон, - і вертикально. На транспортних засобах, що використовуються для дорожніх робіт, а також на засобах, що мають особливу форму, і на їх обладнанні знак розміщується також спереду і по боках.

Розпізнавальний знак розміщується обов'язково на транспортних засобах, що використовуються для дорожніх робіт, а також на засобах, що мають особливу форму. На інших транспортних засобах розпізнавальний знак розміщується за бажанням їх власників;

й) "Таксі" - квадрати контрастного кольору (сторона - щонайменше 20 мм), які розміщені у шаховому порядку у два ряди. Знак встановлюється на даху транспортних засобів або наноситься на боковій їх поверхні. При цьому повинно бути нанесено щонайменше п'ять квадратів;

к) "Учебний транспортний засіб" - рівносторонній трикутник білого кольору з вершиною догори і каймою червоного кольору, в який вписано літеру "У" чорного кольору (сторона - не менше 200 мм, ширина кайми - 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що використовуються для навчання водінню (допускається встановлення двостороннього знака на даху легкового автомобіля);

л) "Шипи" - рівносторонній трикутник білого кольору з вершиною догори і каймою червоного кольору, в який вписано літеру "Ш" чорного кольору (сторона трикутника - не менше 200 мм, ширина кайми - 1/10 сторони). Знак розміщується ззаду на транспортних засобах, на яких встановлено шини з шипами.

30.4. Розпізнавальні знаки розміщуються на висоті 400-1600 мм від поверхні дороги так, щоб вони не обмежували оглядовість і їх було добре видно іншим учасникам дорожнього руху.

30.5. Для позначення гнучкого зчеплення під час буксирування використовуються прапорці або щитки розміром 200 х 200 мм з нанесеними на них по діагоналі червоними і білими смугами, що чергуються, із світлоповертального матеріалу завширшки 50 мм.

30.6. Знак аварійної зупинки відповідно до ГОСТ 24333-97 являє собою рівносторонній трикутник, виготовлений із світлоповертальних планок червоного кольору з внутрішньою флуоресцентною вставкою червоного кольору.

30.7. Забороняється наносити на зовнішні поверхні транспортних засобів зображення чи написи, що не передбачені підприємством-виробником або збігаються з кольорографічними схемами, розпізнавальними знаками чи написами транспортних засобів оперативних і спеціальних служб, передбаченими ДСТУ 3849-99.

31. ТЕХНІЧНИЙ СТАН ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ТА ЇХ ОБЛАДНАННЯ

31.1. Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання повинні відповідати вимогам стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища, а також правил технічної експлуатації, інструкцій підприємств-виробників та іншої нормативно-технічної документації.

транспортных средствах, которые перевозят опасных грузов, при перевозке грузовым автомобилем пассажиров, а также в случаях, когда максимальная скорость транспортного средства согласно его технической характеристикой или отдельными условиями движения, определенными Госавтоинспекцией, ниже установленной в пунктах 12.6 и 12.7 настоящих Правил;

{ Подпункт "а" пункта 30.3 с изменениями, внесенными согласно Постановлению КМ № 876 (876-2008-п) от 01.10.2008 }

і) "Опознавательный автомобильный знак Украины" - эллипс белого цвета с черной каймой и нанесенными внутри латинскими буквами UA. Длина осей эллипса должна быть 175 и 115 мм. Размещается сзади на транспортных средствах, находящихся в международном движении;

і) "Опознавательный знак транспортного средства" - специальная лента из световозвращающей пленки с нанесенными под углом 45 градусов красными и белыми полосами, которые чередуются. Знак размещается на транспортных средствах сзади горизонтально и симметрично к продольной оси как можно ближе к внешнему габариту транспортного средства, а на транспортных средствах, имеющих кузов-фургон, - и вертикально. На транспортных средствах, используемых для дорожных работ, а также на средствах, которые имеют особую форму, и на их оснащении знак размещается также спереди и по бокам.

Опознавательный знак размещается обязательно на транспортных средствах, используемых для дорожных работ, а также на средствах, которые имеют особую форму. На других транспортных средствах опознавательный знак размещается по желанию их владельцев;

й) "Такси" - квадраты контрастного цвета (сторона - не менее 20 мм), которые размещены в шахматном порядке в два ряда. Знак устанавливается на крыше транспортных средств или наносится на боковой их поверхности. При этом должно быть нанесен по меньшей мере пять квадратов;

к) "Учебное транспортное средство" - равносторонний треугольник белого цвета с вершиной вверх и каймой красного цвета, в который вписана буква "У" черного цвета (сторона - не менее 200 мм, ширина каймы - 1 / 10 этой стороны). Знак размещается спереди и сзади на транспортных средствах, используемых для обучения вождению (допускается установка двустороннего знака на крыше легкового автомобиля);

л) "Шипы" - равносторонний треугольник белого цвета с вершиной вверх и каймой красного цвета, в который вписана буква "Ш" черного цвета (сторона треугольника - не менее 200 мм, ширина каймы - 1 / 10 стороны). Знак размещается сзади на транспортных средствах, на которых установлены шины с шипами.

30.4. Оознавательные знаки размещаются на высоте 400 - 1600 мм от поверхности дороги так, чтобы они не ограничивали обзор, и их было хорошо видно другим участникам дорожного движения.

30.5. Для обозначения гибкой сцепки во время буксирования используются флажки или щитки размером 200 х 200 мм с нанесенными на них по диагонали красными и белыми полосами, которые чередуются, из светоотражающего материала шириной 50 мм.

30.6. Знак аварийной остановки в соответствии с ГОСТ 24333-97 представляет собой равносторонний треугольник, изготовленный из световозвращающих планок красного цвета с внутренней флуоресцентной вставкой красного цвета.

30.7. Запрещается наносить на внешние поверхности транспортных средств изображения или надписи, не предусмотренные предприятием-производителем или совпадают с цветографическими схемами, опознавательными знаками или надписями транспортных средств оперативных и специальных служб, предусмотренных ДСТУ 3849-99.

31. ТЕХНИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ И ИХ ОБОРУДОВАНИЯ

31.1. Техническое состояние транспортных средств и их оборудование должны соответствовать требованиям стандартов, касающихся безопасности дорожного движения и охраны окружающей среды, а также правил технической эксплуатации, инструкций предприятий-изготовителей и другой нормативно-технической документации.

31.2. Забороняється експлуатація тролейбусів і трамваїв за наявності будь-якої несправності, зазначеної в правилах технічної експлуатації цих транспортних засобів.

31.3. Забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством:

а) у разі їх виготовлення або переобладнання з порушенням вимог стандартів, правил і нормативів, що стосуються безпеки дорожнього руху;

б) якщо вони не пройшли обов'язковий технічний контроль (для транспортних засобів, що підлягають такому контролю);

{ Підпункт "б" пункту 31.3 в редакції Постанови КМ N 1029 (1029-2011-п) від 26.09.2011 }

в) якщо номерні знаки не відповідають вимогам відповідних стандартів;

г) у разі обладнання без дозволу Державтоінспекції спеціальними звуковими та світловими сигналами.

31.4. Забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством за наявності таких технічних несправностей і невідповідності таким вимогам:

31.4.1. Гальмові системи:

а) змінено конструкцію гальмових систем, застосовано гальмову рідину, вузли або окремі деталі, що не передбачені для даної моделі транспортного засобу або не відповідають вимогам підприємства-виробника;

б) під час дорожніх випробувань робочої гальмової системи перевищуються такі значення:

Тип транспортного засобу	Гальмовий шлях, м, не більше ніж

Легкові автомобілі та їхні модифікації для перевезення вантажів	14,7
Автобуси	18,3
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 12 т включно	18,3
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою понад 12 т	19,5
Автопоїзди, тягачами яких є легкові автомобілі та їхні модифікації для перевезення вантажу	16,6
Автопоїзди, тягачами яких є вантажні автомобілі	19,5
Двоколісні мотоцикли і мопеди	7,5
Мотоцикли з причепом	8,2

Нормативне значення гальмового шляху для транспортних засобів випуску до 1988 року допускається перевищувати не більше ніж на 10 відсотків значення, поданого в таблиці.

Примітки: 1. Випробування робочої гальмової системи проводиться на горизонтальній ділянці дороги з рівним, сухим, чистим цементно- або асфальтобетонним покриттям при швидкості транспортного засобу на початок гальмування: 40 км/год - для автомобілів, автобусів і автопоїздів; 30 км/год - для мотоциклів, мопедів за методом одноразового впливу на органи керування гальмовою системою. Результати випробування вважаються незадовільними, якщо під час гальмування транспортний засіб розвертається на кут більше 8 градусів або займає смугу руху більше ніж 3,5 м.

2. Гальмовий шлях вимірюється з моменту натискання на гальмову педаль (рукоятку) до повної зупинки транспортного засобу;

в) порушено герметичність гідравлічного гальмового приводу;

г) порушено герметичність пневматичного або пневмогідравлічного гальмового приводу, що спричиняє зменшення тиску повітря при непрацюючому двигуні більш як на 0,05 МПа (0,5 кгс/кв.см) за 15 хв у разі приведення в дію органів керування гальмовою системою;

г) не працює манометр пневматичного або пневмогідравлічного гальмового приводу;

д) стоянкова гальмова система при відключеному від трансмісії двигуні не забезпечує нерухомий стан:

31.2. Запрещается эксплуатация троллейбусов и трамваев при наличии любой неисправности, указанной в правилах технической эксплуатации этих транспортных средств.

31.3. Запрещается эксплуатация транспортных средств согласно законодательству:

а) в случае их изготовления или переоборудования с нарушением требований стандартов, правил и нормативов, касающихся безопасности дорожного движения;

б) если они не прошли обязательный технический контроль (для транспортных средств, подлежащих такому контролю)

{ Подпункт "б" пункта 31.3 в редакции Постановления КМ N 1029 (1029-2011-п) от 26.09.2011 }

в) если номерные знаки не отвечают требованиям соответствующих стандартов;

д) в случае оборудования без разрешения Госавтоинспекции специальными звуковыми и световыми сигналами.

31.4. Запрещается эксплуатация транспортных средств согласно законодательству при наличии таких технических неисправностей и несоответствия таким требованиям:

31.4.1. Тормозные системы:

а) изменена конструкция тормозных систем, применена тормозная жидкость, узлы или отдельные детали, не предусмотренные для данной модели транспортного средства или не отвечают требованиям предприятия-изготовителя;

б) во время дорожных испытаний рабочей тормозной системы превышаются следующие значения:

Тип транспортного средства	Тормозной путь, м, Не более

Легковые автомобили и их модификации для перевозки грузов	14,7
автобусы	18,3
Грузовые автомобили с разрешенной максимальной массой до 12 т включительно	18,3
Грузовые автомобили с разрешенной максимальной массой свыше 12 т	19,5
Автопоезда, тягачами которых являются легковые автомобили и их модификации для перевозки груза	16,6
Автопоезда, тягачами которых являются грузовые автомобили	19,5
Двухколесные мотоциклы и мопеды	7,5
Мотоциклы с причепом	8,2

Нормативное значение тормозного пути для транспортных средств выпуска до 1988 года допускается превышать не более чем на 10 процентов значения, представленного в таблице.

Примечания: 1. Испытание рабочей тормозной системы проводится на горизонтальном участке дороги с ровным, сухим, чистым цементно-или асфальтобетонным покрытием при скорости транспортного средства на начало торможения: 40 км / ч - для автомобилей, автобусов и автопоездов; 30 км / ч - для мотоциклов, мопедов за методом однократного воздействия на органы управления тормозной системой. Результаты испытания считаются неудовлетворительными, если во время торможения транспортное средство разворачивается на угол более 8 градусов или занимает полосу движения более 3,5 м.

2. Тормозной путь измеряется с момента нажатия на тормозную педаль (рукоятку) до полной остановки транспортного средства;

в) затронута герметичность гидравлического тормозного привода;

г) затронута герметичность пневматического или пневмогідравлічного тормозного привода, который влечет уменьшение давления воздуха при неработающем двигателе более чем на 0,05 МПа (0,5 кгс/кв.см) за 15 мин в случае приведения в действие органов управления тормозной системой;

г) не работает манометр пневматического или пневмогідравлічного тормозного привода;

д) стояночная тормозная система при отключенном от трансмиссии двигателе не обеспечивает неподвижное состояние:

транспортних засобів з повним навантаженням - на уклоні не менше ніж 16 %; легкових автомобілів, їхніх модифікацій для перевезення вантажів, а також автобусів у спорядженому стані - на уклоні не менше ніж 23 %; вантажних автомобілів і автопоїздів у спорядженому стані - на уклоні не менше ніж 31 %; е) не замикається важіль (рукоятка) стоянкової гальмової системи в робочому положенні;

31.4.2. Рульове керування:

а) сумарний люфт у рульовому керуванні перевищує такі граничні значення:

Тип транспортного засобу	Граничне значення сумарного люфту, град, не більше ніж

Легкові автомобілі та вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3,5 т	10
Автобуси з дозволеною максимальною масою до 5 т	10
Автобуси з дозволеною максимальною масою понад 5 т	20
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т	20
Автомобілі і автобуси, зняті з виробництва	25

б) є не передбачені конструкцією відчутні взаємні переміщення деталей і вузлів рульового керування або переміщення їх відносно кузова (шасі, кабіни, рами) транспортного засобу; нарізні з'єднання не затягнуті або надійно не зафіксовані;

в) зіпсований або відсутній передбачений конструкцією підсилювач рульового керування або рульовий демпфер (на мотоциклах);

г) у рульовому керуванні встановлено деталі із слідами залишкової деформації та іншими дефектами, а також застосовано деталі і робочі рідини, що не передбачені для даної моделі транспортного засобу або не відповідають вимогам підприємства-виробника.

31.4.3. Зовнішні світлові прилади:

а) кількість, тип, колір, розміщення і режим роботи зовнішніх світлових приладів не відповідають вимогам конструкції транспортного засобу;

б) порушено регулювання фар;

в) не горить лампа лівої фари в режимі ближнього світла;

г) на світлових приладах немає розсіювачів або використовуються розсіювачі і лампи, що не відповідають типу даного світлового приладу;

г) на розсіювачах світлових приладів нанесено тонування або покриття, що зменшує їх прозорість чи світлопропускання.

Примітки: 1. Мотоцикли (мопеди) можуть бути додатково обладнані однією протитуманною фарою, інші механічні транспортні засоби - двома. Протитуманні фари повинні розміщуватися на висоті не менше 250 мм від поверхні дороги (але не вище фар ближнього світла) симетрично до поздовжньої осі транспортного засобу і не далі 400 мм від зовнішнього габариту за шириною.

2. Дозволяється встановлювати на транспортних засобах один або два задні протитуманні ліхтарі червоного кольору на висоті 400-1200 мм і не ближче 100 мм до ліхтарів сигналу гальмування.

3. Увімкнення протитуманних фар, задніх протитуманних ліхтарів повинно здійснюватися одночасно з увімкненням габаритних вогнів і освітленням номерного знака (ближнім або дальнім світлом фар).

4. На легковому автомобілі і автобусі дозволяється встановлювати один або два додаткові немиготливі сигнали гальмування червоного кольору на висоті 1150-1400 мм від поверхні дороги;

31.4.4. Склоочисники і склоомивачі вітрового скла:

а) не працюють склоочисники;

б) не працюють передбачені конструкцією транспортного засобу склоомивачі;

31.4.5. Колеса і шини:

а) шини легкових автомобілів та вантажних автомобілів з дозволеною

транспортных средств с полной нагрузкой - на уклоне не менее 16%; легковых автомобилей, их модификаций для перевозки грузов, а также автобусов в снаряженном состоянии - на уклоне не менее 23%; грузовых автомобилей и автопоездов в снаряженном состоянии - на уклоне не менее 31%; е) не замыкается рычаг (рукоятка) стояночной тормозной системы в рабочем положении;

31.4.2. Рулевое управление:

а) суммарный люфт в рулевом управлении превышает такие предельные значения:

Тип транспортного средства	Предельное значение суммарного Люфта, град, Не более

Легковые автомобили и грузовые автомобили с разрешенной максимальной массой до 3,5 т	10
Автобусы с разрешенной максимальной массой до 5 т	10
Автобусы с разрешенной максимальной массой свыше 5 т	20
Грузовые автомобили с разрешенной максимальной массой более 3,5 т	20
Автомобили и автобусы, снятые с производства	25

б) есть не предусмотренные конструкцией ощутимые взаимные перемещения деталей и узлов рулевого управления или перемещение их относительно кузова (шасси, кабины, рамы) транспортного средства; резьбовые соединения не затянуты или надежно не зафиксированы;

в) испорчен или отсутствует предусмотренный конструкцией усилитель рулевого управления или рулевой демпфер (на мотоциклах);

г) в рулевом управлении установлены детали со следами остаточной деформации и другими дефектами, а также применены детали и рабочие жидкости, не предусмотренные для данной модели транспортного средства или не отвечают требованиям предприятия-изготовителя.

31.4.3. Внешние световые приборы:

а) количество, тип, цвет, расположение и режим работы внешних световых приборов не соответствуют требованиям конструкции транспортного средства;

б) нарушена регулировка фар;

в) не горит лампа левой фары в режиме ближнего света;

г) на световых приборах нет рассеивателей или используются рассеиватели и лампы, не соответствующие типу данного светового прибора;

г) на рассеивателях световых приборов нанесены тонирование или покрытие, которое уменьшает их прозрачность или светопропускание.

Примечания: 1. Мотоциклы (мопеды) могут быть дополнительно оборудованы одной противотуманной фарой, другие механические транспортные средства - двумя. Противотуманные фары должны размещаться на высоте не менее 250 мм от поверхности дороги (но не выше фар ближнего света) симметрично продольной оси транспортного средства и не далее 400 мм от внешнего габарита по ширине.

2. Разрешается устанавливать на транспортных средствах один или два задних противотуманных фонаря красного цвета на высоте 400-1200 мм и не ближе 100 мм к фонарям сигнала торможения.

3. Включение противотуманных фар, задних противотуманных фонарей должно осуществляться одновременно с включением габаритных огней и освещением номерного знака (ближним или дальним светом фар).

4. На легковом автомобиле и автобусе разрешается устанавливать один или два дополнительных немигающих сигнала торможения красного цвета на высоте 1150-1400 мм от поверхности дороги;

31.4.4. Стеклоочистители и стеклоомыватели ветрового стекла:

а) не работают стеклоочистители;

б) не работают предусмотренные конструкцией транспортного средства стеклоомыватели;

31.4.5. Колеса и шины:

а) шины легковых автомобилей и грузовых автомобилей с разрешенной

максимальною масою до 3,5 т мають залишкову висоту малюнка протектора менше 1,6 мм, вантажних автомобілів з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т - 1,0 мм, автобусів - 2,0 мм, мотоциклів і мопедів - 0,8 мм.

Для причепів устанавливаются нормы остаточной высоты малюнка протектора шин, аналогічні нормам для шин автомобілів-тягачів;

б) шини мають місцеві пошкодження (порізи, розриви тощо), що оголюють корд, а також розшарування каркаса, відшарування протектора і боковини;

в) шини за розміром або допустимим навантаженням не відповідають моделі транспортного засобу;

г) на одну вісь транспортного засобу встановлено діагональні шини разом з радіальними, ошиповані і неошиповані, морозостійкі і неморозостійкі, шини різних розмірів чи конструкцій, а також шини різних моделей з різними малюнками протектора для легкових автомобілів, різними типами малюнків протектора - для вантажних автомобілів;

г) на передню вісь транспортного засобу встановлено радіальні шини, а на іншу (інші) - діагональні;

д) на передній осі автобуса, який виконує міжміські перевезення, встановлено шини з відновленим протектором, а на інших осях - шини, відновлені за другим класом ремонту;

е) на передній осі легкових автомобілів і автобусів (крім автобусів, які виконують міжміські перевезення) встановлено шини, відновлені за другим класом ремонту;

е) відсутній болт (гайка) кріплення або є тріщини диска і ободів коліс;

31.4.6. Двигун:

а) вміст шкідливих речовин у відпрацьованих газах або їх димність перевищують установлені стандартами норми;

б) негерметична паливна система;

в) несправна система випускання відпрацьованих газів;

31.4.7. Інші елементи конструкції:

а) немає передбачених конструкцією транспортного засобу стекол, дзеркал заднього виду;

б) не працює звуковий сигнал;

в) встановлено на скло додаткові предмети або нанесено покриття, які обмежують оглядовість з місця водія, і погіршують його прозорість.

Примітка. На верхній частині вітрового скла автомобілів і автобусів можуть бути прикріплені прозорі кольорові плівки. Дозволяється застосовувати тоновані стекла (крім дзеркальних), світлопропускання яких відповідає вимогам ГОСТ 5727-88. Дозволяється застосовувати занавіски на бокових вікнах автобусів;

г) не працюють передбачені конструкцією замки дверей кузова або kabіни, запори бортів вантажної платформи, запори горловин цистерн і паливних баків, механізм регулювання положення сидіння водія, аварійні виходи, пристрої для приведення їх у дію, привід керування дверима, спідометр, тахограф, пристрій для обігрівання і обдування скла;

г) зруйновано корінний лист або центральний болт ресори;

д) зіпсовано тягово-зчіпний або опорно-зчіпний пристрій тягача і причіпної ланки у складі автопоезда, а також передбачені їхньою конструкцією страховальні троси (ланцюги). Є лфты в з'єднаннях рами мотоцикла з рамою бокового причепа;

е) відсутній передбачений конструкцією бампер або задній захисний пристрій, грязезахисні фартуки і брызговики;

е) відсутні:

медична аптечка з нанесеними на неї відомостями про тип транспортного засобу, для якого вона призначена, - на мотоциклі з боковим причепом, легковому, вантажному автомобілі, колісному тракторі, автобусі, мікроавтобусів, троллейбусі, автомобілі, що перевозить небезпечний вантаж;

знак аварійної зупинки (миготливий червоний ліхтар), який відповідає вимогам стандарту, - на мотоциклі з боковим причепом, легковому, вантажному автомобілі, колісному тракторі, автобусі;

максимальной массой до 3,5 т имеют остаточную высоту рисунка протектора менее 1,6 мм, грузовых автомобилей с разрешенной максимальной массой более 3,5 т - 1,0 мм, автобусов - 2,0 мм, мотоциклов и мопедов - 0,8 мм.

Для прицепов устанавливаются нормы остаточной высоты рисунка протектора шин, аналогічні нормам для шин автомобилей-тягачей;

б) шини имеют местные повреждения (порезы, разрывы и т.д.), обнажающие корд, а также расслоение каркаса, отслоение протектора и боковины;

в) шины по размеру или допустимой нагрузке не соответствуют модели транспортного средства;

г) на одну ось транспортного средства установлены диагональные шины вместе с радиальными, ошипованные и неошипованные, морозостойкие и неморозостойкие, шины разных размеров или конструкций, а также шины разных моделей с разными рисунками протектора для легковых автомобилей, разными типами рисунков протектора - для грузовых автомобилей;

г) на переднюю ось транспортного средства установлены радиальные шины, а на другую (другие) - диагональные;

д) на передней оси автобуса, выполняющего междугородные перевозки, установлены шины с восстановленным протектором, а на других осях - шины, восстановленные по второму классу ремонта;

е) на передней оси легковых автомобилей и автобусов (кроме автобусов, выполняющих междугородные перевозки) установлены шины, восстановленные по второму классу ремонта;

е) отсутствует болт (гайка) крепления или имеются трещины диска и ободов колес;

31.4.6. Двигатель:

а) содержание вредных веществ в отработанных газах или их дымность превышают установленные стандартами нормы;

б) негерметична топливная система;

в) неисправна система выпуска отработанных газов;

31.4.7. Другие элементы конструкции:

а) нет предусмотренных конструкцией транспортного средства стекол, зеркал заднего вида;

б) не работает звуковой сигнал;

в) установлены на стекло дополнительные предметы или нанесены покрытия, ограничивающие обзорность с места водителя, и ухудшают его прозрачность.

Примечание. На верхней части ветрового стекла автомобилей и автобусов могут быть прикреплены прозрачные цветные пленки. Разрешается применять тонированные стекла (кроме зеркальных), светопропускание которых соответствует требованиям ГОСТ 5727-88. Разрешается применять занавески на боковых окнах автобусов;

г) не работают предусмотренные конструкцией замки дверей кузова или kabіны, запоры бортов грузовой платформы, запоры горловин цистерн и топливных баков, механизм регулировки положения сиденья водителя, аварийные выходы, устройства для приведения их в действие, привод управления дверью, спидометр, тахограф, устройство для обогрева и обдува стекла;

г) разрушены коренной лист или центральный болт рессоры;

д) испорчено тягово-сцепное или опорно-сцепное устройство тягача и причепного звена в составе автопоезда, а также предусмотренные их конструкцией страховочные тросы (цепи). Есть лфты в соединениях рамы мотоцикла с рамой бокового прицепа;

е) отсутствует предусмотренный конструкцией бампер или заднее защитное устройство, грязезащитные фартуки и брызговики;

е) отсутствуют:

медицинская аптечка с нанесенными на нее сведениями о типе транспортного средства, для которого она предназначена, - на мотоцикле с боковым причепом, легковом, грузовом автомобиле, колесном тракторе, автобусе, микроавтобусов, троллейбусе, автомобили, которые перевозит опасный груз;

знак аварийной остановки (мигающий красный фонарь), соответствующий требованиям стандарта, - на мотоцикле с боковым причепом, легковом, грузовом автомобиле, колесном тракторе, автобусе;

на вантажних автомобілях з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т і в автобусах з дозволеною максимальною масою понад 5 т - протидікотні упори (щонайменше два);

проблискові маячки оранжевого кольору на великовагових та великогабаритних транспортних засобах;

{ Абзац п'ятий підпункту "е" пункту 31.4.7 в редакції Постанови КМ N 876 (876-2008-п) від 01.10.2008 }

працездатний вогнегасник на легковому, вантажному автомобілі, автобусі.

Примітки: 1. Тип, марка, місце встановлення додаткової кількості вогнегасників, якими обладнуються транспортні засоби, що перевозять радіоактивні та окремі небезпечні вантажі, визначаються умовами безпечного перевезення конкретного небезпечного вантажу.

2. Аптечка, перелік медикаментів якої відповідає ДСТУ 3961-2000 для відповідного типу транспортного засобу, і вогнегасник повинні бути в закріпленому стані у місцях, визначених підприємством-виробником. У разі коли конструкцією транспортного засобу зазначені місця не передбачено, медична аптечка і вогнегасник повинні розташовуватись у легкодоступних місцях.

Тип і кількість вогнегасників повинні відповідати встановленим нормам. Вогнегасники, якими забезпечуються транспортні засоби, повинні бути сертифікованими в Україні відповідно до вимог законодавства;

{ Пункт 2 примітки підпункту "е" пункту 31.4.7 в редакції Постанови КМ N 934 (934-2009-п) від 03.09.2009 }

ж) відсутні ремені безпеки та підголовники в транспортних засобах, де їх установка передбачена конструкцією;

з) ремені безпеки не в робочому стані або мають видимі надриви на лямках;

и) на мотоциклі немає передбачених конструкцією дуг безпеки;

і) на мотоциклах і мопедах немає передбачених конструкцією підніжок, на сидлі - поперечних рукояток для пасажирів;

ї) відсутні або несправні фари і задні габаритні ліхтарі транспортного засобу, що перевозить великогабаритний, великоваговий чи небезпечний вантаж, а також проблискові маячки, світлоповертальні елементи, розпізнавальні знаки, передбачені пунктом 30.3 цих Правил.

31.5. У разі виникнення в дорозі несправностей, зазначених у пункті 31.4 цих Правил, водій повинен вжити заходів для їх усунення, а якщо це зробити неможливо - рухатися якомога коротшим шляхом до місця стоянки або ремонту, дотримуючись запобіжних заходів з виконанням вимог пунктів 9.9 і 9.11 цих Правил.

У разі виникнення в дорозі несправностей, зазначених у пункті 31.4.7 ("і"; "д" - у складі автопоїзда) подальший рух заборонено до їх усунення. Водій несправного транспортного засобу повинен вжити заходів для того, щоб прибрати його за межі проїзної частини дороги.

31.6. Забороняється подальший рух транспортних засобів, у яких:

а) робоча гальмова система чи рульове керування не дають змоги водієві зупинити транспортний засіб або здійснити маневр під час руху з мінімальною швидкістю;

б) у темну пору доби або в умовах недостатньої видимості не горять лампи фар чи задні габаритні ліхтарів;

в) під час дощу або снігопаду не працює склоочисник з боку розміщення керма;

г) зіпсований тягово-зчіпний пристрій автопоїзда.

31.7. Забороняється експлуатація транспортного засобу шляхом доставки його на спеціальний майданчик чи стоянку Державтоінспекції у випадках, передбачених законодавством.

32. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ УЗГОДЖЕННЯ З ДЕРЖАВТОІНСПЕКЦІЄЮ

32.1. З органами Державтоінспекції узгоджуються:

а) розміщення в смугах відведення автомобільних доріг або червоних лініях міських вулиць і доріг та їх штучних спорудах кіосків, павільйонів, рекламоносіїв, пересувних торговельних пунктів, а також на прилеглих територіях, будинках, спорудах - адміністративних приміщень підприємств, установ та організацій, місць торгівлі та надання послуг;

на грузових автомобілях с разрешенной максимальной массой свыше 3,5 т и в автобусах с разрешенной максимальной массой свыше 5 т - противооткатные упоры (не менее двух);

проблесковые маячки оранжевого цвета на тяжеловесных и крупногабаритных транспортных средствах;

{ Абзац пятый подпункта "е" пункта 31.4.7 в редакции Постановления КМ N 876 (876-2008-п) от 01.10.2008 }

работоспособный огнетушитель на легковом, грузовом автомобиле, автобусе.

Примечания: 1. Тип, марка, места установления дополнительного количества огнетушителей, которыми оборудуются транспортные средства, перевозящие радиоактивные и отдельные опасные грузы, определяются условиями безопасной перевозки конкретного опасного груза.

2. Аптечка, перечень медикаментов которой отвечает ДСТУ 3961-2000 для соответствующего типа транспортного средства, и огнетушитель должны быть в закреплённом состоянии в местах, определенных предприятием-производителем. В случае если конструкцией транспортного средства указаны места не предусмотрены, медицинская аптечка и огнетушитель должны располагаться в легкодоступном месте.

Тип и количество огнетушителей должны соответствовать установленным нормам. Огнетушители, которыми обеспечиваются транспортные средства, должны быть сертифицированы в Украине в соответствии с требованиями законодательства;

{ Пункт 2 примечания подпункта "е" пункта 31.4.7 в редакции Постановления КМ N 934 (934-2009-п) от 03.09.2009 }

ж) отсутствуют ремни безопасности и подголовники в транспортных средствах, где их установка предусмотрена конструкцией;

з) ремни безопасности в нерабочем состоянии или имеют видимые надрывы на лямках;

и) на мотоцикле нет предусмотренных конструкцией дуг безопасности;

і) на мотоциклах и мопедах нет предусмотренных конструкцией подножек, на сидении - поперечных рукояток для пассажира;

ї) отсутствуют или неисправны фары и задние габаритные фонари транспортного средства, перевозящего крупногабаритный, тяжеловесный или опасный груз, а также проблесковые маячки, световозвращающие элементы, опознавательные знаки, предусмотренные пунктом 30.3 этих Правил.

31.5. При возникновении в дороге неисправностей, указанных в пункте 31.4 настоящих Правил, водитель должен принять меры для их устранения, а если это сделать невозможно - двигаться как можно более коротким путем к месту стоянки или ремонта, придерживаясь предупредительных мер с выполнением требований пунктов 9.9 и 9.11 настоящих Правил.

При возникновении в дороге неисправностей, указанных в пункте 31.4.7 ("і"; "д" - в составе автопоезда) дальнейшее движение запрещено до их устранения. Водитель неисправного транспортного средства должен принять меры для того, чтобы убрать его за границы проезжей части дороги.

31.6. Запрещается дальнейшее движение транспортных средств, в которых:

а) рабочая тормозная система или рулевое управление не дают возможности водителю остановить транспортное средство или осуществить маневр при движении с минимальной скоростью;

б) в темное время суток или в условиях недостаточной видимости не горят лампы фар или задних габаритных фонарей;

в) во время дождя или снегопада не работает стеклоочиститель со стороны размещения руля;

г) испорченное тягово-сцепное устройство автопоезда.

31.7. Запрещается эксплуатация транспортного средства путем доставки его на специальную площадку или стоянку Госавтоинспекции в случаях, предусмотренных законодательством.

32. ОТДЕЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ, ТРЕБУЮЩИЕ СОГЛАСОВАНИЯ С ГОСАВТОИНСПЕКЦИЕЙ

32.1. С органами Госавтоинспекции согласовываются:

а) размещение в полосах отвода автомобильных дорог или красных линиях городских улиц и дорог и их искусственных сооружениях киосков, павильонов, рекламоносителей, передвижных торговых пунктов, а также на прилегающих территориях, зданиях, сооружениях - административных помещений предприятий, учреждений и организаций, мест торговли и предоставление услуг;

б) маршрути та перелік доріг, на яких може проводитися навчання водінню транспортними засобами;

в) умови та порядок руху колон у складі більш як понад 5 механічних транспортних засобів;

{ Підпункт "г" пункту 32.1 виключено на підставі Постанови КМ N 634 (634-2008-п) від 09.07.2008 }
{ Підпункт "г" пункту 32.1 виключено на підставі Постанови КМ N 634 (634-2008-п) від 09.07.2008 }

д) порядок буксирування двох і більше транспортних засобів;

е) технічні вимоги, конструкція та встановлення на транспортних засобах спеціальних звукових і світлових сигнальних пристроїв (типу "Сирена", проблесковый маячок тощо), світлових показників та розпізнавальних знаків автомобілів аварійної служби, а також розміщення реклами та нанесення білих смуг під нахилом на зовнішніх бокових поверхнях транспортних засобів;

е) переобладнання транспортних засобів.

З органами Державтоінспекції узгоджуються також інші питання забезпечення безпеки дорожнього руху, передбачені законодавчими актами.

32.2. Забороняється, у тому числі в умовах спеціалізованих підприємств, які займаються ремонтом і технічним обслуговуванням транспортних засобів, внесення змін в ідентифікаційні номери і номерні таблички кузова чи шасі (рами), двигуна транспортного засобу, а також їх знищення (перенесення, закріплення, відновлення тощо) без попереднього узгодження з Державтоінспекцією.

б) маршруты и перечень дорог, на которых может проводиться обучение вождению транспортными средствами;

в) условия и порядок движения колонн в составе свыше 5 механических транспортных средств;

{Подпункт "г" пункта 32.1 исключен на основании Постановления КМ N 634 (634-2008-п) от 09.07.2008}
{Подпункт "г" пункта 32.1 исключен на основании Постановления КМ N 634 (634-2008-п) от 09.07.2008}

д) порядок буксировки двух и более транспортных средств;

е) технические требования, конструкция и установка на транспортных средствах специальных звуковых и световых сигнальных устройств (типа "Сирена", проблесковый маячок и т.п.), световых указателей и опознавательных знаков автомобилей аварийной службы, а также размещение рекламы и нанесения белых полос под наклоном на внешних боковых поверхностях транспортных средств;

е) переоборудование транспортных средств.

С органами Госавтоинспекции согласовываются также другие вопросы обеспечения безопасности дорожного движения, предусмотренные законодательными актами.

32.2. Запрещается, в том числе в условиях специализированных предприятий, занимающихся ремонтом и техническим обслуживанием транспортных средств, внесение изменений в идентификационные номера и номерные таблички кузова или шасси (рамы), двигателя транспортного средства, а также их уничтожение (перенесение, закрепление, восстановление и т.п.) без предварительного согласования с Госавтоинспекцией.

33. ДОРОЖНІ ЗНАКИ
(Додаток 1) (306а-2001-п)

I. Попереджувальні знаки

1.1 "Небезпечний поворот праворуч".

1.2 "Небезпечний поворот ліворуч".

Знаки 1.1 і 1.2 попереджають про заокруглення дороги радіусом менше 500 м поза населеними пунктами і менше 150 м - у населених пунктах або про заокруглення з обмеженою оглядовістю.

1.3.1, 1.3.2 "Деякі повороти". Ділянка дороги з двома і більше розташованими один за одним небезпечними поворотами: 1.3.1 - з першим поворотом праворуч, 1.3.2 - з першим поворотом ліворуч.

1.4.1 - 1.4.3 "Напрямок повороту". Знаки (1.4.1 - рух праворуч, 1.4.2 - рух ліворуч) показують напрямки повороту дороги, позначеної знаками 1.1 і 1.2, напрямком об'їзду перешкоди на дорозі, а знак 1.4.1, крім того, - напрямком об'їзду центра перехрестя з круговим рухом; знак 1.4.3 (рух праворуч або ліворуч) показує напрямки руху на Т-подібних перехрестях, розгалуженнях доріг або об'їзду ділянки дороги, що ремонтується.

1.5.1-1.5.3 "Звуження дороги". Знак 1.5.1 - звуження дороги з обох боків, 1.5.2 - з правого, 1.5.3 - з лівого боку.

1.6 "Крутий підйом".

1.7 "Крутий спуск". Знаки 1.6 і 1.7 попереджають про наближення до підйому або спуску, на якому діють вимоги розділу 28 цих Правил.

1.8 "Виїзд на набережну або берег". Виїзд на берег водойми, у тому числі на поромну переправу (застосовується з табличкою 7.11).

1.9 "Тунель". Наближення до споруди, що не має штучного освітлення, оглядовість в'їзного порталу якої обмежена або на під'їзді до неї звужена проїзна частина.

1.10 "Нерівна дорога". Ділянка дороги, що має нерівності проїзної частини - хвилястості, напливи, спучування.

1.11 "Пагорб". Ділянка дороги з буграми, напливами чи неплавним стикуванням конструкцій мостів. Знак також може застосовуватися перед штучно створюваними буграми у місцях, де необхідно примусово обмежити швидкість руху транспортних засобів (небезпечні виїзди з прилеглих територій, місця з інтенсивним рухом дітей через дорогу тощо).

1.12 "Вибоїна". Ділянка дороги з вибоїнами чи просіданнями дорожнього покриття на проїзній частині.

1.13 "Слизька дорога". Ділянка дороги з підвищеною слизькістю проїзної частини.

1.14 "Викидання кам'яних матеріалів". Ділянка дороги, на якій можливе викидання гравію, щебеню тощо з-під коліс транспортних засобів.

1.15 "Небезпечне узбіччя". Підвищене, занижене, зруйноване узбіччя або узбіччя, на якому виконуються ремонтні роботи.

1.16 "Падіння каміння". Ділянка дороги, на якій можуть бути падіння каміння, обвали, зсуви.

1.17 "Боковий вітер". Ділянка дороги, на яких можливий сильний боковий вітер або його раптові пориви.

1.18 "Низьколітаючі літаки". Ділянка дороги, яка проходить поблизу аеродрому або над якою літаки чи вертольоти пролітають на невеликій висоті.

1.19 "Перехрещення з рухом по колу".

1.20 "Перехрещення з трамвайною колією". Місце перетинання дороги з трамвайною колією на перехресті з обмеженою оглядовістю чи поза ним.

1.21 "Перехрещення рівнозначних доріг".

1.22 "Перехрещення з другорядною дорогою".

33. ДОРОЖНЫЕ ЗНАКИ
(Приложение 1) (306а-2001-п)

I. Предупреждающие знаки

1.1 "Опасный поворот направо".

1.2 "Опасный поворот налево".

Знаки 1.1 и 1.2 предупреждают о закруглении дороги радиусом менее 500 м вне населенных пунктов и менее 150 м - в населенных пунктах или о закруглении с ограниченной видимостью.

1.3.1, 1.3.2 "Несколько поворотов". Участок дороги с двумя и более расположенными друг за другом опасными поворотами: 1.3.1 - с первым поворотом направо, 1.3.2 - с первым поворотом налево.

1.4.1 - 1.4.3 "Направление поворота". Знаки (1.4.1 - движение направо, 1.4.2 - движение налево) показывают направление поворота дороги, обозначенной знаками 1.1 и 1.2, направление объезда препятствия на дороге, а знак 1.4.1, кроме того, - направление объезда центра перекресток с круговым движением; знак 1.4.3 (движение направо или налево) показывает направление движения на Т-образных перекрестках, разветвлениях дорог или объезда участка дороги, которая ремонтируется.

1.5.1-1.5.3 "Сужение дороги". Знак 1.5.1 - сужение дороги с обеих сторон, 1.5.2 - с правого, 1.5.3 - с левой стороны.

1.6 "Крутой подъем".

1.7 "Крутой спуск". Знаки 1.6 и 1.7 предупреждают о приближении к подъему или спуску, на котором действуют требования раздела 28 настоящих Правил.

1.8 "Выезд на набережную или берег". Выезд на берег водоема, в том числе на паромную переправу (применяется с табличкой 7.11).

1.9 "Тоннель". Приближение к сооружению, которое не имеет искусственного освещения, обзорность въездного портала которого ограничено или на подъезде к нему сужена проезжая часть.

1.10 "Неровная дорога". Участок дороги, имеющий неровности проезжей части - волнистости, наплывы, вспучивание.

1.11 "Холм". Участок дороги с буграми, наплывами или неплавной стыковкой конструкций мостов. Знак также может применяться перед искусственно создаваемыми буграми в местах, где необходимо принудительно ограничить скорость движения транспортных средств (опасные выезды с прилегающих территорий, места с интенсивным движением детей через дорогу и т.п.).

1.12 "Выбоина". Участок дороги с выбоинами или проседаниями дорожного покрытия на проезжей части.

1.13 "Скользкая дорога". Участок дороги с повышенной скользкостью проезжей части.

1.14 "Выброс каменных материалов". Участок дороги, на котором возможен выброс гравия, щебня и т.п. из-под колес транспортных средств.

1.15 "Опасная обочина". Повышенная, заниженная, разрушенная обочина или обочина, на которой выполняются ремонтные работы.

1.16 "Падение камней". Участок дороги, на котором могут быть падение камней, обвалы, оползни.

1.17 "Боковой ветер". Участок дороги, на которых возможен сильный боковой ветер или его внезапные порывы.

1.18 "Низколетающие самолеты". Участок дороги, которая проходит близ аэродрома или над которой самолеты или вертолеты пролетают на небольшой высоте.

1.19 "Пересечение с круговым движением".

1.20 "Перекресток с трамвайной колеей". Место пересечения дороги с трамвайной колеей на перекрестке с ограниченной обзорностью или вне его.

1.21 "Пересечение равнозначных дорог".

1.22 "Пересечение со второстепенной дорогой".

1.23.1-1.23.4 "Прилягання другорядної дороги". Знак 1.23.1 - прилягання з правого боку, 1.23.2 - з лівого, 1.23.3 - з правого і лівого, 1.23.4 - з лівого і правого боку.

1.24 "Світлофорне регулювання". Перехрестя, пішохідний перехід або ділянка дороги, рух на якій регулюється світлофором.

1.25 "Розвідний міст". Наближення до розвідного моста.

1.26 "Двосторонній рух". Початок ділянки дороги (проїзної частини) із зустрічним рухом після одностороннього.

1.27 "Залізничний переїзд із шлагбаумом".

1.28 "Залізничний переїзд без шлагбаума".

1.29 "Одноколійна залізниця". Позначення не обладнаного шлагбаумом переїзду через залізницю з однією колією.

1.30 "Багатоколійна залізниця". Позначення не обладнаного шлагбаумом переїзду через залізницю з двома і більше коліями.

1.31.1-1.31.6 "Наближення до залізничного переїзду". Додаткове попередження про наближення до залізничного переїзду поза населеними пунктами.

1.32 "Пішохідний перехід". Наближення до нерегульованого пішохідного переходу, позначеного відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою.

1.33 "Діти". Ділянка дороги, на якій можлива поява дітей з території дитячого закладу (дошкільний заклад, школа, оздоровчий табір тощо), що прилягає безпосередньо до дороги.

1.34 "Виїзд велосипедистів". Ділянка дороги, на якій можлива поява велосипедистів, або місце перехрещення з велосипедною доріжкою поза перехрестям.

1.35 "Перегін худоби". Ділянка дороги, на якій можлива поява худоби.

1.36 "Дикі тварини". Ділянка дороги, на якій можлива поява диких тварин.

1.37 "Дорожні роботи". Ділянка дороги, на якій виконуються роботи.

1.38 "Затори в дорожньому русі". Ділянка дороги, де звуження проїзної частини спричиняє затори в дорожньому русі внаслідок виконання дорожніх робіт чи з інших причин.

1.39 "Інша небезпека (аварійно небезпечна ділянка)". Небезпечна ділянка дороги у місцях, де ширина проїзної частини, радіуси заокруглень тощо не відповідають вимогам будівельних норм, а також місце або ділянка концентрації ДТП.

Попереджувальні знаки, за винятком знаків 1.4.1-1.4.3, 1.29-1.31.6, встановлюються поза населеними пунктами на відстані 150-300 м, у населених пунктах - на відстані 50-100 м до початку небезпечної ділянки. У разі потреби знаки встановлюються і на іншій відстані, яка зазначається на табличці 7.1.1.

Знаки 1.6 і 1.7 встановлюються безпосередньо перед початком підйомів або спусків, розташованих один за одним.

На знаках 1.23.1-1.23.4 зображення прилягань відповідає реальній конфігурації перехрестя.

Знаки 1.23.3 і 1.23.4 встановлюються, коли відстань між приляганнями другорядних доріг менше ніж 50 м у населених пунктах і 100 м - поза ними.

Знаки 1.29 і 1.30 встановлюються безпосередньо перед залізничним переїздом.

Знак 1.31.1 встановлюється з першим (головним) по ходу руху знаком 1.27 або 1.28, знак 1.31.4 - з дублюючим, який встановлюється на лівому боці проїзної частини, знаки 1.31.3 і 1.31.6 - з другим знаком 1.27 або 1.28, знаки 1.31.2 і 1.31.5 самостійно (на рівномірній відстані між першим і другим знаком 1.27 або 1.28).

Знак 1.37 може бути встановлено на відстані 10-15 м до місця виконання короткотермінових робіт на проїзній частині в населеному пункті.

Поза населеними пунктами знаки 1.8, 1.13-1.16, 1.25, 1.27, 1.28, 1.33 і 1.37, а в населених пунктах знаки 1.33 і 1.37 повторюються. Наступний знак встановлюється на відстані щонайменше 50 м до початку небезпечної ділянки.

Знаки 1.10, 1.12, 1.14, 1.15, 1.37 і 1.38 - тимчасові і встановлюються на період, необхідний для виконання відповідних робіт на дорозі.

1.23.1-1.23.4 "Примыкание второстепенной дороги". Знак 1.23.1 - примыкание с правой стороны, 1.23.2 - с левой, 1.23.3 - с правой и левой, 1.23.4 - с левой и правой стороны.

1.24 "Светофорное регулирование". Перекресток, пешеходный переход или участок дороги, движение на котором регулируется светофором.

1.25 "Разводной мост". Приближение к разводного моста.

1.26 "Двустороннее движение". Начало участка дороги (проезжей части) со встречным движением после одностороннего.

1.27 "Железнодорожный переезд со шлагбаумом".

1.28 "Железнодорожный переезд без шлагбаума".

1.29 "Однопутная железная дорога". Обозначение не оборудованного шлагбаумом переезда через железную дорогу с одним путем.

1.30 "Многопутная железная дорога". Обозначение не оборудованного шлагбаумом переезда через железную дорогу с двумя и более путями.

1.31.1-1.31.6 "Приближение к железнодорожному переезду". Дополнительное предупреждение о приближении к железнодорожному переезду вне населенных пунктов.

1.32 "Пешеходный переход". Приближение к нерегулируемому пешеходному переходу, обозначенному соответствующими дорожными знаками или дорожной разметкой.

1.33 "Дети". Участок дороги, на котором возможно появление детей с территории детского учреждения (дошкольное учреждение, школа, оздоровительный лагерь и т.п.), которое прилегает непосредственно к дороге.

1.34 "Выезд велосипедистов". Участок дороги, на котором возможно появление велосипедистов, или место пересечения с велосипедной дорожкой вне перекрестка.

1.35 "Перегон скота". Участок дороги, на котором возможно появление скота.

1.36 "Дикие животные". Участок дороги, на котором возможно появление диких животных.

1.37 "Дорожные работы". Участок дороги, на котором выполняются работы.

1.38 "Заторы в дорожном движении". Участок дороги, где сужение проезжей части служит причиной заторов в дорожном движении вследствие выполнения дорожных работ или по другой причине.

1.39 "Другая опасность (аварийно опасный участок)". Опасный участок дороги в местах, где ширина проезжей части, радиусы округлений и т.п. не отвечают требованиям строительных норм, а также место или участок концентрации ДТП.

Предупредительные знаки, за исключением знаков 1.4.1-1.4.3, 1.29-1.31.6, устанавливаются вне населенных пунктов на расстоянии 150-300 м, в населенных пунктах - на расстоянии 50-100 м от начала опасного участка. При необходимости знаки устанавливаются и на другом расстоянии, которое отмечается на табличке 7.1.1.

Знаки 1.6 и 1.7 устанавливаются непосредственно перед началом подъёмов или спусков, расположенных один за другим.

На знаках 1.23.1-1.23.4 изображение отвечает реальной конфигурации перекрестка.

Знаки 1.23.3 и 1.23.4 устанавливаются, когда расстояние между примыканиями второстепенных дорог менее 50 м в населенных пунктах и 100 м - вне их.

Знаки 1.29 и 1.30 устанавливаются непосредственно перед железнодорожным переездом.

Знак 1.31.1 устанавливается с первым (главным) по ходу движения знаком 1.27 или 1.28, знак 1.31.4 - с дублирующим, который устанавливается на левой стороне проезжей части, знаки 1.31.3 и 1.31.6 - со вторым знаком 1.27 или 1.28, знаки 1.31.2 и 1.31.5 самостоятельно (на равномерном расстоянии между первым и вторым знаком 1.27 или 1.28).

Знак 1.37 может быть установлен на расстоянии 10-15 м от места выполнения краткосрочных работ на проезжей части в населенном пункте.

Вне населенных пунктов знаки 1.8, 1.13-1.16, 1.25, 1.27, 1.28, 1.33 и 1.37, а в населенных пунктах знаки 1.33 и 1.37 повторяются. Следующий знак устанавливается на расстоянии менее 50 м до начала опасного участка.

Знаки 1.10, 1.12, 1.14, 1.15, 1.37 и 1.38 - временные и устанавливаются на период, необходимый для выполнения соответствующих работ на дороге.

2. Знаки пріоритету

2.1 "Дати дорогу". Водій повинен дати дорогу транспортним засобам, що під'їжджать до нерегульованого перехрестя по головній дорозі, а за наявності таблички 7.8 - транспортним засобам, що рухаються по головній дорозі.

2.2 "Проїзд без зупинки заборонено". Забороняється проїзд без зупинки перед розміткою 1.12 (стоп-лінія) (див. додаток 2) (306а-2001-п), а якщо вона відсутня - перед знаком.

2.3 "Головна дорога". Надається право першочергового проїзду нерегульованих перехресть.

2.4 "Кінець головної дороги". Скасовується право першочергового проїзду нерегульованих перехресть.

2.5 "Перевага зустрічного руху". Забороняється в'їзд на вузьку ділянку дороги, якщо це може утруднити зустрічний рух. Водій повинен дати дорогу зустрічним транспортним засобам, що знаходяться на вузькій ділянці.

2.6 "Перевага перед зустрічним рухом". Вузька ділянка дороги, під час руху якою водій має перевагу стосовно зустрічних транспортних засобів.

Знаки 2.1-2.3, 2.5 і 2.6 встановлюються безпосередньо перед перехрестям або вузькою ділянкою дороги, крім того, знак 2.3 на початку, а знак 2.4 - в кінці головної дороги. Знак 2.3 з табличкою 7.8 обов'язково повторюється перед перехрестям, на якому головна дорога змінює свій напрямок.

Поза населеними пунктами на дорогах з твердим покриттям знак 2.1 повторюється з додатковою табличкою 7.1.1.

Якщо безпосередньо перед перехрестям встановлено знак 2.2, то йому повинен передувати знак 2.1 з додатковою табличкою 7.1.2.

Якщо знак 2.2 встановлений перед залізничним переїздом, що не охороняється та не обладнаний світлофорною сигналізацією, водій повинен зупинитися перед стоп-лінією, а за її відсутності - перед цим знаком.

3. Заборонні знаки

3.1 "Рух заборонено". Забороняється рух усіх транспортних засобів.

3.2 "Рух механічних транспортних засобів заборонено".

3.3 "Рух вантажних автомобілів заборонено". Забороняється рух вантажних автомобілів і складів транспортних засобів з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т (якщо на знакові не зазначена маса) або з такою, що перевищує зазначену на знакові, а також тракторів, самохідних машин і механізмів.

3.4 "Рух з причепами заборонено". Забороняється рух вантажних автомобілів і тракторів з причепами будь-якого типу, а також буксирування механічних транспортних засобів.

3.5 "Рух тракторів заборонено". Забороняється рух тракторів, самохідних машин і механізмів.

3.6 "Рух мотоциклів заборонено".

3.7 "Рух на мопедах заборонено". Забороняється рух на мопедах і велосипедах з підвісним двигуном.

3.8 "Рух на велосипедах заборонено".

3.9 "Рух пішоходів заборонено".

3.10 "Рух з ручними візками заборонено".

3.11 "Рух гужових возів (саней) заборонено". Забороняється рух гужових возів (саней), тварин під сідлом або в'юком, а також прогін худоби.

3.12 "Рух транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, заборонено".

3.13 "Рух транспортних засобів, що перевозять вибухівку, заборонено".

3.14 "Рух транспортних засобів, що перевозять речовини, які забруднюють воду, заборонено".

3.15 "Рух транспортних засобів, маса яких перевищує ...т, заборонено". Забороняється рух транспортних засобів, у тому числі їх складів, загальна фактична маса яких перевищує зазначену на знакові.

2. Знаки пріоритета

2.1 "Уступити дорогу". Водитель должен уступить дорогу транспортным средствам, которые подъезжают к нерегулируемому перекрестку по главной дороге, а при наличии таблички 7.8 - транспортным средствам, движущимся по главной дороге.

2.2 "Проезд без остановки запрещен". Запрещается проезд без остановки перед разметкой 1.12 (стоп-линия) (см. приложение 2) (306а-2001-п), а если она отсутствует - перед знаком.

2.3 "Главная дорога". Предоставляется право первоочередного проезда нерегулируемых перекрестков.

2.4 "Конец главной дороги". Отменяется право первоочередного проезда нерегулируемых перекрестков.

2.5 "Преимущество встречного движения". Запрещается въезд на узкий участок дороги, если это может затруднить встречное движение. Водитель должен уступить дорогу встречным транспортным средствам, находящимся на узком участке.

2.6 "Преимущество перед встречным движением". Узкий участок дороги, во время движения которым водитель имеет преимущество относительно встречных транспортных средств.

Знаки 2.1-2.3, 2.5 и 2.6 устанавливаются непосредственно перед перекрестком или узким участком дороги, кроме того, знак 2.3 в начале, а знак 2.4 - в конце главной дороги. Знак 2.3 с табличкой 7.8 обязательно повторяется перед перекрестком, на котором главная дорога изменяет свое направление.

Вне населенных пунктов на дорогах с твердым покрытием знак 2.1 повторяется с дополнительной табличкой 7.1.1.

Если непосредственно перед перекрестком установлен знак 2.2, то ему должен предшествовать знак 2.1 с дополнительной табличкой 7.1.2.

Если знак 2.2 установлен перед железнодорожным переїздом, который не охраняется и не оборудован светофорной сигнализацией, водитель должен остановиться перед стоп-линией, а при ее отсутствии - перед этим знаком.

3. Запрещающие знаки

3.1 "Движение запрещено". Запрещается движение всех транспортных средств.

3.2 "Движение механических транспортных средств запрещено".

3.3 "Движение грузовых автомобилей запрещено". Запрещается движение грузовых автомобилей и составов транспортных средств с разрешенной максимальной массой более 3,5 т (если на знаке не указана масса) или с такой, превышающей указанную на знаке, а также тракторов, самоходных машин и механизмов.

3.4 "Движение с прицепом запрещено". Запрещается движение грузовых автомобилей и тракторов с прицепами любого типа, а также буксировка механических транспортных средств.

3.5 "Движение тракторов запрещено". Запрещается движение тракторов, самоходных машин и механизмов.

3.6 "Движение мотоциклов запрещено".

3.7 "Движение на мопедах запрещено". Запрещается движение на мопедах и велосипедах с подвесным двигателем.

3.8 "Движение на велосипедах запрещено".

3.9 "Движение пешеходов запрещено".

3.10 "Движение с ручными тележками запрещено".

3.11 "Движение гужевых повозок (саней) запрещено". Запрещается движение гужевых повозок (саней), животных под седлом или в'юком, а также прогон скота.

3.12 "Движение транспортных средств, перевозящих опасные грузы, запрещено".

3.13 "Движение транспортных средств, перевозящих взрывчатку, запрещено".

3.14 "Движение транспортных средств, перевозящих вещества, загрязняющие воду, запрещено".

3.15 "Движение транспортных средств, масса которых превышает ... т, запрещено". Запрещается движение транспортных средств, в том числе их составов, общая фактическая масса которых превышает указанную на знаке.

3.16 "Рух транспортних засобів, навантаження на вісь яких перевищує ...т, заборонено". Забороняється рух транспортних засобів, у яких фактичне навантаження на будь-яку вісь більше зазначеної на знакові.

3.17 "Рух транспортних засобів, ширина яких перевищує ...м, заборонено". Забороняється рух транспортних засобів, габаритна ширина яких (з вантажем чи без нього) більша зазначеної на знакові.

3.18 "Рух транспортних засобів, висота яких перевищує ...м, заборонено". Забороняється рух транспортних засобів, габаритна висота яких (з вантажем чи без нього) більша зазначеної на знакові.

3.19 "Рух транспортних засобів, довжина яких перевищує ...м, заборонено". Забороняється рух транспортних засобів, габаритна довжина яких (з вантажем чи без нього) більша зазначеної на знакові.

3.20 "Рух транспортних засобів без дотримання дистанції ...м заборонено". Забороняється рух транспортних засобів з дистанцією між ними менше зазначеної на знакові.

3.21 "В'їзд заборонено". Забороняється в'їзд усіх транспортних засобів.

3.22 "Поворот праворуч заборонено".

3.23 "Поворот ліворуч заборонено". Забороняється поворот ліворуч транспортних засобів. При цьому розворот дозволяється.

3.24 "Розворот заборонено". Забороняється розворот транспортних засобів. При цьому поворот ліворуч дозволяється.

3.25 "Обгін заборонено". Забороняється обгін усіх транспортних засобів (крім поодиноких *, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год).

* Поодинокими вважаються одиночні транспортні засоби, автопоїзди, а також буксируючий транспортний засіб у зчепленні з буксиром.

3.26 "Кінець заборони обгону".

3.27 "Обгін вантажним автомобілям заборонено". Забороняється вантажним автомобілям з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т обганяти усі транспортні засоби (крім поодиноких, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год). Тракторам забороняється обгін усіх транспортних засобів, крім поодиноких велосипедів, гужових возів (саней).

3.28 "Кінець заборони обгону вантажним автомобілям".

3.29 "Обмеження максимальної швидкості". Забороняється рух із швидкістю, що перевищує зазначену на знакові.

3.30 "Кінець обмеження максимальної швидкості".

3.31 "Зона обмеження максимальної швидкості". Забороняється в зоні (населений пункт, мікрорайон, зона відпочинку тощо) рух із швидкістю, яка перевищує зазначену на знакові.

3.32 "Кінець зони обмеження максимальної швидкості".

3.33 "Подачу звукового сигналу заборонено". Забороняється користування звуковими сигналами, крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді.

3.34 "Зупинку заборонено". Забороняються зупинка і стоянка транспортних засобів, крім таксі, що здійснює посадку або висадку пасажирів (розвантаження чи завантаження вантажу).

3.35 "Стоянку заборонено". Забороняється стоянка усіх транспортних засобів.

3.36 "Стоянку заборонено в непарні числа місяця".

3.37 "Стоянку заборонено в парні числа місяця".

3.38 "Зона обмеженої стоянки". Визначає територію в населеному пункті, на якій тривалість стоянки обмежена незалежно від того, чи справляється за це плата. У нижній частині знака можуть бути зазначені умови обмеження стоянки. У відповідних випадках на знакові або додаткових табличках 7.4.1 – 7.4.7, 7.19 зазначаються дні і час доби, протягом яких діє обмеження, а також його умови.

Забороняється стоянка в позначеній зоні тривалістю більше тієї, яка зазначена на табличках 7.4.1–7.4.7, 7.19.

3.16 "Движение транспортных средств, нагрузка на ось которых превышает ... т, запрещено". Запрещается движение транспортных средств, у которых фактическая нагрузка на любую ось больше указанной на знаке.

3.17 "Движение транспортных средств, ширина которых превышает ... м, запрещено". Запрещается движение транспортных средств, габаритная ширина которых (с грузом или без него) больше указанной на знаке.

3.18 "Движение транспортных средств, высота которых превышает ... м, запрещено". Запрещается движение транспортных средств, габаритная высота которых (с грузом или без него) больше указанной на знаке.

3.19 "Движение транспортных средств, длина которых превышает ... м, запрещено". Запрещается движение транспортных средств, габаритная длина которых (с грузом или без него) больше указанной на знаке.

3.20 "Движение транспортных средств без соблюдения дистанции ... м запрещено". Запрещается движение транспортных средств с дистанцией между ними меньше указанной на знаке.

3.21 "Въезд запрещен". Запрещается въезд всех транспортных средств.

3.22 "Поворот направо запрещен".

3.23 "Поворот налево запрещен". Запрещается поворот налево транспортных средств. При этом разворот разрешается.

3.24 "Разворот запрещен". Запрещается разворот транспортных средств. При этом поворот налево разрешается.

3.25 "Обгон запрещен". Запрещается обгон всех транспортных средств (кроме одиночных *, движущихся со скоростью менее 30 км/ч).

* Одиночными считаются одиночные транспортные средства, автопоезда, а также буксирующее транспортное средство в сцеплении с буксируемым.

3.26 "Конец запрещения обгона".

3.27 "Обгон грузовым автомобилям запрещен". Запрещается грузовым автомобилям с разрешенной максимальной массой свыше 3,5 т обгонять все транспортные средства (кроме одиночных, движущихся со скоростью менее 30 км/ч). Тракторам запрещается обгон всех транспортных средств, кроме одиночных велосипедов, гужевых повозок (саней).

3.28 "Конец запрещения обгона грузовым автомобилям".

3.29 "Ограничение максимальной скорости". Запрещается движение со скоростью, превышающей указанную на знаке.

3.30 "Конец ограничения максимальной скорости".

3.31 "Зона ограничения максимальной скорости". Запрещается в зоне (населенный пункт, микрорайон, зона отдыха и т.п.) движение со скоростью, превышающей указанную на знаке.

3.32 "Конец зоны ограничения максимальной скорости".

3.33 "Подача звукового сигнала запрещена". Запрещается пользование звуковыми сигналами, кроме случаев, когда без этого невозможно предотвратить дорожно-транспортное происшествие.

3.34 "Остановка запрещена". Запрещаются остановка и стоянка транспортных средств, кроме такси, осуществляющего посадку или высадку пассажиров (разгрузка или загрузка груза).

3.35 "Стоянка запрещена". Запрещается стоянка всех транспортных средств.

3.36 "Стоянка запрещена по нечетным числам месяца".

3.37 "Стоянка запрещена по четным числам месяца".

3.38 "Зона ограниченной стоянки". Определяет территорию в населенном пункте, на котором продолжительность стоянки ограничена независимо от того, справляется ли за это плата. В нижней части знака могут быть указаны условия ограничения стоянки. В соответствующих случаях на знаке или дополнительных табличках 7.4.1 – 7.4.7, 7.19 указываются дни и время суток, в течение которых действует ограничение, а также его условия.

Запрещается стоянка в обозначенной зоне продолжительностью больше той, которая указана на табличках 7.4.1–7.4.7, 7.19.

3.39 "Кінець зони обмеженої стоянки".

3.40 "Митниця". Забороняється проїзд без зупинки біля митниці.

3.41 "Контроль". Забороняється проїзд без зупинки перед контрольними пунктами (пост міліції, карантинний пост, прикордонна зона, закрита територія, пункт оплати проїзду на платних дорогах тощо).

3.42 "Кінець усіх заборон і обмежень". Визначає одночасно кінець дії усіх заборон і обмежень, що запроваджені заборонними дорожніми знаками 3.20, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33-3.37.

3.43 "Небезпека". Забороняє рух усіх без винятку користувачів доріг, вулиць, залізничних переїздів у зв'язку з дорожньо-транспортною пригодою, аварією, проявом стихійного лиха чи іншою небезпекою для руху (зсув ґрунту, падіння каміння, сильний снігопад, повінь тощо).

Не поширюється дія знаків:

3.1, 3.2, 3.21-3.24, 3.34 - на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами;

3.1, 3.2, 3.35-3.38, а також знака 3.34 за наявності під ним таблички 7.18 на водіїв-інвалідів, що керують мотоциклом або автомобілем, позначеними розпізнавальним знаком "Інвалід";

3.1-3.8, 3.11 - на транспортні засоби, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, а також на транспортні засоби, що обслуговують підприємства, які розташовані у позначеній зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати до позначеної зони і виїжджати з неї на найближчому перехресті до місця призначення;

3.3 - на вантажні автомобілі, які мають похилу білу смугу на зовнішній бічній поверхні або перевозять групи людей;

3.35-3.38 - на таксі з увімкненим таксометром.

Дія знаків 3.22-3.24 поширюється на перехрещення проїзних частин та інші місця, перед якими встановлено один з цих знаків.

Зона дії знаків 3.1-3.15, 3.19-3.21, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33-3.37 - від місця встановлення до найближчого перехрестя за ним, а в населених пунктах, де немає перехрестя, - до кінця населеного пункту. Дія знаків не переривається в місцях виїзду з прилеглих до дороги територій і в місцях перехрещення (прилягання) з польовими, лісовими та іншими дорогами без покриття, перед якими не встановлено знаки пріоритету.

У разі заборони руху на ділянках доріг, позначених знаками 3.17-3.19, об'їзд слід здійснювати за іншим маршрутом.

Дія знаків 3.31 і 3.38 поширюється на всю відповідну зону.

Дія знаків 3.9, 3.10, 3.34-3.37 поширюється лише на той бік дороги, на якому вони встановлені.

Дія знака 3.16 поширюється на ту дорогу (ділянку дороги), на початку якої встановлений цей знак.

Дія знаків 3.17, 3.18 поширюється на те місце, перед яким встановлений цей знак.

Дія знака 3.29, що встановлений перед населеним пунктом, позначеним знаком 5.45, поширюється до цього знака.

У разі одночасного застосування знаків 3.36 і 3.37 час перестановки транспортних засобів з одного боку дороги на другий - з 19 до 24 год.

Зона дії знаків може бути зменшена:

для знаків 3.20 і 3.33 - застосуванням таблички 7.2.1;

для знаків 3.25, 3.27, 3.29, 3.31, 3.38 - установленням у кінці зони їх дії відповідно знаків 3.26, 3.28, 3.30, 3.32, 3.39;

для знака 3.29 - зміною на знакові величини максимальної швидкості руху;

для знаків 3.34 -3.37 - табличкою 7.2.2 на початку зони дії, а також установленням у кінці їх зони дії дублюючих знаків 3.34-3.37 з табличкою 7.2.3.

Знак 3.34 може застосовуватися разом з розміткою 1.4, знак 3.35 - з розміткою

3.39 "Конец зоны ограниченной стоянки".

3.40 "Таможня". Запрещается проезд без остановки у таможни.

3.41 "Контроль". Запрещается проезд без остановки перед контрольными пунктами (пост милиции, карантинный пост, пограничная зона, закрытая территория, пункт оплаты проезда на платных дорогах и т.п.).

3.42 "Конец всех запретов и ограничений". Определяет одновременно конец действия всех запретов и ограничений, которые введены запрещающими дорожными знаками 3.20, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33-3.37.

3.43 "Опасность". Запрещает движение всех без исключения пользователей дорог, улиц, железнодорожных переездов в связи с дорожно-транспортным происшествием, аварией, проявлением стихийного бедствия или другой опасностью для движения (сдвиг грунта, падение камней, сильный снегопад, наводнение и т.д.).

Не распространяется действие знаков:

3.1, 3.2, 3.21-3.24, 3.34 - на транспортные средства, движущиеся по установленным маршрутам;

3.1, 3.2, 3.35-3.38, а также знака 3.34 при наличии под ним таблички 7.18 на водителей-инвалидов, которые управляют мотоциклом или автомобилем, обозначенными опознавательным знаком "Инвалид";

3.1-3.8, 3.11 - на транспортные средства, которые обслуживают граждан или принадлежат гражданам, проживающим или работающим в этой зоне, а также на транспортные средства, обслуживающие предприятия, расположенные в обозначенной зоне. В таких случаях транспортные средства должны въезжать в обозначенную зону и выезжать из нее на ближайшем перекрестке к месту назначения;

3.3 - на грузовые автомобили, которые имеют наклонную белую полосу на внешней боковой поверхности или перевозят группы людей;

3.35-3.38 - на такси с включенным таксометром.

Действие знаков 3.22-3.24 распространяется на Перекресток проезжих частей и прочие места, перед которыми установлен один из этих знаков.

Зона действия знаков 3.1-3.15, 3.19-3.21, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33-3.37 - от места установки до ближайшего перекрестка за ним, а в населенных пунктах, где нет перекрестков, - до конца населенного пункта. Действие знаков не прерывается в местах въезда с прилегающих к дороге территорий и в местах пересечения (прилегания) с полевыми, лесными и другими дорогами без покрытия, перед которыми не установлены знаки приоритета.

В случае запрета движения на участках дорог, обозначенных знаками 3.17-3.19, объезд следует осуществлять по другому маршруту.

Действие знаков 3.31 и 3.38 распространяется на всю соответствующую зону.

Действие знаков 3.9, 3.10, 3.34-3.37 распространяется только на ту сторону дороги, на котором они установлены.

Действие знака 3.16 распространяется на ту дорогу (участок дороги), в начале которой установлен этот знак.

Действие знаков 3.17, 3.18 распространяется на то место, перед которым установлен этот знак.

Действие знака 3.29, установленного перед населенным пунктом, обозначенным знаком 5.45, распространяется до этого знака.

В случае одновременного применения знаков 3.36 и 3.37 время перестановки транспортных средств с одной стороны дороги на второй - с 19 до 24 час.

Зона действия знаков может быть уменьшена:

для знаков 3.20 и 3.33 - применением таблички 7.2.1;

для знаков 3.25, 3.27, 3.29, 3.31, 3.38 - установкой в конце зоны их действия соответственно знаков 3.26, 3.28, 3.30, 3.32, 3.39;

для знака 3.29 - изменением на знаке величины максимальной скорости движения;

для знаков 3.34 - 3.37 - табличкой 7.2.2 в начале зоны действия, а также установлением в конце их зоны действия дублирующих знаков 3.34-3.37 с табличкой 7.2.3.

Знак 3.34 может применяться вместе с разметкой 1.4, знак 3.35 - с разметкой

1.10 (див. додаток 2) (306а-2001-п), при цьому зона їх дії визначається за довжиною лінії розмітки.

У разі заборони руху транспортних засобів і пішоходів знаками 3.5-3.11 на одному знакові може бути нанесено не більше трьох їх символів, розділених між собою.

4. Наказові знаки

4.1 "Рух прямо".

4.2 "Рух праворуч".

4.3 "Рух ліворуч".

4.4 "Рух прямо або праворуч".

4.5 "Рух прямо або ліворуч".

4.6 "Рух праворуч або ліворуч". Рух лише у напрямках, указаних стрілками на знаках 4.1-4.6.

4.7 "Об'їзд перешкоди з правого боку".

4.8 "Об'їзд перешкоди з лівого боку". Об'їзд лише з боку, показаного стрілкою на знаках 4.7 і 4.8.

4.9 "Об'їзд перешкоди з правого або лівого боку".

4.10 "Круговий рух". Вимагає об'їзду клумби (центрального островця) в напрямку, показаному стрілками на перехресті з круговим рухом.

4.11 "Рух легкових автомобілів". Дозволяється рух лише легкових автомобілів, автобусів, мотоциклів, маршрутних транспортних засобів і вантажних автомобілів, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3,5 т.

4.12 "Доріжка для велосипедистів". Рух лише на велосипедах. Якщо немає тротуару або пішохідної доріжки, дозволяється також рух пішоходів.

4.13 "Доріжка для пішоходів". Рух лише пішоходів.

4.14 "Доріжка для пішоходів і велосипедистів". Рух пішоходів і велосипедистів.

4.15 "Доріжка для вершників". Рух лише вершників.

4.16 "Обмеження мінімальної швидкості". Рух із не меншою швидкістю, ніж зазначено на знакові, але й не більшою, ніж це передбачено пунктами 12.4-12.7 цих Правил.

4.17 "Кінець обмеження мінімальної швидкості".

Знаки 4.3, 4.5 і 4.6 дозволяють також розворот транспортних засобів. Дія знаків 4.1-4.6 не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами. Дія знаків 4.1-4.6 поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким вони встановлені. Дія знака 4.1, встановленого на початку дороги або за перехрестям, поширюється на ділянку дороги до найближчого перехрестя. Знак не забороняє поворот праворуч у двори та на інші прилеглі до дороги території.

Дія знака 4.11 не поширюється на транспортні засоби, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у позначеній зоні, а також на транспортні засоби, що обслуговують підприємства, які розташовані у цій зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати до позначеної зони і виїжджати з неї на найближчому перехресті до місця призначення.

5. Інформаційно-вказівні знаки

5.1 "Автомобільна дорога". Дорога, на якій діють особливі умови дорожнього руху, передбачені розділом 27 цих Правил.

5.2 "Кінець автомобільної дороги".

5.3 "Дорога для автомобілів". Дорога, на якій діють особливі умови дорожнього руху, передбачені розділом 27 цих Правил (за винятком пункту 27.3 цих Правил).

5.4 "Кінець дороги для автомобілів".

5.5 "Дорога з одностороннім рухом". Дорога або відокремлена проїзна частина, по якій рух транспортних засобів за всією шириною здійснюється лише в одному напрямку.

5.6 "Кінець дороги з одностороннім рухом".

1.10 (см. приложение 2) (306а-2001-п), при этом зона их действия определяется по длине линии разметки.

В случае запрета движения транспортных средств и пешеходов знаками 3.5-3.11 на одном знаке может быть нанесено не более трех их символов, разделенных между собой.

4. Указательные знаки

4.1 "Движение прямо".

4.2 "Движение направо".

4.3 "Движение налево".

4.4 "Движение прямо или направо".

4.5 "Движение прямо или налево".

4.6 "Движение направо или налево". Движение только в направлениях, указанных стрелками на знаках 4.1-4.6.

4.7 "Объезд препятствия с правой стороны".

4.8 "Объезд препятствия с левой стороны". Объезд только со стороны, указанном стрелкой на знаках 4.7 и 4.8.

4.9 "Объезд препятствия с правой или левой стороны".

4.10 "Круговое движение". Требуется объезда клумбы (центрального островка) в направлении, показанном стрелками на перекрестке с круговым движением.

4.11 "Движение легковых автомобилей". Разрешается движение только легковых автомобилей, автобусов, мотоциклов, маршрутных транспортных средств и грузовых автомобилей, разрешенная максимальная масса которых не превышает 3,5 т.

4.12 "Дорожка для велосипедистов". Движение только на велосипедах. Если нет тротуара или пешеходной дорожки, разрешается также движение пешеходов.

4.13 "Дорожка для пешеходов". Движение только пешеходов.

4.14 "Дорожка для пешеходов и велосипедистов". Движение пешеходов и велосипедистов.

4.15 "Дорожка для всадников". Движение только всадников.

4.16 "Ограничение минимальной скорости". Движение с не меньшей скоростью, чем указано на знаке, но и не большей, чем это предусмотрено пунктами 12.4-12.7 этих Правил.

4.17 "Конец ограничения минимальной скорости".

Знаки 4.3, 4.5 и 4.6 разрешают также разворот транспортных средств. Действие знаков 4.1-4.6 не распространяется на транспортные средства, движущиеся по установленным маршрутам. Действие знаков 4.1-4.6 распространяется на перекресток проезжих частей, перед которым они установлены. Действие знака 4.1, установленного в начале дороги или за перекрестком, распространяется на участок дороги до ближайшего перекрестка. Знак не запрещает поворот направо во дворы и на другие прилегающие к дороге территории.

Действие знака 4.11 не распространяется на транспортные средства, которые обслуживают граждан или принадлежат гражданам, проживающим или работающим в обозначенной зоне, а также на транспортные средства, обслуживающие предприятия, расположенные в этой зоне. В таких случаях транспортные средства должны въезжать в обозначенную зону и выезжать из нее на ближайшем перекрестке к месту назначения.

5. Информационно-указательные знаки

5.1 "Автомобильная дорога". Дорога, на которой действуют особые условия дорожного движения, предусмотренные разделом 27 настоящих Правил.

5.2 "Конец автомобильной дороги".

5.3 "Дорога для автомобилей". Дорога, на которой действуют особые условия дорожного движения, предусмотренные разделом 27 настоящих Правил (за исключением пункта 27.3 настоящих Правил).

5.4 "Конец дороги для автомобилей".

5.5 "Дорога с односторонним движением". Дорога или отделенная проезжая часть, по которой движение транспортных средств по всей ширине осуществляется только в одном направлении.

5.6 "Конец дороги с односторонним движением".

5.7.1 і 5.7.2 "Виїзд на дорогу з одностороннім рухом". Вказують напрямок руху на перехрещуваній дорозі, якщо на ній організовано односторонній рух. Рух транспортних засобів по цій дорозі або проїзній частині дозволяється лише у напрямку стрілки.

5.8 "Дорога із смугою для руху маршрутних транспортних засобів". Дорога, на якій рух транспортних засобів здійснюється за встановленим маршрутом по спеціально відведеній смузі назустріч загальному потоку транспортних засобів.

5.9 "Кінець дороги із смугою для руху маршрутних транспортних засобів".

5.10.1 і 5.10.2 "Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних транспортних засобів".

5.11 "Смуга для руху маршрутних транспортних засобів". Смуга призначена лише для транспортних засобів, що рухаються за встановленими маршрутами попутно із загальним потоком транспортних засобів.

Дія знака поширюється на смугу руху, над якою він встановлений. Дія знака, що встановлений праворуч від дороги, поширюється на праву смугу руху.

5.12 "Кінець смуги для руху маршрутних транспортних засобів".

5.13 "Дорога з реверсивним рухом". Початок ділянки дороги, на якій по одній або кількох смугах напрямок руху може змінюватися на протилежний.

5.14 "Кінець дороги з реверсивним рухом".

5.15 "Виїзд на дорогу з реверсивним рухом".

5.16 "Напрямки руху по смугах". Показує кількість смуг на перехресті і дозволені напрямки руху по кожній з них.

5.17.1 і 5.17.2 "Напрямок руху по смугах".

5.18 "Напрямок руху по смузі". Показує дозволений напрямок руху по смузі.

Знак 5.18 із стрілкою, що зображає поворот ліворуч іншим чином, ніж це передбачено цими Правилами, означає, що на даному перехресті поворот ліворуч або розворот здійснюється з виїздом за межі перехрестя направо і об'їздом клумби (розділювального острівця) у напрямку стрілки.

5.19 "Використання смуги руху". Інформує водіїв про використання смуги для руху тільки певних видів транспортних засобів у зазначених напрямках.

Якщо на знакові зображено знак, який забороняє або дозволяє рух будь-яким транспортним засобам, рух цих транспортних засобів по ній відповідно забороняється або дозволяється.

5.20.1–5.20.3 "Початок додаткової смуги руху". Початок додаткової смуги руху на підйомі або смуги гальмування.

Якщо на знакові, встановленому перед додатковою смугою, зображено знак 4.16, водій транспортного засобу, який не може продовжувати рух по основній смузі із зазначеною або більшою швидкістю, повинен перестроїтися на додаткову смугу руху.

Знак 5.20.3 позначає початок додаткової смуги зліва або початок смуги гальмування перед перехрестям для повороту ліворуч або розвороту.

5.21.1 і 5.21.2 "Кінець додаткової смуги руху". Знак 5.21.1 указує на кінець додаткової смуги або смуги розгону, 5.21.2 – на кінець смуги, призначеної для руху в даному напрямку.

5.22 "Прилягання смуги для розгону транспортних засобів". Місце, де смуга для розгону прилягає до основної смуги руху на одному рівні з правого боку.

5.23 "Прилягання додаткової смуги руху з правого боку". Вказує, що додаткова смуга руху прилягає до основної смуги руху на дорозі з правого боку.

5.24.1 і 5.24.2 "Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою". Показує напрямок об'їзду закритої для руху ділянки проїзної частини на дорозі з розділювальною смугою або напрямок руху для повернення на проїзну частину праворуч.

5.25 "Смуга руху для аварійної зупинки". Інформує водія про розташування

5.7.1 и 5.7.2 "Выезд на дорогу с односторонним движением". Указывают направление движения на пересекающей дороге, если на ней организовано одностороннее движение. Движение транспортных средств по этой дороге или проезжей части разрешается только в направлении стрелки.

5.8 "Дорога с полосой для движения маршрутных транспортных средств". Дорога, на которой движение транспортных средств осуществляется по установленным маршрутам по специально отведенной полосе навстречу общему потоку транспортных средств.

5.9 "Конец дороги с полосой для движения маршрутных транспортных средств".

5.10.1 и 5.10.2 "Выезд на дорогу с полосой для движения маршрутных транспортных средств".

5.11 "Полоса для движения маршрутных транспортных средств". Полоса предназначена только для транспортных средств, движущихся по установленным маршрутам попутно с общим потоком транспортных средств.

Действие знака распространяется на полосу движения, над которой он установлен. Действие знака, установленного справа от дороги, распространяется на правую полосу движения.

5.12 "Конец полосы для движения маршрутных транспортных средств".

5.13 "Дорога с реверсивным движением". Начало участка дороги, на которой по одной или нескольким полосам направление движения может изменяться на противоположное.

5.14 "Конец дороги с реверсивным движением".

5.15 "Выезд на дорогу с реверсивным движением".

5.16 "Направления движения по полосам". Показывает количество полос на перекрестке и разрешенные направления движения по каждой из них.

5.17.1 и 5.17.2 "Направление движения по полосам".

5.18 "Направление движения по полосе". Показывает разрешенное направление движения по полосе.

Знак 5.18 со стрелкой, которая изображает поворот налево иным образом, чем это предусмотрено настоящими Правилами, означает, что на данном перекрестке поворот налево или разворот осуществляется с выездом за границы перекрестка направо и объездом клумбы (разделительного островка) в направлении стрелки.

5.19 "Использование полосы движения". Информировует водителей об использовании полосы для движения только определенных видов транспортных средств в указанных направлениях.

Если на знаке изображен знак, который запрещает или разрешает движение любым транспортным средствам, движение этих транспортных средств по ней соответственно запрещается или разрешается.

5.20.1–5.20.3 "Начало дополнительной полосы движения". Начало дополнительной полосы движения на подъеме или полосы торможения.

Если на знаке, установленном перед дополнительной полосой, изображен знак 4.16, водитель транспортного средства, который не может продолжать движение по основной полосе с указанной или большей скоростью, должен перестроиться на дополнительную полосу движения.

Знак 5.20.3 обозначает начало дополнительной полосы слева или начало полосы торможения перед перекрестком для поворота налево или разворота.

5.21.1 и 5.21.2 "Конец дополнительной полосы движения". Знак 5.21.1 указывает на конец дополнительной полосы или полосы разгона, 5.21.2 – на конец полосы, предназначенной для движения в данном направлении.

5.22 "Прилегание полосы для разгона транспортных средств". Место, где полоса для разгона прилегает к основной полосе движения на дороге с правой стороны.

5.23 "Прилегание дополнительной полосы движения из правой стороны". Указывает, что дополнительная полоса движения прилегает к основной полосе движения на дороге с правой стороны.

5.24.1 и 5.24.2 "Изменение направления движения на дороге с разделительной полосой". Показывает направление объезда закрытого для движения участка проезжей части на дороге с разделительной полосой или направление движения для возвращения на проезжую часть справа.

5.25 "Полоса движения для аварийной остановки". Информировует водителя о

смуги, спеціально підготовленої для аварійної зупинки транспортних засобів у разі відмови гальмової системи.

5.26 "Місце для розвороту". Позначає місце для розвороту транспортних засобів. Поворот ліворуч забороняється.

5.27 "Зона для розвороту". Позначає зону за довжиною для розвороту транспортних засобів. Поворот ліворуч забороняється.

5.28.1 і 5.28.2 "Напрямок руху для вантажних автомобілів". Показує рекомендований напрямок руху для вантажних автомобілів і самохідних машин.

5.29.1–5.29.3 "Тупик". Дорога, що не має наскрізного проїзду.

5.30 "Рекомендована швидкість". Зона дії знака поширюється до найближчого перехрестя.

5.31 "Житлова зона". Інформує про в'їзд на територію, де діють особливі умови дорожнього руху, передбачені цими Правилами.

5.32 "Кінець житлової зони".

5.33 "Пішохідна зона". Інформує про особливості і умови дорожнього руху, передбачені цими Правилами.

5.34 "Кінець пішохідної зони".

5.35.1–5.35.2 "Пішохідний перехід". Знак 5.35.1 встановлюється праворуч від дороги на ближній межі переходу, а знак 5.35.2 – ліворуч від дороги на дальній межі переходу.

5.36.1 і 5.36.2 "Підземний пішохідний перехід".

5.37.1 і 5.37.2 "Надземний пішохідний перехід".

5.38 "Місце для стоянки".

5.39 "Зона стоянки". Визначає зону, де дозволена стоянка, за умов, що зазначаються на знакові або додаткових табличках під ним.

5.40 "Кінець зони стоянки".

5.41 "Місце зупинки автобуса".

5.42 "Місце зупинки трамвая".

5.43 "Місце зупинки тролейбуса".

5.44 "Місце зупинки таксі".

5.45 "Початок населеного пункту". Найменування і початок забудови населеного пункту, в якому діють вимоги цих Правил, що визначають порядок руху в населених пунктах.

5.46 "Кінець населеного пункту". Місце, з якого на даній дорозі втрачають чинність вимоги цих Правил, що визначають порядок руху в населених пунктах.

Знаки 5.45 і 5.46 встановлюються на фактичній межі забудови, яка прилягає до дороги.

5.47 "Початок населеного пункту". Найменування і початок забудови населеного пункту, в якому на даній дорозі не діють вимоги цих Правил, що визначають порядок руху в населених пунктах.

5.48 "Кінець населеного пункту". Кінець населеного пункту, позначеного знаком 5.47.

5.49 "Показник загальних обмежень швидкості". Інформує про загальні обмеження швидкості на території України.

5.50 "Можливість використання дороги". Інформує про можливість руху по гірській дорозі, зокрема у разі переїзду через перевал, назва якого зазначається у верхній частині знака. Таблички 1, 2 і 3 – змінні. Табличка 1 червоного кольору з написом "Закрито" забороняє рух, зеленого з написом "Відкрито" – дозволяє. Таблички 2 і 3 білого кольору з написами і позначеннями на них – чорного. У разі коли проїзд відкрито, на табличках 2 і 3 вказівки відсутні, проїзд закрито – на табличці 3 зазначається населений пункт, до якого дорога відкрита, а на табличці 2 робиться напис "Відкрито до...".

5.51 "Попередній показник напрямків". Напрямок руху до вказаних на знакові населених пунктів та інших об'єктів. На знаках може бути нанесено зображення знаків 3.2–3.8, 3.11–3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1–5.30, 5.61.1, 6.1 6.24, символи

расположении полосы, специально подготовленной для аварийной остановки транспортных средств в случае отказа тормозной системы.

5.26 "Место для разворота". Обозначает место для разворота транспортных средств. Поворот налево запрещается.

5.27 "Зона для разворота". Обозначает зону за длиной для разворота транспортных средств. Поворот налево запрещается.

5.28.1 и 5.28.2 "Направление движения для грузовых автомобилей". Показывает рекомендуемое направление движения для грузовых автомобилей и самоходных машин.

5.29.1–5.29.3 "Тупик". Дорога, которая не имеет сквозного проезда.

5.30 "Рекомендуемая скорость". Зона действия знака распространяется до ближайшего перекрестка.

5.31 "Жилая зона". Информировывает о въезде на территорию, где действуют особые условия дорожного движения, предусмотренные настоящими Правилами.

5.32 "Конец жилой зоны".

5.33 "Пешеходная зона". Информировывает об особенностях и условиях дорожного движения, предусмотренные настоящими Правилами.

5.34 "Конец пешеходной зоны".

5.35.1–5.35.2 "Пешеходный переход". Знак 5.35.1 устанавливается справа от дороги на ближней границе перехода, а знак 5.35.2 – слева от дороги на дальней границе перехода.

5.36.1 и 5.36.2 "Подземный пешеходный переход".

5.37.1 и 5.37.2 "Надземный пешеходный переход".

5.38 "Место для стоянки".

5.39 "Зона стоянки". Определяет зону, где разрешена стоянка, при условиях, которые отмечаются на знаке или дополнительных табличках под ним.

5.40 "Конец зоны стоянки".

5.41 "Место остановки автобуса".

5.42 "Место остановки трамвая".

5.43 "Место остановки троллейбуса".

5.44 "Место остановки такси".

5.45 "Начало населенного пункта". Наименование и начало застройки населенного пункта, в котором действуют требования этих Правил, определяющие порядок движения в населенных пунктах.

5.46 "Конец населенного пункта". Место, с которого на данной дороге теряют действие требования этих Правил, определяющие порядок движения в населенных пунктах.

Знаки 5.45 и 5.46 устанавливаются на фактической границе застройки, прилегающей к дороге.

5.47 "Начало населенного пункта". Наименование и начало застройки населенного пункта, в котором на данной дороге не действуют требования настоящих Правил, определяющие порядок движения в населенных пунктах.

5.48 "Конец населенного пункта". Конец населенного пункта, обозначенного знаком 5.47.

5.49 "Указатель общих ограничений скорости". Информировывает об общих ограничениях скорости на территории Украины.

5.50 "Возможность использования дороги". Информировывает о возможности движения по горной дороге, в частности в случае переезда через перевал, название которого отмечается в верхней части знака. Таблички 1, 2 и 3 – сменные. Табличка 1 красного цвета с надписью "Закрыт" запрещает движение, зеленого с надписью "Открыто" – разрешает. Таблички 2 и 3 белого цвета с надписями и обозначениями на них – черного. В случае если проезд открыт, на табличках 2 и 3 указания отсутствуют, проезд закрыт – на табличке 3 отмечается населенный пункт, до которого дорога открыта, а на табличке 2 делается надпись "Открыто до...".

5.51 "Предварительный указатель направлений". Направление движения к указанным на знаке населенных пунктов и других объектов. На знаках может быть нанесены изображения знаков 3.2–3.8, 3.11–3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1–5.30,

аеропорту, спортивні та інші піктограми тощо. У нижній частині знака 5.51 зазначається відстань від місця встановлення знака до перехрестя або початку смуги гальмування.

Знак 5.51 використовується також для того, щоб указати на об'їзд ділянок доріг, на яких встановлено один із заборонних знаків 3.15-3.19.

5.52 "Попередній покажчик напрямку".

5.53 "Покажчик напрямку". Інформує про напрямок руху до зазначених на ньому пунктів.

5.54 "Покажчик напрямків". Інформує про напрямки руху до зазначених на ньому пунктів.

На знаках 5.53 і 5.54 може бути зазначено відстані до позначених на них об'єктів (км), нанесено зображення знаків 3.2-3.8, 3.11-3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1-5.30, 6.1-6.24, символи аеропорту, спортивні та інші піктограми.

5.55 "Схема руху". Маршрут руху на перехресті в разі заборони окремих маневрів або дозволені напрямки руху на складному перехресті.

5.56 "Схема об'їзду". Маршрут об'їзду ділянки дороги, яка тимчасово закрита для руху.

5.57.1 і 5.57.2 "Напрямок об'їзду". Напрямок об'їзду ділянки дороги, яка тимчасово закрита для руху.

5.58.1 і 5.58.2. "Назва об'єкта". Назва об'єкта іншого, ніж населений пункт (вулиця, річка, озеро, перевал, визначне місце та ін.).

5.59 "Покажчик відстаней". Відстань до населених пунктів (км), розташованих на маршруті.

5.60 "Кілометровий знак". Відстань від початку дороги (км).

5.61.1-5.61.3 "Номер маршруту". Знаки 5.61.1 - номер, наданий дорозі (маршруту); 5.61.2, 5.61.3 - номер і напрямок дороги (маршруту).

5.62 "Місце зупинки". Місце зупинки транспортних засобів під час дії заборонного сигналу світлофора (регулювальника) чи перед залізничними переїздами, рух через які регулюється світлофорами.

Знаки 5.17.1 і 5.17.2 з відповідною кількістю стрілок використовуються на дорогах, що мають три смуги і більше, коли в кожному напрямку налічується неоднакова кількість смуг руху.

За допомогою знаків 5.17.1 і 5.17.2 із змінним зображенням організовується реверсивний рух.

Знаки 5.16 і 5.18, що дозволяють поворот ліворуч з крайньої лівої смуги, дозволяють і розворот з цієї смуги.

Дія знаків 5.16 і 5.18, встановлених перед перехрестям, поширюється на все перехрестя, якщо наступні знаки 5.16 і 5.18, установлені на ньому, не дають інших вказівок.

Дія знаків 5.31, 5.33 і 5.39 поширюється на всю позначену ними територію.

Окремі дворові території знаками 5.31 і 5.32 не позначаються, але на таких територіях діють вимоги розділу 26 цих Правил.

Знаки 5.51-5.54, що встановлені поза населеним пунктом, мають зелений або синій фон, якщо вони встановлені відповідно на автомагістралі чи іншій дорозі. Вставка на синьому або зеленому фоні означає, що рух до зазначеного населеного пункту або об'єкта здійснюється відповідно по дорозі іншій, ніж автомагістраль, чи по автомагістралі. Знаки 5.51-5.54, які встановлені в населеному пункті, повинні мати білий фон. Вставки на синьому або зеленому фоні означають, що рух до зазначеного населеного пункту або об'єкта здійснюється відповідно по дорозі іншій, ніж автомагістраль, чи по автомагістралі.

6. Знаки сервісу

6.1 "Пункт першої медичної допомоги".

6.2 "Лікарня".

6.3 "Телефон для виклику аварійної служби".

5.61.1, 6.1 6.24, символи аеропорту, спортивные и прочие пиктограммы и т.п. В нижней части знака 5.51 отмечается расстояние от места установки знака до перекрестка или начала полосы торможения.

Знак 5.51 используется также для того, чтобы указать на объезд участков дорог, на которых установлен один из запрещающих знаков 3.15-3.19.

5.52 "Предварительный указатель направления".

5.53 "Указатель направления". Информировывает о направлении движения к указанным на нем пунктам.

5.54 "Указатель направлений". Информировывает о направлениях движения к указанным на нем пунктам.

На знаках 5.53 и 5.54 могут быть указаны расстояния до обозначенных на них объектов (км), нанесены изображения знаков 3.2-3.8, 3.11-3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1-5.30, 6.1-6.24, символы аеропорту, спортивные и прочие пиктограммы.

5.55 "Схема движения". Маршрут движения на перекрестке в случае запрета отдельных маневров или разрешенные направления движения на сложном перекрестке.

5.56 "Схема объезда". Маршрут объезда участка дороги, временно закрытого для движения.

5.57.1 и 5.57.2 "Направление объезда". Направление объезда участка дороги, временно закрытого для движения.

5.58.1 и 5.58.2. "Название объекта". Название объекта другого, чем населенный пункт (улица, река, озеро, перевал, достопримечательность и др.)..

5.59 "Указатель расстояний". Удаленность от населенных пунктов (км), расположенных на маршруте.

5.60 "Километровый знак". Расстояние от начала дороги (км).

5.61.1-5.61.3 "Номер маршрута". Знаки 5.61.1 - номер, присвоенный дороге (маршруту); 5.61.2, 5.61.3 - номер и направление дороги (маршрута).

5.62 "Место остановки". Место остановки транспортных средств во время действия запрещающего сигнала светофора (регулирущика) или перед железнодорожными переездами, движение которых регулируется светофорами.

Знаки 5.17.1 и 5.17.2 с соответствующим количеством стрелок используются на дорогах, имеющих три полосы и более, когда в каждом направлении насчитывается неодинаковое количество полос движения.

С помощью знаков 5.17.1 и 5.17.2 со сменным изображением организуется реверсивное движение.

Знаки 5.16 и 5.18, разрешающие поворот налево с крайней левой полосы, разрешают и разворот с этой полосы.

Действие знаков 5.16 и 5.18, установленных перед перекрестком, распространяется на весь перекресток, если последующие знаки 5.16 и 5.18, установленные на нем, не дают других указаний.

Действие знаков 5.31, 5.33 и 5.39 распространяется на всю обозначенную ими территорию.

Отдельные дворовые территории знаками 5.31 и 5.32 не обозначаются, но на таких территориях действуют требования раздела 26 настоящих Правил.

Знаки 5.51-5.54, что установленные вне населенного пункта, имеют зеленый или синий фон, если они установлены соответственно на автомагистрали или другой дороге. Вставка на синем или зеленом фоне означает, что движение к указанному населенному пункту или объекта осуществляется соответственно по дороге другой, чем автомагистраль, по ли автомагистрали. Знаки 5.51-5.54, которые установлены в населенном пункте, должны иметь белый фон. Вставки на синем или зеленом фоне означают, что движение к указанному населенному пункту или объекта осуществляется соответственно по дороге другой, чем автомагистраль, по ли автомагистрали.

6. Знаки сервиса

6.1 "Пункт первой медицинской помощи".

6.2 "Больница".

6.3 "Телефон для вызова аварийной службы".

6.4 "Вогнегасник".
6.5 "Пункт технічного обслуговування".
6.6 "Пункт миття автомобілів".
6.7 "Автозаправна станція".
6.8 "Телефон".
6.9 "Пункт довідкової служби".
6.10 "Пост ДАІ".
6.11 "Туалет".
6.12 "Питна вода".
6.13 "Ресторан або їдальня".
6.14 "Кафе".
6.15 "Місце відпочинку".
6.16 "Готель або мотель".
6.17 "Туристична база".
6.18 "Кемпінг".
6.19 "Місце стоянки причепів у кемпінгу".
6.20 "Ділянка для табору автотуристів і місце стоянки причепів у кемпінгу".
6.21 "Будинки для відпочинку".
6.22 "Початок пішохідного маршруту".
6.23 "Пляж або басейн".
6.24 "Визначні місця".

7. Таблички до дорожніх знаків

7.1.1-7.1.4 "Відстань до об'єкта". Указують: 7.1.1 - відстань від знака до початку небезпечної ділянки, місця запровадження відповідного обмеження або певного об'єкта (місця), розташованого попереду за ходом руху; 7.1.2 - відстань від знака 2.1 до перехрестя в тому разі, коли безпосередньо перед перехрестям встановлено знак 2.2; 7.1.3 і 7.1.4 - відстань до об'єкта, що знаходиться осторонь від дороги.

7.2.1-7.2.6 "Зона дії". Указують: 7.2.1 - довжину небезпечної ділянки, позначеної попереджувальними знаками, або зону дії заборонних та інформаційно-вказівних знаків; 7.2.2 - зону дії заборонних знаків 3.34-3.37, а також довжину одного або декількох розташованих один за одним зупинкових майданчиків; 7.2.3 - кінець зони дії знаків 3.34 - 3.37; 7.2.4 - на те, що транспортний засіб знаходиться в зоні дії знаків 3.34-3.37; 7.2.5, 7.2.6 - напрямок і зону дії знаків 3.34 - 3.37 у разі заборони зупинки або стоянки вздовж однієї сторони майдану, фасаду забудови та ін. У разі застосування разом із заборонними знаками таблички зменшують зону дії знаків.

7.3.1-7.3.3 "Напрямок дії". Показують напрямки дії знаків, розташованих перед перехрестям, або напрямки руху до позначених об'єктів, що розташовані безпосередньо біля дороги.

7.4.1-7.4.7 "Час дії". Табличка 7.4.1 - суботні, недільні і святкові дні, 7.4.2 - робочі дні, 7.4.3 - дні тижня, 7.4.4-7.4.7 - дні тижня і час доби, протягом яких діє знак.

7.5.1-7.5.8 "Вид транспортного засобу". Указують вид транспортного засобу, на який поширюється дія знака. Табличка 7.5.1 поширює дію знака на вантажні автомобілі (у тому числі з причепом) з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т, 7.5.3 - на легкові автомобілі, а також вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3,5 т.

7.6.1-7.6.5 "Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку". Указують: 7.6.1 - всі транспортні засоби повинні бути поставлені на стоянку на проїзній частині вздовж тротуару, 7.6.2-7.6.5 - спосіб поставлення легкових автомобілів і мотоциклів на стоянку біля тротуару та з його використанням. У населених пунктах, де стоянка дозволена на лівому боці вулиці, можуть бути застосовані таблички 7.6.1-7.6.5 із дзеркальним зображенням символів.

6.4 "Огнетушитель".
6.5 "Пункт технического обслуживания".
6.6 "Пункт мойки автомобилей".
6.7 "Автозаправочная станция".
6.8 "Телефон".
6.9 "Пункт справочной службы".
6.10 "Пост ГАИ".
6.11 "Туалет".
6.12 "Питьевая вода".
6.13 "Ресторан или столовая".
6.14 "Кафе".
6.15 "Место отдыха".
6.16 "Отель или мотель".
6.17 "Туристическая база".
6.18 "Кемпинг".
6.19 "Место стоянки прицепов в кемпинге".
6.20 "Участок для лагеря автотуристов и место стоянки прицепов в кемпинге".
6.21 "Дома отдыха".
6.22 "Начало пешеходного маршрута".
6.23 "Пляж или бассейн".
6.24 "Достопримечательности".

7. Таблички для дорожных знаков

7.1.1-7.1.4 "Расстояние до объекта". Указывают: 7.1.1 - расстояние от знака до начала опасного участка, места введения соответствующего ограничения или определенного объекта (места), расположенного впереди по ходу движения; 7.1.2 - расстояние от знака 2.1 до перекрестка в том случае, если непосредственно перед перекрестком установлен знак 2.2; 7.1.3 и 7.1.4 - расстояние до объекта, находящегося в стороне от дороги.

7.2.1-7.2.6 "Зона действия". Указывают: 7.2.1 - длину опасного участка, обозначенного предупреждающими знаками, или зону действия запрещающих и информационно-указательных знаков; 7.2.2 - зону действия запрещающих знаков 3.34-3.37, а также длину одного или нескольких расположенных одна за другой остановочных площадок; 7.2.3 - конец зоны действия знаков 3.34 - 3.37; 7.2.4 - на то, что транспортное средство находится в зоне действия знаков 3.34-3.37; 7.2.5, 7.2.6 - направление и зону действия знаков 3.34 - 3.37 в случае запрета остановки или стоянки вдоль одной стороны площади, фасада застройки и др..В случае применения вместе с запрещающими знаками таблички уменьшают зону действия знаков.

7.3.1-7.3.3 "Направление действия". Показывают направления действия знаков, расположенных перед перекрестком, или направления движения к обозначенным объектам, расположенным непосредственно у дороги.

7.4.1-7.4.7 "Время действия". Табличка 7.4.1 - субботные, воскресные и праздничные дни, 7.4.2 - рабочие дни, 7.4.3 - дни недели, 7.4.4-7.4.7 - дни недели и время суток, в течение которых действует знак.

7.5.1-7.5.8 "Вид транспортного средства". Указывают вид транспортного средства, на который распространяется действие знака. Табличка 7.5.1 распространяет действие знака на грузовые автомобили (в том числе с прицепом) с разрешенной максимальной массой свыше 3,5 т, 7.5.3 - на легковые автомобили, а также грузовые автомобили с разрешенной максимальной массой до 3,5 т.

7.6.1-7.6.5 "Способ постановки транспортного средства на стоянку". Указывают: 7.6.1 - все транспортные средства должны быть поставлены на стоянку на проезжей части вдоль тротуара, 7.6.2-7.6.5 - способ постановки легковых автомобилей и мотоциклов на стоянке возле тротуара и с его использованием. В населенных пунктах, где стоянка разрешена на левой стороне улицы, могут быть применены таблички 7.6.1-7.6.5 с зеркальным изображением символов.

7.7 "Стоянка з непрацюючим двигуном". Вказує, що на стоянці, позначеній знаками 5.38 або 5.39, дозволяється залишати транспортні засоби лише з непрацюючим двигуном.

7.8 "Напрямок головної дороги". Напрямок головної дороги на перехресті. Застосовується із знаками 2.1-2.3.

7.9 "Смуга руху". Визначає смугу руху, на яку поширюється дія знака або світлофора.

7.10 "Кількість поворотів". Застосовується із знаками 1.3.1 і 1.3.2, якщо поворотів три і більше. Кількість поворотів може безпосередньо позначатись і на знаках 1.3.1 і 1.3.2.

7.11 "Поромна переправа". Вказує на наближення до поромної переправи і застосовується із знаком 1.8.

7.12 "Ожеледиця". Означає, що дія знака поширюється на зимовий період часу, коли проїзна частина може бути слизькою.

7.13 "Вологе покриття". Вказує, що дія знака поширюється на період, коли покриття проїзної частини вологе чи мокре.

Таблички 7.12 і 7.13 застосовуються із знаками 1.13, 1.38, 1.39, 3.1-3.4, 3.6-3.14, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31.

7.14 "Платні послуги". Вказує, що послуги надаються лише за плату.

7.15 "Місце для огляду автомобілів". Означає, що на майданчику, позначеному знаками 5.38 або 6.15, є естакада або оглядова канава.

7.16 "Сліпі пішоходи". Вказує, що пішохідним переходом користуються сліпі громадяни. Застосовується із знаками 1.32, 5.35.1, 5.35.2 і світлофорами.

7.17 "Інваліди". Вказує, що дія знака 5.38 поширюється лише на мотоколяски і автомобілі, на яких встановлено розпізнавальний знак "Інвалід" відповідно до вимог цих Правил.

7.18 "Крім інвалідів". Вказує, що дія знака не поширюється на мотоколяски і автомобілі, на яких встановлено розпізнавальний знак "Інвалід" відповідно до вимог цих Правил. Застосовується із знаками 3.1, 3.34-3.38.

7.19 "Обмеження тривалості стоянки". Визначає максимальну тривалість перебування транспортного засобу на стоянці, позначеній знаками 5.38 і 5.39.

7.20 "Діє від ...". Вказує дату (день, місяць, рік), з якої набувають чинності вимоги дорожнього знака. Табличка встановлюється за 14 днів до початку дії знака і знімається через місяць після того, як почав діяти знак.

Таблички розміщуються безпосередньо під знаками, з якими вони застосовуються. Таблички 7.2.2-7.2.4, 7.8 у разі розташування знаків над проїзною частиною, узбіччям або тротуаром, розміщуються збоку від знаків

7.7 "Стоянка с неработающим двигателем". Указывает, что на стоянке, обозначенной знаками 5.38 или 5.39, разрешается оставлять транспортные средства только с неработающим двигателем.

7.8 "Направление главной дороги". Направление главной дороги на перекрестке. Применяется со знаками 2.1-2.3.

7.9 "Полоса движения". Определяет полосу движения, на которую распространяется действие знака или светофора.

7.10 "Количество поворотов". Применяется со знаками 1.3.1 и 1.3.2, если поворотов три и более. Количество поворотов может непосредственно сказываться и на знаках 1.3.1 и 1.3.2.

7.11 "Паромная переправа". Указывает на приближение к паромной переправе и применяется со знаком 1.8.

7.12 "Гололед". Означает, что действие знака распространяется на зимний период времени, когда проезжая часть может быть скользкой.

7.13 "Влажное покрытие". Указывает, что действие знака распространяется на период, когда покрытие проезжей части влажное или мокрое.

Таблички 7.12 и 7.13 применяются с знаками 1.13, 1.38, 1.39, 3.1-3.4, 3.6-3.14, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31.

7.14 "Платные услуги". Указывает, что услуги предоставляются только за плату.

7.15 "Место для осмотра автомобилей". Означает, что на площадке, обозначенной знаками 5.38 или 6.15, есть эстакада или обзорная канава.

7.16 "Слепые пешеходы". Указывает, что пешеходным переходом пользуются слепые граждане. Применяется со знаками 1.32, 5.35.1, 5.35.2 и светофорами.

7.17 "Инвалиды". Указывает, что действие знака 5.38 распространяется только на мотоколяски и автомобили, на которых установлен опознавательный знак "Инвалид" соответственно требованиям этих Правил.

7.18 "Кроме инвалидов". Указывает, что действие знака не распространяется на мотоколяски и автомобили, на которых установлен опознавательный знак "Инвалид" соответственно требованиям этих Правил. Применяется со знаками 3.1, 3.34-3.38.

7.19 "Ограничение продолжительности стоянки". Определяет максимальную продолжительность пребывания транспортного средства на стоянке, обозначенной знаками 5.38 и 5.39.

7.20 "Действует от ...". Указывает дату (день, месяц, год), с которого приобретают силу требования дорожного знака. Табличка устанавливается за 14 дней до начала действия знака и снимается через месяц после того, как начал действовать знак.

Таблички размещаются непосредственно под знаками, с которыми они применяются. Таблички 7.2.2-7.2.4, 7.8 в случае расположения знаков над проезжей частью, обочиной или тротуаром, размещаются сбоку от знаков.

34. ДОРОЖНЯ РОЗМІТКА
(Додаток 2) (306а-2001-п)

1. Горизонтальна розмітка

Лінії горизонтальної розмітки мають білий колір. Жовтий колір мають лінії 1.4, 1.10, 1.17, а також 1.2, якщо нею позначаються межі смуги для руху маршрутних транспортних засобів.

Горизонтальна розмітка має таке значення:

1.1 (вузька суцільна лінія) - поділяє транспортні потоки протилежних напрямків і позначає межі смуг руху на дорогах; позначає межі проїзної частини, на які в'їзд заборонено; позначає межі місць стоянки транспортних засобів і край проїзної частини доріг, не віднесених за умовами руху до автомагістралей;

1.2 (широка суцільна лінія) - позначає край проїзної частини на автомагістралях або межі смуги для руху маршрутних транспортних засобів. У місцях, де на смугу маршрутних транспортних засобів дозволено заїзд іншим транспортним засобом, ця лінія може бути переривчастою;

1.3 - поділяє транспортні потоки протилежних напрямків на дорогах, які мають чотири і більше смуг руху;

1.4 - позначає місця, де заборонено зупинку та стоянку транспортних засобів. Застосовується самостійно або в поєднанні із знаком 3.34 (див. додаток 1) (306а-2001-п) і наноситься біля краю проїзної частини або по верху бордюру;

1.5 - поділяє транспортні потоки протилежних напрямків на дорогах, які мають дві або три смуги; позначає межі смуг руху, за наявності двох і більше смуг, призначених для руху в одному напрямку;

1.6 (лінія наближення - переривчаста лінія, в якій довжина штрихів утричі перевищує проміжки між ними) - попереджає про наближення до розмітки 1.1 або 1.11, яка поділяє транспортні потоки протилежних або попутних напрямків;

1.7 (переривчаста лінія з короткими штрихами і рівними їм проміжками) - позначає смуги руху, а також напрямок головної дороги в межах перехрестя;

1.8 (широка переривчаста лінія) - позначає межу між смугою розгону або гальмування і основною смугою проїзної частини (на перехрестях, перехрещеннях доріг на різних рівнях, у зоні автобусних зупинок тощо);

1.9 - позначає межі смуг руху, на яких здійснюється реверсивне регулювання; поділяє транспортні потоки протилежних напрямків (при вимкнених реверсивних світлофорах) на дорогах, де здійснюється реверсивне регулювання;

1.10 - позначає місця, де заборонено стоянку. Застосовується самостійно або в сполученні із знаком 3.35 (див. додаток 1) і наноситься біля краю проїзної частини або по верху бордюру;

1.11 - поділяє транспортні потоки протилежних або попутних напрямків на ділянках доріг, де перестроювання дозволено лише з однієї смуги; позначає місця, призначені для розвороту, в'їзду і виїзду з майданчиків для стоянки тощо, де рух дозволено лише в один бік;

1.12 (стоп-лінія) - вказує місце, де водій повинен зупинитися за наявності знака 2.2 (див. додаток 1) або при сигналі світлофора чи регулювальника, що забороняє рух;

1.13 - вказує місце, де водій повинен у разі потреби зупинитися і дати дорогу транспортним засобам, що рухаються по перехрещуваній дорозі;

1.14.1, 1.14.2 ("зебра") - позначає нерегульований пішохідний перехід; стрілки розмітки 1.14.2 вказують напрямок руху для пішоходів;

1.14.3 - позначає пішохідний перехід, де рух регулюється світлофором;

1.15 - позначає місце, де велосипедна доріжка перетинає проїзну частину;

1.16.1-1.16.3 - позначає напрямні островці в місцях поділу, розгалуження або злиття транспортних потоків;

34. ДОРОЖНЯЯ РАЗМЕТКА
(Приложение 2) (306а-2001-п)

1. Горизонтальная разметка

Линии горизонтальной разметки имеют белый цвет. Желтый цвет имеют линии 1.4, 1.10, 1.17, а также 1.2, если им отмечаются границы полосы для движения маршрутных транспортных средств.

Горизонтальная разметка имеет следующее значение:

1.1 (узкая сплошная линия) - разделяет транспортные потоки противоположных направлений и обозначает границы полос движения на дорогах; обозначает границы проезжей части, на которые въезд запрещен; обозначает границы мест стоянки транспортных средств и край проезжей части дорог, не отнесенных по условиям движения к автомагистралям;

1.2 (широкая сплошная линия) - обозначает возле проезжей части на автомагистралях или границе полосы для движения маршрутных транспортных средств. В местах, где на полосу маршрутных транспортных средств разрешен заезд другим транспортным средствам, эта линия может быть прерывистой;

1.3 - разделяет транспортные потоки противоположных направлений на дорогах, имеющих четыре и более полос движения;

1.4 - обозначает места, где запрещена остановка и стоянка транспортных средств. Применяется самостоятельно или в сочетании со знаком 3.34 (см. приложение 1) (306а-2001-п) и наносится у края проезжей части или по верху бордюра;

1.5 - разделяет транспортные потоки противоположных направлений на дорогах, имеющих две или три полосы; обозначает границы полос движения, при наличии двух и более полос, предназначенных для движения в одном направлении;

1.6 (линия приближения - прерывистая линия, в которой длина штрихов втрое превышает промежутки между ними) - предупреждает о приближении к разметке 1.1 или 1.11, которая разделяет транспортные потоки противоположных или попутных направлений;

1.7 (прерывистая линия с короткими штрихами и равными им промежутками) - обозначает полосы движения, а также направление главной дороги в границах перекрестка;

1.8 (широкая прерывистая линия) - обозначает границу между полосой разгона или торможения и основной полосой проезжей части (на перекрестках, пересечениях дорог на разных уровнях, в зоне автобусных остановок и т.п.);

1.9 - обозначает границы полос движения, на которых осуществляется реверсивное регулирование; разделяет транспортные потоки противоположных направлений (при выключенных реверсивных светофорах) на дорогах, где осуществляется реверсивное регулирование;

1.10 - обозначает места, где запрещено стоянку. Применяется самостоятельно или в сочетании со знаком 3.35 (см. приложение 1) и наносится у края проезжей части или по верху бордюра;

1.11 - разделяет транспортные потоки противоположных или попутных направлений на участках дорог, где перестроение разрешено только из одной полосы; обозначает места, предназначенные для разворота, въезда и выезда из площадок для стоянки и т.п., где движение разрешено только в одну сторону;

1.12 (стоп-линия) - указывает место, где водитель должен остановиться при наличии знака 2.2 (см. приложение 1) или по сигналу светофора или регулировщика, который запрещает движение;

1.13 - указывает место, где водитель должен при необходимости остановиться и уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по пересекаемой дороге;

1.14.1, 1.14.2 ("зебра") - обозначает нерегулируемый пешеходный переход; стрелки разметки 1.14.2 указывают направление движения для пешеходов;

1.14.3 - обозначает пешеходный переход, где движение регулируется светофором;

1.15 - обозначает место, где велосипедная дорожка пересекает проезжую часть;

1.16.1-1.16.3 - обозначает направляющие островки в местах деления, разветвление или слияние транспортных потоков;

1.17 - позначає зупинки маршрутних транспортних засобів і таксі;
 1.18 - указує дозволені на перехресті напрямки руху по смугах. Застосовується самостійно або в поєднанні із знаками 5.16, 5.18 (див. додаток 1); розмітка із зображенням тупика наноситься для зазначення того, що поворот на найближчу проїзну частину заборонено; розмітка, яка дозволяє поворот ліворуч з крайньої лівої смуги, дозволяє також розворот;
 1.19 - попереджає про наближення до звуження проїзної частини (ділянки, де зменшується кількість смуг руху в даному напрямку) або до лінії розмітки 1.1 чи 1.11, яка поділяє транспортні потоки протилежних напрямків. У першому випадку може застосовуватися в поєднанні із знаками 1.5.1-1.5.3 (див. додаток 1);
 1.20 - попереджає про наближення до розмітки 1.13;
 1.21 (напис "СТОП") - попереджає про наближення до розмітки 1.12, коли вона застосовується в поєднанні із знаком 2.2 (див. додаток 1);
 1.22 - указує номер дороги (маршруту);
 1.23 - позначає смугу, призначену для руху лише маршрутних транспортних засобів.
 Лінії 1.1 і 1.3 перетинати забороняється. Якщо лінією 1.1 позначено місце стоянки або край проїзної частини, суміжний з узбіччям, цю лінію перетинати дозволяється.
 Як виняток, за умови забезпечення безпеки дорожнього руху, дозволяється перетинати лінію 1.1 для об'їзду нерухомої перешкоди, розміри якої не дають змоги здійснити її безпечний об'їзд, не перетинаючи цю лінію, а також обгону поодиноких транспортних засобів, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год.
 Лінію 1.2 дозволяється перетинати в разі вимушеної зупинки, якщо цією лінією позначено край проїзної частини, суміжний з узбіччям.
 Лінії 1.5-1.8 перетинати дозволяється з будь-якого боку.
 На ділянці дороги між реверсивними світлофорами лінію 1.9 дозволяється перетинати, якщо вона розташована праворуч від водія.
 При ввімкнених сигналах зеленого кольору у реверсивних світлофорах лінію 1.9 дозволяється перетинати з будь-якого боку, якщо вона поділяє смуги, по яких рух дозволено в одному напрямку. У разі вимкнення реверсивних світлофорів водій повинен негайно перестроїтися праворуч за лінію розмітки 1.9.
 Лінію 1.9, що знаходиться ліворуч, при вимкнених реверсивних світлофорах перетинати забороняється. Лінію 1.11 дозволяється перетинати тільки з боку її переривчастої частини, а з боку суцільної - лише по завершенні обгону чи об'їзду перешкоди.
 2. Вертикальна розмітка
 (Рисунок) (див. додаток 2) (306а-2001-п)
 Вертикальна розмітка позначає:
 2.1 - елементи дорожніх споруд (опор мостів, шляхопроводів, торцевих частин парпетів та ін.);
 2.2 - нижній край прогінної будови тунелів, мостів і шляхопроводів;
 2.3 - круглі тумби, встановлювані на розділювальних смугах або острівцях безпеки;
 2.4 - напрямні стовпчики, надолби, опори огорожень тощо;
 2.5 - бокові поверхні огорожень доріг на заокругленнях малого радіуса, крутих спусках, інших небезпечних ділянках;
 2.6 - бокові поверхні огорожень на інших ділянках;
 2.7 - бордюри на небезпечних ділянках і підвищені острівці безпеки.

1.17 - обозначает остановки маршрутных транспортных средств и такси;
 1.18 - указывает разрешенные на перекрестке направления движения по полосам. Применяется самостоятельно или в сочетании со знаками 5.16, 5.18 (см. приложение 1); разметка с изображением тупика наносится для указания того, что поворот на ближайшую проезжую часть запрещен; разметка, разрешающая поворот налево из крайней левой полосы, разрешает также разворот;
 1.19 - предупреждает о приближении к сужению проезжей части (участка, где уменьшается количество полос движения в данном направлении) или к линии разметки 1.1 или 1.11, которая разделяет транспортные потоки противоположных направлений. В первом случае может применяться в сочетании со знаками 1.5.1-1.5.3 (см. приложение 1);
 1.20 - предупреждает о приближении к разметке 1.13;
 1.21 (надпись "СТОП") - предупреждает о приближении к разметке 1.12, когда она применяется в сочетании со знаком 2.2 (см. приложение 1);
 1.22 - указывает номер дороги (маршрута);
 1.23 - обозначает полосу, предназначенную для движения только маршрутных транспортных средств.
 Линии 1.1 и 1.3 пересекаются запрещается. Если линией 1.1 обозначено место стоянки или возле проезжей части, смежный с обочиной, эту линию пересекается разрешается.
 В порядке исключения, при условии обеспечения безопасности дорожного движения, разрешается пересекать линию 1.1 для объезда недвижимого препятствия, размеры которой не позволяют осуществить его безопасный объезд, не пересекая эту линию, а также обгона одиночных транспортных средств, движущихся со скоростью менее 30 км/час.
 Линию 1.2 разрешается пересекать в случае вынужденной остановки, если этой линией обозначена возле проезжей части, смежный с обочиной.
 Линии 1.5-1.8 пересекаются разрешается с любой стороны.
 На участке дороги между реверсивными светофорами линию 1.9 разрешается пересекать, если она расположена справа от водителя.
 При включенных сигналах зеленого цвета в реверсивных светофорах линию 1.9 разрешается пересекать с любой стороны, если она разделяет полосы, по которым движение разрешено в одном направлении. В случае отключения реверсивных светофоров водитель должен немедленно перестроиться вправо за линию разметки 1.9.
 Линию 1.9, находящуюся слева, при выключенных реверсивных светофорах пересекать запрещается. Линию 1.11 разрешается пересекать только со стороны ее прерывистой части, а со стороны сплошной - только по завершении обгона или объезда препятствия.
 2. Вертикальная разметка
 (Рисунок) (см. приложение 2) (306а-2001-п)
 Вертикальная разметка обозначает:
 2.1 - элементы дорожных сооружений (опор мостов, путепроводов, торцевых частей парпетов и др.);
 2.2 - нижний край пролетного строения тоннелей, мостов и путепроводов;
 2.3 - круглые тумбы, устанавливаемые на разделительных полосах или островках безопасности;
 2.4 - направляющие столбики, надолбы, опоры ограждений и т.п.;
 2.5 - боковые поверхности ограждений дорог на закруглениях малого радиуса, крутых спусках, других опасных участках;
 2.6 - боковые поверхности ограждений на других участках;
 2.7 - бордюры на опасных участках и повышенные островки безопасности.